

C

Cable modem = καλωδιακός διαμορφωτής που επιτρέπει στον χρήστη την πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω μιας καλωδιακής υπηρεσίας τηλεόρασης.

CAC 40 index = δείκτης 40 αντιπροσωπευτικών μετοχών του χρηματιστηρίου των Παρισίων που καταρτίζει η Εθνική Εταιρία Πρακτόρων Συναλλάγματος (**Compagnie nationale des Agents de Change**). Είναι ο μοναδικός κύριος δείκτης σε πραγματικό χρόνο (real-time) του ανωτέρω χρηματιστηρίου. Αντικατέστησε τον παλιό γενικό δείκτη CAC. Ο σημερινός είναι μια υποδιαίρεση του δείκτη SBF 120 που και αυτός με τη σειρά του αποτελεί υποδιαίρεση του δείκτη SBF 250.

Cache = κρυφή μνήμη. Είναι ένας τύπος μνήμης του Η/Υ ο οποίος χρησιμοποιείται για την ταχεία και εύκολη πρόσβαση σε δεδομένα που είναι αναγκαία με μεγάλη συχνότητα στον χρήστη. Συνδέεται απευθείας με συγκεκριμένα εξαρτήματα του Η/Υ όπως με την κεντρική μονάδα επεξεργασίας (CPU, Central Processing Unit) και είναι εγκατεστημένη μεταξύ του CPU και της κύριας μνήμης. Επιτρέπει την αντιγραφή ορισμένων δεδομένων από την κύρια μνήμη. Ο χρήστης που αναζητά αυτά τα δεδομένα δεν χρειάζεται να απευθύνεται πλέον στην κύρια μνήμη αλλά στην κρυφή μνήμη η οποία είναι πιο εύκολα και γρήγορα προσβάσιμη. Η CPU έχει συνήθως κάποια ποσότητα ενσωματωμένης κρυφής μνήμης που ανέρχεται σε 128 KB ή περισσότερο. Οι σκληροί δίσκοι νέας γενιάς ενσωματώνουν κρυφή μνήμη περισσότερο από 512KB. Άλλως, κρυφή μνήμη είναι μια περιοχή προσωρινής αποθήκευσης αντιγράφων αρχείων του ιντερνετικού ιστού για γρήγορη προσπέλαση, είτε στη μνήμη του υπολογιστή, είτε σε ένα αρχείο δίσκου. Όταν ο Internet Explorer ανακαλεί κάποιο στοιχείο από την κρυφή μνήμη, το στοιχείο αυτό δε χρειάζεται να ληφθεί από τη θέση του ιστού αλλά από το cache με αποτέλεσμα να αυξάνεται η ταχύτητα ανάκτησης.

Calendar spread = ημερολογιακή επικαταλλαγή. Στρατηγική επί συμβολαίων δικαιωμάτων προαίρεσης (options) που αναπτύσσεται με την ταυτόχρονη αγορά και πώληση options της ίδιας κλάσεως, στην ίδια τιμή εξάσκησης του δικαιώματος αλλά με διαφορετικές ημερομηνίες λήξης.

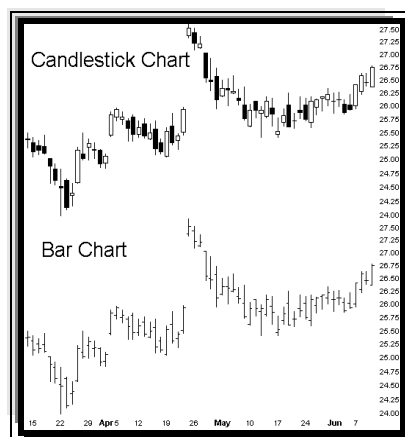
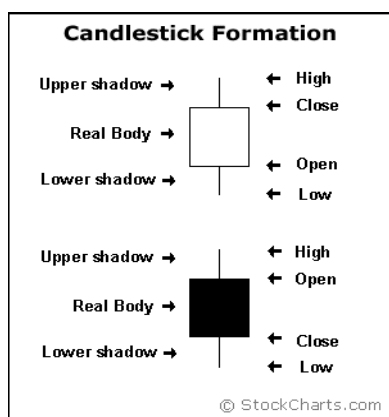
Callable bond, callable deposit and callable interest-rate swap = ανακλητό ομόλογο, ανακλητή κατάθεση ή ανακλητή συμφωνία ανταλλαγής επιτοκίων. Κατά την έκδοση ενός ομολόγου, ο εκδότης ανακοινώνει ότι έχει δικαίωμα να ανακαλέσει αυτό, δηλαδή να το εξοφλήσει και πριν τη λήξη του. Ρήτρα ανάκλησης μπορεί να υπάρχει και σε μια προθεσμιακή κατάθεση όπου το επιτόκιο είναι μεταβλητό και προσδιορίζεται σαν ένα επί πλέον ποσοστό ενός δείκτη π.χ του LIBOR. Εάν τα επιτόκια της αγοράς μειωθούν πολύ τότε είναι πολύ πιθανόν να γίνει προσφυγή στη ρήτρα ανάκλησης και ο πελάτης να λάβει το αρχικό του κεφάλαιο, εφόσον υπάρχει ρήτρα εξασφάλισης του κεφαλαίου, και τους τόκους μέχρι την ημερομηνία της ανάκλησης. Σε μία ανακλητή συμφωνία ανταλλαγής επιτοκίων (callable interest-rate swap) ο αντισυμβαλλόμενος που πληρώνει με σταθερό επιτόκιο έχει το δικαίωμα να ζητήσει τη λήξη της, σε μία ή περισσότερες ημερομηνίες κατά τη διάρκεια της ισχύος της, εάν τα επιτόκια μειωθούν.

Call money = μία σύμβαση δανείου που είναι αυτόματα ανανεώσιμη κάθε ημέρα εκτός εάν ο δανειστής ή ο δανειζόμενος δηλώσουν ότι επιθυμούν την επιστροφή των κεφαλαίων. Η σύμβαση ορίζει τότε θα ασκηθεί το δικαίωμα λήξης της σύμβασης από τους αντισυμβαλλόμενους. Συνήθως ορίζεται ότι μπορεί να ασκηθεί την ίδια ημέρα ή μετά από προειδοποίηση δύο ή τριών ημερών.

Call premium = μία τιμή ανώτερη της ονομαστικής αξίας ενός ομολόγου ή μιας προνομιούχου μετοχής που μπορεί να καταβληθεί στους κομιστές πριν από τη λήξη των ανωτέρω τίτλων.

CAM, Computer-Aided Manufacture = παραγωγή με τη βοήθεια Η/Υ. Η χρησιμοποίηση υπολογιστών στην παραγωγή προϊόντων.

Candlestick chart = χάρτης με κηροπήγια. Μορφή τεχνικής ανάλυσης που εισήχθη το 1.600 μ.μ στην Ιαπωνία για την τιμή του ρυζιού. Σήμερα, χρησιμεύει για την πρόβλεψη της συμπεριφοράς της τιμής των σύγχρονων χρηματοοικονομικών μέσων και ιδιαίτερα των μετοχών με βάση συχνά επαναλαμβανόμενα σενάρια της αγοράς. Μπορεί να συνδυασθεί με άλλα τεχνικά εργαλεία για να δημιουργήσει ένα πανίσχυρο μέσο προβλέψεων. Στα Ιαπωνικά κηροπήγια (Japanese candlesticks), ένα από τα σημαντικά στοιχεία είναι το σώμα του κηροπήγιου. Η διαφορά μεταξύ τιμών ανοίγματος (open) και κλεισίματος (close) της αγοράς σχηματίζει ένα κουτί που ονομάζεται πραγματικό σώμα (real body). Ένα μαύρο συνήθως σώμα (black body) σημαίνει ότι η τιμή κλεισίματος είναι κατώτερη της τιμής ανοίγματος. Ένα λευκό συνήθως σώμα (white body) σημαίνει ότι η τιμή κλεισίματος είναι υψηλότερη της τιμής ανοίγματος. Υπάρχουν επίσης μακρές λεπτές γραμμές που προέρχονται από τα πραγματικά σώματα και οι οποίες ονομάζονται σκιές (shadows). Εκφράζουν τις υψηλές (high) και χαμηλές (low) τιμές για τις ημέρες διαπραγμάτευσης. Το high σημειώνεται στο υψηλό της ανώτατης σκιάς και το low στο χαμηλό της κατώτερης σκιάς.

Συγκρίνοντας τα κηροπήγια με τους παραδοσιακούς χάρτες, πολλοί διαπραγματευτές θεωρούν ότι οι χάρτες των κηροπήγιων είναι περισσότεροι απλοί και κατανοητοί. Κάθε κηροπήγιο παρέχει μία εικόνα που παρακινεί σε δράση. Ο διαπραγματευτής μπορεί αμέσως να δει και να συγκρίνει τη σχέση μεταξύ των τιμών ανοίγματος και κλεισίματος καθώς επίσης το υψηλό και το χαμηλό των τιμών. Η σχέση μεταξύ τιμών ανοίγματος και κλεισίματος θεωρείται ζωτική πληροφόρηση και αποτελεί την ουσία της τεχνικής ανάλυσης των κηροπήγιων. Τα λευκά κηροπήγια, όταν η τιμή κλεισίματος είναι υψηλότερη από την τιμή ανοίγματος, δείχνει τάση για αγορές. Αντίθετα τα μαύρα κηροπήγια, όπου η τιμή κλεισίματος της αγοράς είναι μικρότερη της τιμής ανοίγματος, δείχνει τάση για πωλήσεις.

Cap = ανώτερο όριο επιτοκίου. Μία σύμβαση κυμαινόμενου επιτοκίου όπου σε περιοδικές ημερομηνίες πληρωμών ο υπόχρεος πληρώνει τη διαφορά μεταξύ του επιτοκίου της αγοράς και ενός ειδικού ανωτάτου ορίου επιτοκίου και μόνο στην περίπτωση που η διαφορά αυτή είναι θετική. Άλλως, είναι το ανώτατο επιτόκιο που μπορεί να πληρωθεί σε ένα ομόλογο κυμαινόμενου επιτοκίου (FRN, Floating Rate Note) ή το ανώτατο επιτόκιο στο οποίο μπορεί να φθάσει ένα ενυπόθηκο ομόλογο με αναπροσαρμοζόμενο επιτόκιο (ARM, Adjustable Rate Mortgage) σε μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Για παράδειγμα, εάν έχει συμφωνηθεί ότι το κυμαινόμενο επιτόκιο που προσδιορίζεται από το Libor + 1% δεν μπορεί να επιβαρύνει τον αντισυμβαλλόμενο πάνω από μία αύξηση 5% και το επιτόκιο αυτό αυξηθεί κατά 8%, ο αντισυμβαλλόμενος θα επιβαρυνθεί μόνο με την αύξηση του 5%.

Capital Asset Pricing Model, CAPM = μοντέλο τιμολόγησης του κεφαλαιακού περιουσιακού στοιχείου. Μία οικονομική θεωρία, που θεμελιώθηκε το 1964 από τον νομπελίστα Ουίλλιαμ Σαρπ και το 1965 από τον Τζον Λίντνερ. Περιγράφει τη σχέση μεταξύ του κινδύνου και της αναμενόμενης απόδοσης και χρησιμεύει σαν μοντέλο για την τιμολόγηση των ομολόγων που φέρουν κίνδυνο. Το CAPM παρέχει την ένδειξη ότι η αναμενόμενη απόδοση ενός ομολόγου ή ενός χαρτοφυλακίου είναι ίση με την τιμή ενός ελεύθερου κινδύνου ομολόγου πλέον του risk premium (επιβάρυνση της τιμής λόγω του κινδύνου) πολλαπλασιαζόμενου με το συστηματικό κίνδυνο του περιουσιακού στοιχείου. Ο μαθηματικός τύπος του CAPM είναι ο εξής: $r_a = r_f +$

$ba (rm - rf)$ όπου rf είναι η αναλογία του ελεύθερου κινδύνου (Risk free rate), ba είναι το βήτα (Beta, βλέπε λέξη) του ομολόγου και rm είναι η αναμενόμενη απόδοση της αγοράς.

Capital gain and capital loss = κέρδος ή ζημία κεφαλαίου. Capital gain είναι μία αύξηση της αξίας του κεφαλαίου που έχει επενδυθεί π.χ σε μια μετοχή, ένα ομόλογο ή ένα ακίνητο που προκύπτει εάν αυτό πωληθεί. Εάν μία μετοχή αγοράσθηκε με 10 ευρώ και πωληθεί 14 ευρώ καταγράφεται μικτό κεφαλαιακό κέρδος 4 ευρώ ανά μετοχή. Το καθαρό κεφαλαιακό κέρδος θα προκύψει εάν αφαιρεθεί η προμήθεια της επενδυτικής ή χρηματιστηριακής εταιρίας. Εάν ένα ομόλογο αγοράσθηκε στη δευτερογενή αγορά στο 99 και πωληθεί στο 102 θα προκύψει κέρδος του επενδύμενου κεφαλαίου. Από την ίδια επένδυση μπορεί να προκύψει κέρδος και από το εισπραττόμενο περιοδικά ποσό του κουπονιού αλλά αυτό εξαρτάται από την κίνηση των επιτοκίων της αγοράς. Στην περίπτωση των ακινήτων, καταγράφεται π.χ κεφαλαιακό κέρδος 20.000 ευρώ εάν πωλήσουμε ένα διαμέρισμα με 300.000 ευρώ ενώ το έχουμε αγοράσει 280.000 ευρώ. Capital loss καταγράφεται όταν το περιουσιακό στοιχείο πωληθεί κάτω από την τιμή κτήσης του. Για να προκύψει η καθαρή κεφαλαιακή ζημία πρέπει να προσθέσουμε και τα σχετικά έξοδα (προμήθειες, φόροι κλπ).

Capital market = αγορά κεφαλαίου ή κεφαλαιαγορά. Η χρηματοπιστωτική αγορά όπου εκδίδονται, αγοράζονται ή πωλούνται χρεόγραφα, μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια ή παράγωγα προϊόντα που έχουν λήξη μεγαλύτερη του έτους σε αντίθεση με την αγορά χρήματος όπου διαπραγματεύονται χρηματοοικονομικά μέσα με λήξη μέχρι ενός έτους. Εκτός από τη μεσομακροπρόθεσμη λήξη των διαπραγματευόμενων τίτλων, η αγορά κεφαλαίου έχει και τα εξής χαρακτηριστικά: οι τοποθετήσεις γίνονται συνήθως σε τίτλους του δημοσίου, σε μετοχές επιχειρήσεων και σε εταιρικά ομόλογα. Με τον τρόπο αυτό οι εκδότες προσπαθούν να αντλήσουν χρήματα για να καλύψουν πάγιες ανάγκες τους ή να εξυπηρετήσουν αναπτυξιακούς σκοπούς. Οι τίτλοι και τα παράγωγα προϊόντα ενέχουν μεγάλο κίνδυνο λόγω των συχνών και απότομων διακυμάνσεων των τιμών. Στην αγορά κεφαλαίου συμμετέχουν τα χρηματιστήρια μετοχών και παραγώγων, τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων, οι ηλεκτρονικές αγορές εντόκων γραμματίων και ομολόγων, τα πιστωτικά ιδρύματα, οι επιχειρήσεις, οι επενδυτικές εταιρίες, οι εταιρίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, το δημόσιο για τους εκδιδόμενους από αυτό τίτλους, οι θεσμικοί επενδυτές, οι μεσολαβητές (brokers) και ιδιώτες επενδυτές.

Carry = το κόστος του τόκου για τη χρηματοδότηση των διακρατούμενων χρεογράφων.

Carry trade = επενδυτική στρατηγική σύμφωνα με την οποία δανειζόμαστε σε ένα νόμισμα με χαμηλό επιτόκιο και στη συνέχεια το προϊόν του δανείου το μετατρέπουμε και το τοποθετούμε σε άλλο νόμισμα με μεγαλύτερο επιτόκιο. Η διαφορά μεταξύ των δύο επιτοκίων αποτελεί το κέρδος του επενδυτή. Για παράδειγμα, δανειζόμαστε για μία εβδομάδα 100.000 ευρώ με επιτόκιο 3,75%. Για το ίδιο διάστημα μετατρέπουμε τα ευρώ σε λίρες Αγγλίας και τις δανειζόμαστε με επιτόκιο 5,25%. Το carry trade προϋποθέτει: α) μικρή μεταβλητότητα των τιμών που ενισχύει την προβλεψιμότητα στην εξέλιξη των ισοτιμιών. Σε αντίθετη περίπτωση προκύπτει σοβαρός συναλλαγματικός κίνδυνος και β) διατήρηση συνθηκών υψηλής ρευστότητας ώστε να είναι εφικτός ανά πάσα στιγμή ο δανεισμός σε διαφορετικά νομίσματα υπό συνθήκες φυσιολογικής διαμόρφωσης των ισοτιμιών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα carry trade για το έτος 2006 ήταν κύρια ο δανεισμός σε ιαπωνικά γεν (παρεμβατικό επιτόκιο 0,25%) και δευτερευόντως σε ελβετικά φράγκα (1,25% έως 2,25%) και στη συνέχεια η επένδυση σε ένα ή περισσότερα από τα εξής υψηλότοκα νομίσματα: δολάριο ΗΠΑ (5,25%), λίρα Αγγλίας (5%), δολάριο Αυστραλίας (6,25%), δολάριο Καναδά (4,25%) δολάριο Νέας Ζηλανδίας (7,25%), ευρώ και νορβηγική κορώνα (3,50%) και κορώνα Σουηδίας (3%).

Cartel = μία ομάδα κρατών ή επιχειρήσεων που ενεργούν από κοινού σαν ένας παραγωγός για να ελέγξουν την αγορά και ιδιαίτερα για να επηρεάσουν τις τιμές των προϊόντων. Η συνηθέστερη μέθοδος που χρησιμοποιεί ένα cartel είναι η μείωση της παραγωγής προκειμένου να αυξηθεί η τιμή του προϊόντος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα διακρατικού cartel είναι ο Οργανισμός Πετρελαιοεξαγωγικών Κρατών (OPEC, Organization of Petroleum Exporting Countries, βλέπε όρο).

Cash and carry = εφαρμόζεται στα παράγωγα προϊόντα. Είναι ο συνδυασμός μιας θέσης long σε μία μετοχή, ένα δείκτη ή εμπόρευμα και μιας θέσης short στο υποκείμενο μέσο

(underlying instrument) ενός future που συνεπάγεται ένα κόστος στη θέση long. Άλλως, η αγορά ενός περιουσιακού στοιχείου σήμερα και ταυτόχρονα η πώληση ενός συμβολαίου μελλοντικής εκπλήρωσης (future) επί του ίδιου στοιχείου. Μία αντίστροφη συναλλαγή είναι δυνατή με την πώληση του στοιχείου και την αγορά ενός future επί του ίδιου περιουσιακού στοιχείου.

Cash and economic approach = ταμειακή και οικονομική προσέγγιση.

☐ Cash or value date or settlement approach είναι η μέθοδος κατά την οποία τα λογιστικά γεγονότα καταχωρούνται την ημερομηνία διακανονισμού, π.χ μία συναλλαγή spot θα καταχωρηθεί δύο ημέρες μετά την ημερομηνία σύναψης αυτής.

☐ Economic or trade date approach είναι η μέθοδος σύμφωνα με την οποία οι συναλλαγές λογιστικοποιούνται την ημερομηνία της συναλλαγής, ώστε η καταγραφή των γεγονότων που επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τους σχετικούς κινδύνους να παρουσιάζει νωρίτερα την ακριβή εικόνα της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης.

☐ Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών ακολούθησε μεταβατικά την ταμειακή προσέγγιση αλλά υιοθέτησε από 1.1.2007 την οικονομική προσέγγιση, υποχρεωτικά για τις συναλλαγές σε συνάλλαγμα και προαιρετικά για τις συναλλαγές σε ευρώ.

Cash Card = κάρτα ανάληψης μετρητών. Εκδίδεται από τράπεζες σε πελάτες τους που έχουν λογαριασμό καταθέσεων. Με την κάρτα μετρητών ο κάτοχος έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιεί στις αυτόματες ταμειολογιστικές μηχανές (ATMs, Automatic Teller Machines) ένα μεγάλο εύρος συναλλαγών (αναλήψεις, καταθέσεις, μεταφορά υπολοίπου, πληρωμή λογαριασμών, κλπ) χωρίς να είναι απαραίτητο να μεταβαίνει στις θυρίδες των τραπεζών. Οι κάρτες μετρητών όπως οι πιστωτικές, οι χρεωστικές και οι έξυπνες κάρτες φέρουν μία μαγνητική ταινία στην πίσω τους όψη, στην οποία είναι αποθηκευμένες πληροφορίες για τους λογαριασμούς του κατόχου. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρήση της κάρτας μετρητών, είναι ο κάτοχος να πληκτρολογήσει σωστά τον προσωπικό αριθμό ταυτοποίησης (PIN).

Cash equivalents = ισοδύναμα με μετρητά. Είναι εύκολα ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία που αντιπροσωπεύουν μια ασφαλή επένδυση και μπορούν να μετατραπούν αμέσως σε μετρητά. Τέτοια περιουσιακά στοιχεία είναι οι καταθέσεις όψεως, οι καταθέσεις ταμειουχρίου σε πρώτη ζήτηση, τα έντοκα γραμμάτια και ομόλογα του δημοσίου που είναι διαπραγματεύσιμα σε μία οργανωμένη ή μη αγορά και έχουν λήξη που δεν υπερβαίνει τις 180 ημέρες.

Cash flow = χρηματοροή. Η κίνηση των άμεσα ρευστοποιήσιμων στοιχείων μιας επιχείρησης κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου στο τέλος της οποίας εμφανίζεται το ποσό της αύξησης ή της μείωσης αυτών. Άλλως, είναι το ποσό των μετρητών που μία εταιρία κερδίζει ή χάνει στη διάρκεια μιας λογιστικής περιόδου και το οποίο προσαρμόζεται για κάθε προηγούμενη λογιστική εγγραφή που αφορά τόκους και άλλες συναλλαγές χωρίς μετρητά. Στην επενδυτική πρακτική, αντιπροσωπεύει τα μικτά κέρδη, δηλαδή πριν να καταλογισθούν τα έξοδα και οι αποσβέσεις. Στις επενδύσεις εταιριών ακινήτων ή αμοιβαίων κεφαλαίων, η χρηματοροή είναι σημαντική διότι δείχνει την ικανότητα της εταιρίας να πληρώσει τα μερίσματα. Καθώς οι εισροές και εκροές δεν είναι ίσες, μία ανάλυση αυτών είναι απαραίτητη ιδιαίτερα για τις εταιρίες που είναι ευαίσθητες στις κυκλικές διακυμάνσεις ή υπόκεινται σε εξωτερικές επιδράσεις.

Cash-in machines, CIM = μηχανήματα μετρητών. Εγκαθίστανται από μεγάλα καταστήματα λιανικών πωλήσεων ή τροφίμων για την είσπραξη μετρητών από τους πελάτες τους ή χρησιμοποιούνται στα ταξί ή στο εμπόριο με παράδοση των προϊόντων στην επιχείρηση ή στην κατοικία του πελάτη. Πρέπει να φέρουν αισθητήρες ελέγχου της γνησιότητας και της καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων. Για τα μηχανήματα κατάθεσης μετρητών των πιστωτικών ιδρυμάτων βλέπε τον όρο Depositing/cash-in machines.

Cash management = διαχείριση ρευστών διαθεσίμων. Η ορθολογική μέθοδος είσπραξης και εξόφλησης απαιτήσεων, βραχυπρόθεσμου δανεισμού και παροχής δανείων από μία επιχείρηση ή ένα όμιλο επιχειρήσεων με στόχο την ελαχιστοποίηση του κόστους και τη μεγιστοποίηση των ωφελειών στα πλαίσια εξασφάλισης επαρκούς ρευστότητας. Τη διαχείριση των ρευστών διαθεσίμων των μεγάλων κύρια εταιριών αναλαμβάνουν τράπεζες που προσφέρουν μία ευρεία σειρά παραδοσιακών ή καινοτόμων υπηρεσιών.

Cash market = αγορά μετρητών. Ο όρος απαντάται με πολλές έννοιες όπως: α) αγορά για την αγορά και πώληση φυσικών νομισμάτων σε αντίθεση με την αγορά παραγώγων προϊόντων β) αγορά για την αγοραπωλησία εμπορευμάτων έναντι μετρητών σε αντίθεση με τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) γ) αγορά spot όπου η συναλλαγή διακανονίζεται με την παράδοση του χρηματοοικονομικού μέσου ή του εμπορεύματος και την καταβολή μετρητών μέσα σε δύο ημέρες από τη σύναψη αυτής.

Cash-recycling machines, CRM = μηχανήματα ανακύκλωσης μετρητών. Μηχανήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων που παρέχουν στους πελάτες τους τραπεζογραμμάτια που έχουν κατατεθεί προηγούμενα από άλλους πελάτες με την προϋπόθεση ότι αυτά έχουν ελεγχθεί προηγούμενα για τη γνησιότητα και την καταλληλότητα αυτών. Στην Ευρωζώνη, τα μηχανήματα αυτά πρέπει, πριν τεθούν στην κυκλοφορία, να έχουν ελεγχθεί από την κεντρική τράπεζα προκειμένου να διαπιστωθεί η ικανότητα εντοπισμού των πλαστών τραπεζογραμμάτων ευρώ. Επίσης, τα πιστωτικά ιδρύματα δεσμεύονται για την ενημέρωση του λογισμικού των CRM ώστε να εντοπίζονται νέοι τύποι πλαστών τραπεζογραμμάτων.

CD-ROM and DVD-ROM = 1) CD-ROM (Compact Disk – Read Only Memory) είναι μνήμη μόνο ανάγνωσης (και όχι εγγραφής) σε δίσκο συμπαγούς εγγραφής. Ο δίσκος αυτός χρησιμοποιείται για την αποθήκευση κειμένων ή εγγράφων σε ψηφιακή μορφή και μπορεί να χωρέσει δεδομένα μέχρι 650 μεγαμπάϊτ, δηλαδή όσο 450 απλές δισκέτες **2)** DVD-ROM (Digital Video Disk - Read Only Memory ή σε πιο νεότερη έκδοση Digital Versatile Disk - Read Only Memory) είναι επίσης μνήμη μόνο ανάγνωσης και μπορεί να χωρέσει δεδομένα μέχρι 17 γιγαμπάϊτ, ίσα δηλαδή με 38 CD-ROM.

CEDEFOP = Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (**Centre Européen pour le Développement de la Formation Professionnelle** ή στα αγγλικά **European Centre for the Development of Vocational Training**). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1975 στο Βερολίνο και το 1995 η έδρα του μεταφέρθηκε στη Θεσσαλονίκη. Διαθέτει ένα γραφείο συνδέσμου στις Βρυξέλλες. Αποσκοπεί στην προώθηση της δια βίου μάθησης στη διευρυμένη Ε.Ε μέσω της παροχής πληροφόρησης και της ανάλυσης των συστημάτων, πολιτικών, ερευνών και πρακτικών της επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης. Διοικείται από Δ.Σ στο οποίο μετέχουν εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Εργοδοτών (UNICE), της Συνομοσπονδίας των Ευρωπαϊκών Συνδικάτων (ETYC) ενώ εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Νορβηγία και Ισλανδία) μετέχουν σαν παρατηρητές. Οι δραστηριότητες του CEDEFOP είναι οι εξής: 1) η ενθάρρυνση της έρευνας για την ανάπτυξη και τη διάδοση της γνώσης σε θέματα μάθησης και επιμόρφωσης 2) η παροχή πρόσφατης και σε βάθος πληροφόρησης για τα συστήματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης 3) η διεξαγωγή συνεδρίων για την επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση με τη συμμετοχή των συνεργατών του και άλλων ενδιαφερομένων 4) η τεχνική παραγωγή των δημοσιεύσεων του CEDEFOP, μετάφραση, προώθηση και διανομή αυτών συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής σε εκθέσεις και διαλέξεις 5) το CEDEFOP είναι επίσης υπεύθυνο για τη λειτουργία ενός δικτυακού τόπου (www.trainingvillage) αμφίδρομης επικοινωνίας — του λεγόμενου «Ευρωπαϊκού Χωριού Κατάρτισης» (European Training Village).

CEFTA (Central European Free Trade Agreement) = Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης. Η αρχική συμφωνία υπογράφηκε την 21.12.1992 στην Κρακοβία και άρχισε να ισχύει από τον Ιούλιο του 2004. Συμμετείχαν η Πολωνία, η Ουγγαρία, η Τσεχοσλοβακία και μετά τη διάσπαση η Τσεχία και η Σλοβακία. Από το 1996 μετείχε η Σλοβενία, το 1997 η Ρουμανία και το 1999 η Βουλγαρία. Τα ανωτέρω κράτη αποχώρησαν το 2004 εκτός της Ρουμανίας και Βουλγαρίας που έφυγαν το 2007 δηλαδή κατά την προσχώρησή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σήμερα, η CEFTA αποτελείται από την Κροατία που έγινε μέλος το 2002, από τη FYROM από το 2006 και από άλλες χώρες που προσχώρησαν το 2007 δηλαδή τη Βοσνία Ερζεγοβίνη, τη Μολδαβία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο, την Αλβανία και το Κοσσυφοπέδιο που εκπροσωπείται από την UNMIK (United Nations Mission in Kosovo). Μετά την τροποποίηση της Συμφωνίας του 2005, η ιδιότητα του μέλους απονέμεται σε κράτη που είναι μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου ή έχουν δεσμευθεί να τηρούν τις ρυθμίσεις αυτού, έχουν υπογράψει συμφωνία σύνδεσης (association agreement) με την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου με τα μέλη της CEFTA. Σκοποί της CEFTA είναι κύρια η άμεση

κατάργηση των εισαγωγικών δασμών στα μη ευαίσθητα βιομηχανικά προϊόντα, η σταδιακή ή περιορισμένη κατάργηση των εισαγωγικών δασμών στα ευαίσθητα βιομηχανικά προϊόντα και στα γεωργικά προϊόντα και η συνεργασία σε θέματα εμπορίου, ελεύθερου ανταγωνισμού, εσωτερικής φορολογίας, κρατικών μονοπωλίων, πληρωμών, κρατικών επιδοτήσεων, προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, διαρθρωτικών αλλαγών και δυσκολιών στο ισοζύγιο πληρωμών.

Ceiling = οροφή. Στη χρηματοοικονομική έχει διάφορες έννοιες:

- interest rate ceiling = το ανώτατο επιτόκιο που μπορεί να επιβαρύνει ένα ενυπόθηκο ομόλογο με προσαρμοζόμενο επιτόκιο (adjustable rate mortgage, ARM)
- exchange rate ceiling = το ανώτατο όριο μέχρι το οποίο μπορεί να ανέλθει η ισοτιμία ενός εθνικού νομίσματος λόγω κανονιστικών διατάξεων της κυβέρνησης σε ένα πλαίσιο ελεγχόμενων ισοτιμιών
- loan legal maximum interest rate = το ανώτατο επιτρεπόμενο νόμιμο επιτόκιο για ορισμένες κατηγορίες δανείων σε ένα καθεστώς διοικητικά καθορισμένων επιτοκίων.

Cellular telephone = κυτταρικό τηλέφωνο. Ένας τύπος επικοινωνίας στα βραχεία κύματα αναλογικής ή ψηφιακής τεχνολογίας που χρησιμοποιεί ασύρματη σύνδεση μέσω κινητού τηλεφώνου για να συνδεθεί με τον πλησιέστερο αναμεταδότη κινητής τηλεφωνίας. Η υπηρεσία αυτή χρησιμοποιείται σε αστικές περιοχές και σε μεγάλους αυτοκινητόδρομους όπου ο χρήστης όταν απομακρύνεται από μία περιοχή αποσυνδέεται από τον αναμεταδότη της περιοχής αλλά συνδέεται αυτόματα με τον πλησιέστερο αναμεταδότη (cell transmitter) της νέας περιοχής.

Central Bank Counterfeit Deterrence Group, CBCDGD = ομάδα εργασίας των κεντρικών τραπεζών για την αποτροπή των παραχαράξεων μέσω προσωπικού υπολογιστή. Συστάθηκε το Μάιο του 2000 από τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών της ομάδας των 10 (G10) πιο αναπτυγμένων βιομηχανικά κρατών. Συμμετέχουν 27 κεντρικές τράπεζες και αρχές εκτύπωσης τραπεζογραμματίων. Συνέρχεται σε ετήσια βάση στην Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, όπου εδρεύει η Γραμματεία της, με πρόεδρο το Διευθυντή της κεντρικής τράπεζας του Βελγίου (BNB) Μαρκ Σαλάντ και διευθυντή σχεδίων τον Λοραίν Λαβιολέτ της Τράπεζας του Καναδά. Το CBCDGD ερευνά τους αναδυόμενους κινδύνους παραχάραξης των τραπεζογραμματίων και τον τρόπο αντιμετώπισής τους. Αναπτύσσει σύστημα (Counterfeit Deterrence System) που αποτρέπει την παράνομη αναπαραγωγή των τραπεζογραμματίων από πρόσωπα που χρησιμοποιούν υλικό και λογισμικό ηλεκτρονικού προσωπικού υπολογιστή και εφαρμογές ψηφιακής εικόνας.

Central Bank Gold Agreement = συμφωνία των κεντρικών τραπεζών για το χρυσό.

❶ **1999 – 2004:** η πρώτη συμφωνία, που είναι γνωστή και σαν Washington Agreement on Gold, WAG, προέβλεπε ότι οι κεντρικές τράπεζες παγώνουν τις πωλήσεις χρυσού στα επίπεδα της **26 Σεπτεμβρίου 1999** για πέντε χρόνια δηλαδή μέχρι την 26.9.2004. Υπογράφηκε 1) από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και από τις εξής εθνικές κεντρικές τράπεζες της Ευρώπης: 2) Oesterreichische Nationalbank 3) Banca d'Italia 4) Banque de France 5) Banco do Portugal 6) Schweizerische Nationalbank 7) Banque Nationale de Belgique 8) Banque centrale du Luxembourg 9) Deutsche Bundesbank 10) Banco de España 11) Bank of England 12) Suomen Pankki 13) De Nederlandsche Bank 14) Central Bank of Ireland (μετονομασθείσα από 1^η Μαΐου 2003 σε Central Bank and Financial Services Authority of Ireland) 15) Sveriges Riksbank. Την επόμενη ημέρα, η Ιαπωνία εξέφρασε την πρόθεσή της να ακολουθήσει τη WAG ενώ αργότερα σε παρόμοια δήλωση προθέσεων προέβησαν και οι ΗΠΑ. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο μπορούσε να πωλήσει χρυσό μόνο μετά από έγκριση του 85% των συνολικών ψήφων του Εκτελεστικού της Συμβουλίου που σήμαινε πρακτικά ότι οι ΗΠΑ μπορούσαν να ασκήσουν το δικαίωμα αρνησικυρίας (veto). Αναλυτικότερα η συμφωνία προέβλεπε:

- ο χρυσός θα παραμείνει ως ένα ουσιαστικό στοιχείο των παγκόσμιων νομισματικών διαθεσίμων
- οι συμβαλλόμενοι δεν θα ενεργούν στην αγορά σαν πωλητές με εξαίρεση τις ήδη αποφασισθείσες πωλήσεις
- οι πωλήσεις χρυσού, που έχουν ήδη αποφασισθεί, θα υλοποιηθούν με βάση ένα συμφωνηθέν πρόγραμμα πωλήσεων τα επόμενα πέντε έτη. Οι ετήσιες πωλήσεις δεν θα

υπερβαίνουν περίπου τους 400 τόνους κατά κεντρική τράπεζα και οι συνολικές πωλήσεις στη διάρκεια της πενταετίας τους 2.000 τόνους κατά κεντρική τράπεζα

- οι κεντρικές τράπεζες που υπογράφουν τη συμφωνία, δεσμεύονται ότι δεν θα επεκτείνουν τις μισθώσεις χρυσού (gold leasings) και τη χρήση των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης χρυσού (gold futures) και δικαιωμάτων προαίρεσης χρυσού (gold options)
  - αυτή η συμφωνία των κεντρικών τραπεζών για το χρυσό, θα αναθεωρηθεί μετά από πέντε έτη.

☛ **2004 – 2009:** τη Δευτέρα, 8 Μαρτίου 2004, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και 14 άλλες κεντρικές τράπεζες ανήγγειλαν την ανανέωση της συμφωνίας των κεντρικών τραπεζών για το χρυσό για άλλα πέντε χρόνια με ημερομηνία έναρξης ισχύος την **27 Σεπτεμβρίου 2004**. Στη νέα συμφωνία δεν μετέχει η Τράπεζα της Αγγλίας, προσχώρησε όμως η Τράπεζα της Ελλάδος. Την 22.2.2006 ανακοινώθηκε ότι η Σλοβενία προσχώρησε στη συμφωνία της 8.3.2004. Η συμφωνία αυτή είναι παρόμοια με τη συμφωνία του 1999 με τις ακόλουθες διαφορές:

- το ανώτατο **ετήσιο** επίπεδο των πωλήσεων χρυσού κατά κεντρική τράπεζα αυξήθηκε από 400 σε **500 τόνους**

- το ανώτατο επίπεδο των πωλήσεων χρυσού κατά κεντρική τράπεζα στη διάρκεια της **πενταετίας** αυξήθηκε από 2.000 σε **2.500 τόνους**.

Οι τροποποιήσεις αυτές κρίθηκαν φυσιολογικές λόγω της μεγάλης ανάπτυξης της αγοράς χρυσού από το 1999 και εξής. Στα πλαίσια της Συμφωνίας της 27.9.2004, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε την 31.3.2006 ότι κατά τον πρώτο χρόνο ισχύος της Συμφωνίας (27.9.2004 έως 26.9.2005) πώλησε 57 τόνους χρυσού.

Central bank independence = η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε) είχαν υποχρέωση μέχρι το Μάιο του 1998 και τα υπομνηστικά κράτη μέλη πριν την είσοδό τους στην Ε.Ε να έχουν κατοχυρώσει νομικά την ανεξαρτησία της εθνικής τους κεντρικής τράπεζας που διακρίνεται σε:

■ **institutional independence** (θεσμική ανεξαρτησία): η εθνική κυβέρνηση και καμία αρχή του κράτους μέλους ή της Ε.Ε δεν μπορεί να δίνει οδηγίες στις κεντρικές τράπεζες κατά την άσκηση των καθηκόντων τους που περιγράφονται στο Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) (διαμόρφωση και άσκηση της νομισματικής πολιτικής, διενέργεια πράξεων συναλλάγματος, διαχείριση ενός μέρους των επισήμων συναλλαγματικών διαθεσίμων των κρατών μελών, προώθηση της καλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών, εκτύπωση τραπεζογραμματίων ευρώ, όγκος των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ),

■ **personal independence** (προσωπική ανεξαρτησία): ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές και τα μέλη του οργάνου που είναι επιφορτισμένα με την άσκηση των δραστηριοτήτων του ΕΣΚΤ (π.χ το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής) έχουν μία μόνιμη θητεία τουλάχιστον πέντε ετών. Δεν μπορεί να απολυθούν παρά μόνο εάν δεν μπορούν να ασκήσουν για λόγους υγείας για μεγάλο διάστημα τα καθήκοντά τους ή εάν υπέπεσαν σε σοβαρό παράπτωμα (serious misconduct),

■ **functional independence** (λειτουργική ανεξαρτησία): οι εθνικές κεντρικές τράπεζες στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ λειτουργούν σε ένα πλαίσιο του οποίου οι σκοποί προσδιορίζονται από τη Συνθήκη και ιδιαίτερα με κύριο στόχο τη σταθερότητα των τιμών,

■ **financial independence** (χρηματοοικονομική ανεξαρτησία): οι εθνικές κεντρικές τράπεζες πρέπει να έχουν τους απαραίτητους πόρους για να εκτελούν τα καθήκοντα που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στο ΕΣΚΤ.

Central Credit Register (CCR) = κεντρικό μητρώο πιστωτικών κινδύνων. Είναι το πληροφορικό ηλεκτρονικό σύστημα στη διάθεση των κεντρικών τραπεζών, των πιστωτικών και χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων και άλλων αρχών με στοιχεία για τη συνολική χρεωστική θέση των επιχειρήσεων και των ιδιωτών.

Central Securities Depository (CSD) = κεντρικό αποθετήριο τίτλων. Εταιρία που φυλάσσει και διαχειρίζεται χρεόγραφα και άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία πελατών, τηρεί λογαριασμούς τίτλων και διευκολύνει τις συναλλαγές επί τίτλων συνήθως χωρίς τη

φυσική μεταβίβαση αυτών. Ιδιαίτερα, διεκπεραιώνει τις πράξεις παροχής ασφάλειας (collateral) για τις πιστοδοτικές πράξεις των κεντρικών τραπεζών.

Certificate of Deposit (CD) = πιστοποιητικό καταθέσεων. Ένα μέσο της χρηματαγοράς εκδιδόμενο από τράπεζα. Πιστοποιεί ότι ένα συγκεκριμένο ποσό έχει κατατεθεί σε τράπεζα για μια ορισμένη διάρκεια και με ορισμένο επιτόκιο. Συνήθως, είναι διαπραγματεύσιμο σε δευτερογενή αγορά και παρέχει μεγαλύτερη ρευστότητα από τις προθεσμιακές καταθέσεις. Εάν προεξοφληθεί σε τράπεζα, επιβάλλεται επιτόκιο ποινής. Επί του τίτλου αναγράφεται, μεταξύ άλλων, η διάρκεια αυτού, που είναι συνήθως 1 έως 12 μήνες και το επιτόκιο. Φέρει μικρό κίνδυνο αλλά και μέτρια απόδοση. Διακρίνουμε και τα εξής είδη πιστοποιητικών καταθέσεων:

- **Brokerage or brokered CD** = πιστοποιητικό καταθέσεων μεγάλου ποσού που πωλείται από μία τράπεζα σε εταιρία διαμεσολάβησης. Στη συνέχεια ο διαμεσολαβητής (broker), που ενεργεί συνήθως για λογαριασμό μεγάλων θεσμικών επενδυτών, το διασπά σε μικρότερα ποσά και το πωλεί στους πελάτες του. Συνήθως, το πιστοποιητικό αυτό φέρει επιτόκιο που είναι ανώτερο κατά 1% του επιτοκίου της αγοράς
- **Jumbo CD** = πιστοποιητικό καταθέσεων με ελάχιστο ποσό ονομαστικής αξίας 100.000 ευρώ. Συνήθως, αγοράζεται και πωλείται από τράπεζες, ταμεία συντάξεων, αμοιβαία κεφάλαια και ασφαλιστικές εταιρίες.
- **Negotiable CD** = διαπραγματεύσιμο πιστοποιητικό καταθέσεων. Ένα CD μεγάλου ονομαστικού ποσού, συνήθως πάνω από ένα εκατομμύριο ευρώ, που αγοράζεται από θεσμικούς επενδυτές που ενδιαφέρονται να τοποθετήσουν τα διαθέσιμα αυτών σε επενδύσεις χαμηλού κινδύνου. Είναι στον κομιστή και διαπραγματεύεται στη δευτερογενή αγορά.
- **Lock – up CD** = πιστοποιητικό καταθέσεων που εκδίδεται με τη σιωπηρή συναίνεση ότι ο αγοραστής δεν θα το διαπραγματευθεί και θα το πωλήσει. Όταν ο εκδότης είναι τράπεζα, συνήθως επιμένει να φυλάξει αυτή το πιστοποιητικό ώστε να τηρηθεί η ανωτέρω σιωπηρή συμφωνία μεταξύ εκδότη και αγοραστή.
- **Term CD** = προθεσμιακό πιστοποιητικό καταθέσεων. Απαντάται κύρια στις ΗΠΑ και έχει διάρκεια λήξης πάνω από ένα έτος.
- **variable - rate CD** = πιστοποιητικό καταθέσεων με κυμαινόμενο επιτόκιο. Πρόκειται για CD βραχυπρόθεσμης λήξης που πληρώνει περιοδικά επιτόκιο σε κυλιόμενες ημερομηνίες κατά τις οποίες η τιμή του κουπονιού προσαρμόζεται με αυτήν που ισχύει εκείνη τη στιγμή στην αγορά.
- **Yankee CD** = πιστοποιητικό καταθέσεων που εκδίδεται από ένα υποκατάστημα ξένης τράπεζας στη χώρα υποδοχής. Ο όρος χρησιμοποιείται στις ΗΠΑ όπου CDs εκδίδονται από ξένες τράπεζες στην αγορά συνήθως της Νέας Υόρκης.

Ceteris paribus = λατινική έκφραση χρησιμοποιούμενη ευρύτατα στα οικονομικά. Σημαίνει ότι “όλες οι άλλες παράμετροι παραμένουν σταθερές”. Πρόκειται για υπόθεση εργασίας που απλουστεύει την ανάλυση των ανεξάρτητων μεταβλητών χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η πιθανή επίδραση άλλων ανεξάρτητων μεταβλητών επί άλλων εξαρτημένων μεταβλητών. Για παράδειγμα, μία αύξηση της τιμής ενός προϊόντος θα προκύψει, ceteris paribus, εάν οι πωλήσεις του βαίνουν καλώς και μειώνονται σημαντικά τα αποθέματα αυτού, οπότε η ζήτηση είναι μεγαλύτερη της προσφοράς και για το λόγο αυτό η τιμή του θα πιεσθεί προς τα πάνω. Η υπόθεση αυτή δεν λαμβάνει υπόψη ότι οι τιμές άλλων υποκατάστατων προϊόντων, στα οποία πιθανόν θα στραφεί ο καταναλωτής, θα μειωθούν και με τον τρόπο αυτό θα εξισορροπηθεί η ζήτηση και η προσφορά του εξεταζόμενου προϊόντος.

Changeover weekend = το Σαββατοκύριακο της μετατροπής. Αναφέρεται στη μετάβαση από τα εθνικά νομίσματα των χωρών που συμμετείχαν στο πρώτο κύμα της ONE στο ευρώ. Οι σχετικές εργασίες άρχισαν νωρίς το απόγευμα της Πέμπτης, 31ης Δεκεμβρίου 1998 και ολοκληρώθηκαν αργά το απόγευμα της Κυριακής, 3ης Ιανουαρίου 1999. Για το λόγο αυτό, το διάστημα αυτό είναι γνωστό και σαν τριήμερο της μετάβασης. Η εκκίνηση δόθηκε τις πρώτες απογευματινές ώρες της 31.12.98 με την ανακοίνωση του Συμβουλίου της Ε.Ε για τους αμετάκλητους συντελεστές μετατροπής του ευρώ έναντι των συμμετεχόντων νομισμάτων. Το μεγαλύτερο μέρος του δημοσίου χρέους των κρατών της ONE μετατράπηκε σε ευρώ, δισεκατομμύρια ηλεκτρονικών εγγραφών που περιείχονταν σε βάσεις δεδομένων μετατράπηκαν από τα εθνικά νομίσματα σε ευρώ και τα συστήματα και οι διαδικασίες προσαρμόσθηκαν ώστε να λειτουργούν με το νέο νόμισμα. Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική

αγορά και η αγορά συναλλάγματος άνοιξαν και με ευρώ στο Σίδνεϋ στις 3.1.99 και ώρα κεντρικής Ευρώπης 6 μ.μ. ενώ οι αγορές της Ε.Ε λειτούργησαν ομαλά σε ευρώ από τις 4.1.99.

Παρόμοια διαδικασία εφαρμόστηκε και στην Ελλάδα από την 30.12.2000 έως την 1.1.2001. Η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) εξέδωσε στις 2.1.2001 δελτίο τύπου σύμφωνα με το οποίο από 2 Ιανουαρίου 2001 όλες οι διαπραγματευτικές συναλλαγές στην αγορά χρήματος διενεργούνται σε ευρώ και η εισαγωγή του ευρώ υπήρξε επιτυχής. Συγκεκριμένα.

- Τέθηκε σε εφαρμογή το νέο λειτουργικό πλαίσιο άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής.
- Μετατράπηκαν σε ευρώ τα δραχμικά υπόλοιπα των λογαριασμών που τηρούσαν τα πιστωτικά ιδρύματα στην ΤτΕ, τα οποία αφορούν τις πράξεις νομισματικής πολιτικής και τις πάγιες πιστωτικές διευκολύνσεις.
- Ενοποιήθηκαν τα Συστήματα Πληρωμών ΕΡΜΗΣ σε δραχμές και ΕΡΜΗΣ σε ευρώ στο ενιαίο Σύστημα Πληρωμών ΕΡΜΗΣ, το οποίο λειτούργησε κανονικά από το πρωί της 2ας Ιανουαρίου 2001 και διακανονίζει πληρωμές αποκλειστικά σε ευρώ. Μέσω του ενιαίου Συστήματος Πληρωμών ΕΡΜΗΣ διακανονίζονται υποχρεωτικά όλες οι πράξεις νομισματικής πολιτικής που διενεργεί η ΤτΕ, ως μέλος του Ευρωσυστήματος, με ασφάλεια τίτλους του ελληνικού δημοσίου ή άλλους αποδεκτούς τίτλους.
- Ολοκληρώθηκαν με απόλυτη επιτυχία οι διαδικασίες μετάπτωσης των λογιστικών συστημάτων της ΤτΕ, καθώς και των συστημάτων που σχετίζονται με τη διαχείριση και τη διαπραγμάτευση των τίτλων του ελληνικού δημοσίου στο περιβάλλον του ευρώ.
- Τέθηκαν σε λειτουργία στο νέο περιβάλλον τα συστήματα επικοινωνίας της ΤτΕ με την ΕΚΤ.
- Μετατράπηκε το δημόσιο χρέος σε ευρώ, με τη συνεργασία όλων των μελών του Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων του Δημοσίου με Λογιστική Μορφή και από 2.1.2001 η Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ) λειτούργησε σε ευρώ, εξασφαλίζοντας αυξημένη εμπορευσιμότητα στους τίτλους του ελληνικού δημοσίου.

Charge Card = κάρτα διευκολύνσεων. Παρέχει στον κάτοχο πίστωση για αγορές ή αναλήψεις. Όμως οι μηνιαίες συναλλαγές είναι απαιτητές για εξόφληση στο σύνολό τους, διαφορετικά ο κάτοχος επιβαρύνεται με τόκους ή/και έξοδα. Οι κάρτες διευκολύνσεων συνοδεύονται σχεδόν πάντα από ετήσια συνδρομή.

Chartist = τεχνικός αναλυτής που χρησιμοποιεί γραφήματα (charts) για τις τμές συναλλάγματος, μετοχών, ομολόγων και εμπορευμάτων με στόχο να εντοπίσει τις τάσεις διαπραγμάτευσης στο παρελθόν και να προβλέψει μέσω αυτών τις κινήσεις των τιμών στο μέλλον.

Cheapest to deliver bond (CTD) = το φθηνότερο παραδοτέο ομόλογο. Στη λήξη ενός συμβολαίου μελλοντικής εκπλήρωσης (future) ο πωλητής πρέπει να επιλέξει από ένα καλάθι παραδοτέων ομολόγων το φθηνότερο. Για να καταλήξει στην επωφελέστερη επιλογή, ο πωλητής υπολογίζει το ποσό του ομολόγου που πρέπει να παραδώσει συγκρίνοντας τα ποσά με τις τρέχουσες τιμές της αγοράς, δηλαδή ποιο ομόλογο αναμένεται να έχει το μεγαλύτερο κέρδος ή τη μικρότερη ζημία για τον πωλητή.

Check truncation = ακρωτηριασμένη ή κολοβή επιταγή. Η κατά λέξη μετάφραση δεν αποδίδει την αληθή έννοια της διαδικασίας. Πρόκειται για την ηλεκτρονική διακίνηση των στοιχείων μιας επιταγής (αριθμός λογαριασμού, αριθμός επιταγής, ποσό και ημερομηνία έκδοσης) μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων προς συμψηφισμό και διακανονισμό μέσω συστήματος πληρωμών. Με τον ηλεκτρονικό αυτό τρόπο, εξασφαλίζεται η ταχύτερη κυκλοφορία και η εξόφληση των επιταγών ενώ το έντυπο σώμα αυτών παραμένει στην τράπεζα που έχει κατατεθεί.

Cheque = επιταγή. Ένα αξιόγραφο που περιέχει μία εντολή πληρωμής στον κομιστή αυτής ενός ορισμένου χρηματικού ποσού και σε ορισμένο τόπο. Αυτός που εκδίδει την επιταγή και διατάσσει την πληρωμή λέγεται εκδότης (issuer or drawer), ο δικαιούχος της πληρωμής καλείται λήπτης (payee or bearer) και αυτός που εντέλλεται να πληρώσει ονομάζεται πληρωτής (payer or drawee). Η επιταγή, που πρέπει να φέρει την υπογραφή του εκδότη, το όνομα του πληρωτή, τη σημείωση του τόπου πληρωμής, τη χρονολογία και τον τόπο της έκδοσης, το ποσό αριθμητικώς και ολογράφως, είναι πληρωτέα με την εμφάνιση αυτής. Η προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει ο κομιστής να εμφανίσει την

επιταγή για είσπραξη είναι οκτώ ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης. Η επιταγή μεταβιβάζεται με οπισθογράφηση και δεν αναγράφει την αιτία της πληρωμής. Διαφέρει από τη συναλλαγματική διότι ενώ αυτή είναι κύρια μέσο πίστωσης, η επιταγή αποτελεί μέσο πληρωμής. Διακρίνουμε τα εξής είδη επιταγών:

◆ account cheque = λογιστική επιταγή ή συμφηφιστική επιταγή ή επιταγή γύρου. Φέρει στην εμπρόσθια πλευρά τη μνεία «πληρωτέα σε λογαριασμό». Απαγορεύεται να πληρωθεί τοις μετρητοίς και φέρεται μόνο σε πίστωση τραπεζικού λογαριασμού. Δεν προορίζεται για πληρωμή αλλά για τη μεταφορά ποσού με χρέωση του ενός λογαριασμού και πίστωση του άλλου με την προϋπόθεση ότι και οι δύο λογαριασμοί τηρούνται στην ίδια πληρωτρία τράπεζα

◆ bank cheque = τραπεζική επιταγή. Εκδίδεται από τράπεζα μετά από εντολή του πελάτη που δεν είναι πάντοτε υποχρεωμένος να τηρεί λογαριασμό στην τράπεζα

◆ blank cheque = λευκή επιταγή. Επιταγή στο σώμα της οποίας δεν αναγράφεται το χρηματικό ποσό. Αυτό οφείλεται σε ρητή συμφωνία μεταξύ του εκδότη και του λήπτη για να συμπληρωθεί το ποσό αργότερα. Η παρά τη συμφωνία μονομερής συμπλήρωση του ποσού αποτελεί πλαστογραφία

◆ certified cheque = βεβαιωμένη επιταγή. Μία επιταγή την πληρωμή της οποίας έχει εγγυηθεί μία τράπεζα

◆ cheque without cover = ακάλυπτη ή χωρίς αντίκρισμα επιταγή στην περίπτωση που δεν εξοφλήθηκε διότι δεν υπήρχε επαρκές υπόλοιπο στον τραπεζικό λογαριασμό του εκδότη. Χρησιμοποιείται και ο όρος N.S.F Cheque (Not Sufficient Funds). Σε περιπτώσεις που ο εκδότης εκδίδει ακάλυπτες επιταγές κατ' επάγγελμα ή συνήθεια ή οι περιστάσεις τέλεσης τον καθιστούν ιδιαίτερα επικίνδυνο και μετά από έγκληση του κομιστή, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους

◆ common cheque = κοινή επιταγή που μπορεί να πληρωθεί από τον πληρωτή σε οποιονδήποτε κομιστή

◆ crossed cheque = δίγραμμη επιταγή που φέρει δύο ίσες και παράλληλες γραμμές που περιορίζουν τον αριθμό των πληρωτών. Συγκεκριμένα **1)** γενική διαγράμμιση έχουμε όταν δεν αναγράφεται τίποτα μεταξύ των γραμμών ή έχει γραφεί γενικά ο όρος «εις τραπεζίτην» οπότε είναι πληρωτέα μόνο σε τράπεζες και **2)** ειδική διαγράμμιση έχουμε όταν αναγράφεται το όνομα συγκεκριμένης τράπεζας, οπότε είναι πληρωτέα μόνο σε αυτήν

◆ personalized cheque = προσωποποιημένη επιταγή. Πρόκειται για μια επιταγή που φέρει προεκτυπωμένη επί του σώματος αυτής το όνομα ή/και τον αριθμό του λογιστικού ή φορολογικού μητρώου του εκδότη

◆ postal cheque = ταχυδρομική επιταγή. Εκδίδεται από τα ταχυδρομεία για τη μεταφορά κεφαλαίων από τόπο σε τόπο

◆ postdated cheque = μεταχρονολογημένη επιταγή. Είναι η επιταγή που φέρει ημερομηνία μεταγενέστερη της έκδοσής της, προσφέρεται σαν ενέχυρο ή προσκομίζεται για πληρωμή πριν την ανωτέρω αναγραφόμενη ημερομηνία. Αυτό συμβαίνει διότι ο εκδότης και ο πληρωτής επιθυμούν να μεταβάλουν την επιταγή από μέσο πληρωμής σε μέσο πίστωσης. Το άρθρο 28 του Νόμου 5960/1933 αναγράφει ότι επιταγή εμφανιζόμενη προς πληρωμή πριν από την ημερομηνία έκδοσης αυτής, είναι πληρωτέα την ημέρα της εμφάνισής της. Ο νόμος, δηλαδή, δεν θεωρεί άκυρη τη μεταχρονολογημένη επιταγή αλλά ανατρέπει το αποτέλεσμα που επιδιώχτηκε, επιβάλλοντας την πληρωμή της την ημέρα της εμφάνισής της και όχι κατ' ανάγκην της σημειωμένης ημερομηνίας έκδοσης. Ο νόμος 1957/1991: ■ δεν απαγορεύει τη χρήση της μεταχρονολογημένης επιταγής αλλά επιτρέπει την αποδοχή αυτής σαν εγγύηση για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων. Για παράδειγμα, έμπορος δικαιούχος αλληλόχρεου λογαριασμού, προσκομίζει για ασφάλεια (εγγύηση) στην τράπεζα επιταγή η οποία πραγματικά εκδόθηκε την 1.4.2006 αλλά φέρει ημερομηνία έκδοσης 1.10.2006. ■ επιβάλλει την είσπραξη τέλους τρία τοις χιλίοις στα πινάκια επιταγών που προσκομίζονται στις τράπεζες για ενέχυρο, είσπραξη και φύλαξη. Πάντως, ορισμένες τράπεζες αρνούνται να εξοφλήσουν μεταχρονολογημένες επιταγές οι οποίες έχουν εκδοθεί από άλλες τράπεζες.

◆ private cheque = ιδιωτική επιταγή. Εκδίδεται από ιδιώτη και σύρεται (πληρώνεται) επί του τραπεζικού λογαριασμού αυτού

◆ public ή Treasury cheque = επιταγή δημοσίου. Εκδίδεται από το δημόσιο για την εξυπηρέτηση υποχρεώσεων του όπως καταβολή συντάξεων, επιστροφή φόρου, πληρωμή εργολάβων δημοσίων έργων

- ◆ **stale dated cheque** = έωλος επιταγή, δηλαδή μία επιταγή καθυστερημένης εμφάνισης. Εάν η επιταγή εμφανισθεί προς πληρωμή π.χ έξη μήνες μετά την έκδοσή της, η πληρωτριά τράπεζα μπορεί να αρνηθεί την πληρωμή της
- ◆ **third guarantor cheque** = τριτεγγυημένη επιταγή. Το ποσό της πληρωμής ασφαλιζεται ολικά ή μερικά με τριτεγγύηση δηλαδή με την υπογραφή τρίτου προσώπου επί του σώματος της επιταγής
- ◆ **traveller's cheque** = ταξιδιωτική επιταγή. Εκδίδεται από πιστωτικά ιδρύματα και μεγάλα ταξιδιωτικά πρακτορεία για την εξυπηρέτηση κύρια των τουριστών. Είναι πληρωτέες από οποιαδήποτε ανταποκρίτρια τράπεζα του εκδότη, μεταβιβάζονται με οπισθογράφηση, δεν έχουν ημερομηνία λήξης και είναι άμεσα ρευστοποιήσιμες.

Cheque Guarantee Cards = κάρτες εγγύησης επιταγών. Μία επιταγή η εξόφληση της οποίας γίνεται με την επίδειξη μιας τραπεζικής κάρτας η οποία χρησιμεύει σαν εγγύηση αυτής. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ευρωεπιταγή (eurocheque). Αποτελείται από μία εγγυημένη επιταγή που συνοδεύεται από μία τραπεζική κάρτα.

Chicago Mercantile Exchange Inc.®, CME = χρηματιστήριο παραγώγων του Σικάγου. Είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός με ιδιοκτήτες τα μέλη του. Συλλέγει και διανέμει πληροφορίες για την αγορά των παραγώγων, διαθέτει μηχανισμό εκκαθάρισης των συναλλαγών επί παραγώγων και ενισχύει τις πρακτικές ορθής διαπραγμάτευσης. Παράγωγα, που συνήθως τυγχάνουν διαπραγμάτευσης στο CME είναι α) συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) και β) συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης επί συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (options on futures). Τα κύρια προϊόντα που προσφέρει είναι τα επιτόκια, οι δείκτες μετοχών όπως ο OTC 250 industrial stock price index και ο S & P 100 and 500 index, συνάλλαγμα και αγροτικά εμπορεύματα. Το δεύτερο τρίμηνο του 2004, το CME παρουσίασε μέσο καθημερινό όγκο συναλλαγών 3,29 εκατομμύρια συμβόλαια.

Chicago PMI (Purchasing Managers' Index) = περιφερειακός δείκτης βιομηχανικής δραστηριότητας που εκδίδει στις 10.00 π.μ της τελευταίας εργάσιμης ημέρας κάθε μήνα η Chicago Purchasing Managers Association με βάση απαντήσεις τουλάχιστον 200 στελεχών επιχειρήσεων. Το σημείο αναφοράς είναι ο αριθμός 50. Κάθε επίπεδο κάτω από το 50 δείχνει μία μείωση της βιομηχανικής δραστηριότητας ενώ άνω του 50 σημαίνει επέκταση. Ο δείκτης είναι το σύνολο επτά επί μέρους δεικτών που αφορούν τις νέες παραγγελίες, την παραγωγή, τους χρόνους παράδοσης των προμηθειών, τη σύρρευση των καθυστερήσεων παράδοσης βιομηχανικών προϊόντων, τα αποθέματα, τις τιμές και την απασχόληση.

Chief Executive Officer, CEO = το ανώτατο στέλεχος μιας επιχείρησης. Ο όρος αναφέρεται στον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου ή στον πρόεδρο της εταιρίας ο οποίος εισηγείται τη στρατηγική διαχείρισης και είναι υπεύθυνος για τις δραστηριότητες και την πορεία της εταιρίας.

Chief Financial Officer, CFO = ο επικεφαλής της χρηματοοικονομικής διαχείρισης μιας επιχείρησης.

Chief Operating Officer, COO = το ανώτατο εκτελεστικό στέλεχος μιας επιχείρησης. Είναι υπεύθυνο για την καθημερινή διαχείριση στα πλαίσια της στρατηγικής που χαράσσει το διοικητικό συμβούλιο. Τα καθήκοντα αυτά μπορεί να ανατίθενται στον πρόεδρο του Δ.Σ ή συνήθως στον εκτελεστικό αντιπρόεδρο.

Chinese wall = σινικό τείχος. Ο όρος χρησιμοποιείται σε μία τράπεζα ή μία επενδυτική εταιρία για να υποδηλώσει τον πλήρη οργανωτικό, φυσικό και τοπικό διαχωρισμό λειτουργίας μεταξύ υπηρεσιών ή τμημάτων προκειμένου να μη διαρρεύσουν εμπιστευτικές πληροφορίες από τη μία υπηρεσιακή μονάδα στην άλλη και αποφευχθεί η παράνομη χρήση της εσωτερικής πληροφόρησης. Εάν οι κρίσιμες μονάδες ευρίσκονται μέσα στην ίδια Διεύθυνση, συνήθως η εποπτεία τους ανατίθεται σε διαφορετικό Υποδιευθυντή. Ο όρος επίσης σημαίνει και το φράγμα μεταξύ των διαπραγματευτών (traders, dealers) και των υπευθύνων της επενδυτικής τραπεζικής (investment bankers) της ίδιας τράπεζας προκειμένου και πάλι να αποφεύγεται η διαρροή εμπιστευτικής εσωτερικής πληροφόρησης (inside information). Επιπρόσθετα, σινικό τείχος πρέπει να υπάρχει μεταξύ της Διεύθυνσης Εταιρικής

Χρηματοδότησης (Corporate Finance) και της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κεφαλαίων (Fund Management). Εάν π.χ οι διαχειριστές κεφαλαίων πληροφορούνταν ότι η πρώτη Διεύθυνση έχει οριστεί σύμβουλος σε εξαγορά ή συγχώνευση επιχειρήσεων, θα σπεύσουν να εκμεταλλευθούν την πληροφορία και να πωλήσουν μετοχές της εξαγοράζουσας εταιρίας διότι εκτιμούν ότι η μετοχή της θα πέσει ή το αντίστροφο δηλαδή να αγοράσουν εάν εκτιμούν ότι η τιμή μίας εκ των δύο μετοχών θα ανέβει.

Chip = πλακίδιο ολοκληρωμένου κυκλώματος. Ένα κύκλωμα πάνω σε μία νιφάδα από πυρίτιο. Αποτελείται από χιλιάδες τρανζίστορες και άλλα ηλεκτρονικά εξαρτήματα.

Chip card = είναι γνωστή σαν κάρτα ολοκληρωμένου κυκλώματος (integrated circuit card, IC card) ή σαν έξυπνη κάρτα (smart card). Μία κάρτα που ενσωματώνει ένα ή περισσότερα ηλεκτρονικά πλακίδια ή ολοκληρωμένα κυκλώματα για την ταυτοποίηση, την αποθήκευση στοιχείων ή για ειδικούς σκοπούς όπως την επικύρωση του προσωπικού αριθμού αναγνώρισης (PIN).

Classic and Electron Card = κλασική και ηλεκτρονική κάρτα. Αποτελούν είδη της πιστωτικής κάρτας που συνήθως πλην των τυπικών διευκολύνσεων προσφέρουν στον κάτοχο αυτής αυξημένα πιστωτικά όρια, ευελιξία στα μέσα πληρωμής, ασφαλιστική κάλυψη αγορών (shopping protection), ταξιδιωτική ασφάλιση εάν το εισιτήριο έχει αποκτηθεί μέσω της κάρτας και αποζημίωση χρεωστικού υπολοίπου σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος.

Clean credit = καθαρή πίστωση. Πρόκειται για εντολή πληρωμής στον δικαιούχο ορισμένου ποσού έναντι υπογραφής απόδειξης και δεν έχει καμία σχέση με την ενέγγυα πίστωση.

Clean price = καθαρή τιμή. Η τιμή της συναλλαγής αφαιρουμένης κάθε έκπτωσης και δεδουλευμένου και μη εισέτι πληρωτέου τόκου αλλά περιλαμβανομένου κάθε κόστους που ενσωματώνεται στην τιμή.

Clearing House Automated Payments System, CHAPS = αυτόματο σύστημα συμψηφισμού πληρωμών μεγάλων ποσών του Λονδίνου που λειτουργεί σε πραγματικό χρόνο (RTGS) και αποτελεί ιδιοκτησία της Τράπεζας της Αγγλίας. Ένα ηλεκτρονικό σύστημα που χρονολογείται από το 1984 και περιλαμβάνει περίπου 20 τράπεζες-άμεσα μέλη και 400 μετέχουσες τράπεζες. Διακρίνεται στην εκκαθάριση πληρωμών α) σε λίρες στερλίνες (CHAPS Sterling) και β) σε ευρώ (CHAPS Euro) που είναι το δεύτερο μεγαλύτερο συστατικό του συστήματος TARGET. Εντάσσεται στη δομή της Ένωσης Υπηρεσιών Συμψηφισμού Πληρωμών του Ηνωμένου Βασιλείου (APACS, Association for Payment Clearing Services).

Clearstream = εταιρεία διεθνών συμψηφισμών και διακανονισμών επί χρεογράφων και ιδιαίτερα ευρωομολόγων. Ιδρύθηκε το 1990 με έδρα το Λουξεμβούργο και έφερε το όνομα CEDEL. Το 1999 μετονομάστηκε σε Clearstream μετά από τη συγχώνευσή της με το Deutsche Börse Clearing AG και αποτελεί στο εξής θυγατρική εταιρία του Deutsche Börse Group. Μετά τη συγχώνευση οι κύριες δραστηριότητες της Clearstream σε περίπου 2.500 πελάτες είναι: α) ο διακανονισμός (παράδοση χρεογράφων έναντι πληρωμής) και η επιμέλεια χρεογράφων (διαχείριση, φύλαξη και διοίκηση χρεογράφων σε κατάθεση) β) χρηματοδότηση χρεογράφων των διεθνών αγορών, δανεισμός χρεογράφων γ) υπηρεσίες φορολογικών διαδικασιών δ) διαχείριση εγγυοδοτικών στοιχείων (collateral management).

Client = πελάτης. Στην πληροφορική σημαίνει κάθε Η/Υ ή ένα πρόγραμμα Η/Υ που αναζητεί δεδομένα ή υπηρεσίες από άλλο Η/Υ. Ένας σταθμός εργασίας (PC workstation) ο οποίος αναζητεί ένα φάκελλο από ένα διακομιστή (server) είναι πελάτης του διακομιστή. Ο προσωπικός υπολογιστής που αναζητεί δεδομένα από το διαδίκτυο είναι πελάτης του διαδικτύου. Ο Η/Υ που παρέχει τα δεδομένα ή τις υπηρεσίες καλείται host (host PC, host server, host Internet).

Client / Server architecture = αρχιτεκτονική πελάτη – διακομιστή. Πρόκειται για ένα δίκτυο που αποτελείται από ένα μεγάλης μνήμης κεντρικό υπολογιστή (διακομιστή, server) με τον οποίο συνδέονται πολλοί προσωπικοί Η/Υ (clients). Οι πελάτες επεξεργάζονται τα στοιχεία, τα οποία στη συνέχεια αποθηκεύονται στη μνήμη του διακομιστή. Οι πελάτες έχουν

πρόσβαση σε αυτή και μπορούν να ανακτήσουν στοιχεία που τους είναι αναγκαία τη δεδομένη στιγμή.

Close a position = κλείσιμο μιας ανοικτής θέσης. Η εξάλειψη μιας επένδυσης από ένα χαρτοφυλάκιο με την πώληση μιας long position ή την κάλυψη με αγορά μιας short position.

CLS = βλέπε όρο «Continuous Linked Settlement».

Clustering = τεχνική συσπείρωσης Η/Υ. Όρος της πληροφορικής που σημαίνει τον συνδυασμό σε ένα κύριο Η/Υ ή διακομιστή (server) πολλών λειτουργικοτήτων ή η σύνδεση δύο ή περισσότερων Η/Υ ή servers σε ένα σύνολο υπολογιστών για παράλληλη παραγωγή, αύξηση της ασφάλειας και της απόδοσης. Ένας ενιαίος διακομιστής cluster μπορεί να αποτελείται από δύο υποσυστήματα (sub-servers). Το ένα να υποστηρίζει τη βάση δεδομένων (database sub-server) και το άλλο τα υπόλοιπα προγράμματα (application sub-server). Σε περίπτωση που ο ένας sub-server τεθεί λόγω βλάβης εκτός λειτουργίας, η δραστηριότητα αυτού μεταφέρεται στον άλλο sub-server και με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η αδιάλειπτη λειτουργία του συστήματος μέχρι να αποκατασταθεί η βλάβη. Δύο ή περισσότεροι υπολογιστές ή servers μπορούν επίσης να ενωθούν σε ενιαίο λειτουργικό σύνολο όχι μόνο για λόγους ασφάλειας αλλά και για να προσδώσουν μεγαλύτερη αξιοπιστία και ταχύτητα και στο ενιαίο σύστημα.

Co-branded card = χρεωστική ή πιστωτική κάρτα που εκδίδεται από κοινού α) από μία τράπεζα ή άλλη εταιρία μέσω των πληρωμών και β) από μία επιχείρηση. Συνήθως χρησιμοποιείται για την αγορά από τον κάτοχο προϊόντων και υπηρεσιών της επιχείρησης μη αποκλειόμενης της χρήσης της και για άλλες αγορές. Η εξόφληση του λογαριασμού γίνεται μέσω της εταιρίας καρτών ή με χρέωση τραπεζικού λογαριασμού του πελάτη ή με μετάβαση στην τράπεζα. Με τον τρόπο αυτό ωφελούνται και οι δύο: α) η επιχείρηση διότι η κάρτα της αποκτά κύρος με τη συνέκδοση από μία τράπεζα ή εταιρία καρτών και β) η τράπεζα από την προμήθεια που εισπράττει και τη διείσδυση που αποκτά στο πελατολόγιο της επιχείρησης.

Collar = 1) ένα ανώτερο και ένα κατώτερο όριο επιτοκίου σε ένα χρεόγραφο κυμαινόμενου επιτοκίου (Floating-Rate Note, FRN) ή σε ένα ενυπόθηκο ομόλογο κυμαινόμενου επιτοκίου (Adjustable-Rate Mortgage, ARM). Τα όρια προσδιορίζονται στους όρους της έκδοσης των χρεογράφων και σημαίνουν ότι εάν τα επιτόκια της αγοράς υπερβούν τα όρια αυτά, ο εκδότης θα πληρώσει μόνο το επιτόκιο του ανώτερου και κατώτερου ορίου αντίστοιχα

2) ένας συνδυασμός αγοράς ενός cap και ταυτόχρονα μιας πώλησης ενός floor

3) ένα call option και ένα long put option αγοράζονται έναντι μιας προηγούμενης κατεχόμενης θέσης long stock. Τα ανωτέρω συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης (options) μπορούν να έχουν την ίδια τιμή εξάσκησης του δικαιώματος ή διαφορετική τιμή και η λήξη μπορεί να είναι η ίδια ή όχι.

4) σε ένα εγγυημένο ενυπόθηκο ομόλογο (Collateralised Mortgage Obligation, CMO) το collar είναι το επίπεδο στο οποίο ορισμένες μεταβλητές απόδοσης, όπως το yield και η μέση διάρκεια της ζωής του ομολόγου, είναι εγγυημένες να παραμένουν.

Collateral = ασφάλεια ή εγγύηση. Στοιχεία ενεργητικού, όπως μετρητά (cash collateral), ομόλογα (bond collateral), μετοχές, δάνεια κλπ. που κατατίθενται σαν ενέχυρο για την εξόφληση βραχυπρόθεσμων δανείων. Η εγγυοδότηση (collateralisation) είναι ένα μέτρο εξουδετέρωσης ή περιορισμού του κινδύνου. Απαιτείται από τις κεντρικές τράπεζες του ΕΣΚΤ για τις πράξεις παροχής ρευστότητας προς τα πιστωτικά ιδρύματα. Σε περίπτωση αποπληρωμής του δανείου το ενέχυρο επιστρέφεται στα πλαίσια της συμφωνίας επαναγοράς, ενώ στην περίπτωση μη επιστροφής του δανείου το collateral αποτελεί αντικείμενο πλειστηριασμού προκειμένου να ικανοποιηθεί ο δανειστής. Ειδικότερα σαν χρηματοοικονομική ασφάλεια (financial collateral) ορίζεται κάθε χρηματοροφή μέσω της οποίας ασφαλίζεται μια χρηματοοικονομική συναλλαγή, είτε με δέσμευση είτε με μεταβίβαση της κυριότητας με στόχο να μειωθεί ο πιστωτικός κίνδυνος.

Collateral systems = συστήματα παροχής ασφαλειών (εγγυήσεων). Διακρίνουμε:

α) pooling system: σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών, σύμφωνα με το οποίο οι αντισυμβαλλόμενοι ανοίγουν ένα λογαριασμό όπου καταθέτουν περιουσιακά στοιχεία για να τα χρησιμοποιήσουν σαν ασφάλεια στις συναλλαγές τους με την κεντρική τράπεζα

β) earmarking system: σύστημα εξειδίκευσης ασφαλειών όπου οι κεντρικές τράπεζες παρέχουν ρευστότητα έναντι περιουσιακών στοιχείων που αντιστοιχίζονται προς κάθε επί μέρους συναλλαγή.

Δηλαδή στο συγκεντρωτικό σύστημα μπορούν να χρησιμοποιηθούν οποιοσδήποτε ασφάλειες από τη δεξαμενή αυτών για μια συγκεκριμένη συναλλαγή ενώ στο σύστημα εξειδίκευσης χρησιμοποιείται μόνο συγκεκριμένη ασφάλεια.

Collateralised Debt Obligation (CDO) = εγγυημένο χρεωστικό ομόλογο. Ένα ομόλογο του οποίου η αποπληρωμή είναι εγγυημένη (collateralised) με βάση μια δεξαμενή από άλλα ομόλογα, δάνεια και άλλα περιουσιακά στοιχεία του εκδότη.

Collateralised Loan Obligation (CLO) = εγγυημένο δανειακό ομόλογο. Ένα ομόλογο του οποίου η αποπληρωμή είναι εγγυημένη (collateralised) από μία δεξαμενή εμπορικών ή προσωπικών δανείων του εκδότη. Ένας εξουσιοδοτημένος μεσολαβητής μεταφέρει το collateral σε μια εταιρία περιορισμένου σκοπού (Special Purpose Vehicle, SPV, βλέπε όρο) η οποία εισπράττει τις πληρωμές και τις αποδίδει στους δικαιούχους. Τα ομόλογα αυτής της κατηγορίας αποτελούν χρεόγραφα από τιτλοποίηση και εκδίδονται με σχήμα διαφόρων σειρών έκδοσης (tranches). Τα χρηματοδοτικά ιδρύματα υποστηρίζουν την εξόφληση αυτής της μορφής χρεογράφων με το προϊόν της είσπραξης από την αποπληρωμή δανείων. Τα CLOs επιτρέπουν στις τράπεζες να μειώσουν τις κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις με την πώληση μεγάλων τμημάτων του εμπορικού τους χαρτοφυλακίου στις διεθνείς αγορές μειώνοντας με τον τρόπο αυτό τους κινδύνους που συνδέονται με το δανεισμό.

Collateralised Mortgage Obligation (CMO) = ομόλογο που φέρει σαν ασφάλεια ένα ενυπόθηκο στεγαστικό ομόλογο (mortgage-backed security). Είναι ένα είδος ενυπόθηκου ομολόγου (MBS) που υποστηρίζεται από μία δεξαμενή ενυπόθηκων δανείων ή pass through securities (βλέπε όρο). Το CMO έχει καθορισμένη λήξη από 15 έως 30 ετών. Μπορεί να εξαλείψει τον κίνδυνο προπληρωμής/προεξόφλησης (prepayment risk) διότι κάθε ομόλογο διαιρείται σε κατηγορίες λήξεων που πληρώνονται σε σειρά. Σαν αποτέλεσμα έχουν μικρότερη απόδοση από τα άλλα MBS. Πληρώνει τους τόκους και το κεφάλαιο κάθε μήνα. Λαμβανομένης υπόψη και της μεγάλης διάρκειας της λήξης, ο κάτοχος συνήθως δεν το διακρατεί μέχρι τη λήξη αλλά εφόσον διαμορφωθεί συμφέρουσα τιμή στη δευτερογενή αγορά το πωλεί για να αποκομίσει κεφαλαιακό κέρδος και να αποκτήσει ρευστότητα. Επόμενα, το είδος αυτό της επένδυσης προτιμάται κύρια από τους επενδυτές εισοδήματος που δεν ενδιαφέρονται για βραχυχρόνιες κερδοσκοπικές κινήσεις.

Collateral threshold = κατώφλι ασφάλειας. Είναι το ποσό της συναλλαγής πάνω από το οποίο ενεργοποιείται το συμβατικό δικαίωμα του αντισυμβαλλόμενου να ζητήσει την παροχή ασφάλειας. Διαφοροποιείται ανάλογα με το βαθμό του πιστωτικού κινδύνου που φέρει ο αντισυμβαλλόμενος. Για παράδειγμα, σε μία ανταλλαγή επιτοκίου (Interest Rate Swap, IRS) ή σε μία ανταλλαγή νομίσματος (Currency Swap, CS) ορίζεται ότι παροχή ασφάλειας (collateral) απαιτείται εάν το ποσό της συναλλαγής ή το συνολικό ποσό των επαναλαμβανόμενων εκκρεμών συναλλαγών υπερβεί τα 20.000 ευρώ εάν ο αντισυμβαλλόμενος έχει τύχει βαθμού πιστοληπτικής αξιολόγησης (credit rating) AAA έως AA και 10.000 ευρώ εάν το credit rating είναι A+ έως A.

Comfort letter = μία επιστολή από ένα ανεξάρτητο ελεγκτή που βεβαιώνει σε ένα προκαταρκτικό προσπέκτους ότι μολονότι δεν έχει ασκήσει πλήρη έλεγχο επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης αυτές είναι ορθές με βάση ένα πρώτο επαρκή αλλά μη πλήρη έλεγχο.

Comitology = η διαδικασία σύμφωνα με την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια να εφαρμόζει την κοινοτική νομοθεσία, επικουρείται από μία επιτροπή από αντιπροσώπους των κρατών μελών για την υιοθέτηση μέτρων εφαρμογής της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Commercial Paper (CP) = εμπορικό χρεόγραφο. Ένα μη εγγυημένο ομόλογο που εκδίδεται από ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις κάτω της ονομαστικής του αξίας ή στο άρτιο για να καλύψει ανάγκες κεφαλαίων κίνησης, με λήξη συνήθως έως 270 ημερών. Είναι συγκεκριμένου ποσού και συγκεκριμένης λήξης, μεταβιβάσιμο και διαπραγματεύσιμο σε δευτερογενή αγορά.

Η έλλειψη εγγύησης αποπληρωμής καλύπτεται από την υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση (credit rating) που απολαμβάνουν οι μεγάλες επιχειρήσεις που εκδίδουν CPs. Οι τελευταίες συνηθίζουν να διατηρούν επαρκή πιστωτικά όρια με τις τράπεζές τους ώστε να είναι σε θέση να αποπληρώνουν τα εκκρεμή ομόλογα. Τα CPs αγοράζουν τράπεζες, άλλα χρηματοοικονομικά ιδρύματα, ιδιώτες και κύρια θεσμικοί επενδυτές που αναμένουν υψηλότερη απόδοση σε σύγκριση με τα άλλα διαπραγματεύσιμα χρεόγραφα. Η δανειοδοτική αυτή μέθοδος είναι διαδεδομένη στις ΗΠΑ. Στο Ηνωμένο Βασίλειο η αγορά εμπορικών χρεογράφων άρχισε να λειτουργεί τον Απρίλιο του 1986. Οι μεγάλες επιχειρήσεις γίνονται δεκτές στην αγορά εάν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο και έχουν καθαρό ενεργητικό άνω των 50 εκατομμυρίων λιρών. Αρχικά, ο σκοπός των CPs ήταν να παράσχουν κεφάλαια για βραχύ χρονικό διάστημα προκειμένου να καλύψουν εποχικές ανάγκες ή γενικότερα κεφάλαια κίνησης. Αυτό δε, που διέκρινε παλαιότερα τα εμπορικά χρεόγραφα ήταν ότι έφεραν σε απευθείας επαφή τον επενδυτή με τη δανειζόμενη εκδότρια εταιρία. Με την πάροδο, όμως, του χρόνου η δραστηριοποίηση των τραπεζών κατέστη σημαντική. Όλο πιο συχνά οι τράπεζες αναλαμβάνουν τη διάθεση των εμπορικών χρεογράφων και την εγγύηση της αξιοπιστίας του εκδότη.

Commingling = η μίξη, μετά από συνεννόηση με τον πελάτη, χρεογράφων κυριότητας του πελάτη με χρεόγραφα κυριότητας του διαμεσολαβητή (broker) ή η συγκέντρωση των επί μέρους λογαριασμών του πελάτη σε ένα ταμειακό λογαριασμό. Και στις δύο περιπτώσεις ευνοούνται οι brokers και τα αμοιβαία κεφάλαια διότι μειώνουν το λειτουργικό κόστος και παρουσιάζουν αυξημένα περιουσιακά στοιχεία.

Commission = προμήθεια που καταβάλλεται για την παροχή υπηρεσιών και υπολογίζεται σαν ποσοστό επί της χρηματικής αξίας της προσφερόμενης υπηρεσίας ή σαν αριθμητικό ποσό που αυξάνεται όταν η χρηματική αξία υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο εύρος.

Committee of European Banking Supervisors, CEBS = Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας. Συστάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχει έδρα το Λονδίνο και αποτελείται από τα εξής μέλη: α) τις εθνικές κεντρικές τράπεζες της Ε.Ε που ασκούν καθήκοντα εποπτείας του πιστωτικού συστήματος β) τις εθνικές κεντρικές τράπεζες της Ε.Ε που δεν ασκούν τα παραπάνω καθήκοντα αλλά συνεργάζονται με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές στη βάση συγκεκριμένων και μεμονωμένων εποπτικών αρμοδιοτήτων ή/και επιτηρούν και εξασφαλίζουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα (financial stability) που αποτελεί τμήμα της ευρύτερης εποπτείας γ) τις εθνικές αρχές που είναι επιφορτισμένες με την εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος σε χώρες που αυτή η αρμοδιότητα δεν έχει ανατεθεί στις κεντρικές τράπεζες. Η σύσταση της Επιτροπής επιβλήθηκε από την αναγκαιότητα συντονισμού των διαφόρων εποπτικών αρχών που υφίστανται στην Ε.Ε (κεντρικές τράπεζες, ανεξάρτητες αρχές) τις οποίες δεν μπορούσε να καλύψει το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών που αποτελείται μόνο από κεντρικές τράπεζες. Η CEBS: 1) συμβουλευεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είτε μετά από αίτημα αυτής ή με δική της πρωτοβουλία ιδιαίτερα αναφορικά με την κατάρτιση σχεδίων εκτελεστικών μέτρων στον τομέα των τραπεζικών δραστηριοτήτων 2) συμβάλλει στην ορθή εφαρμογή των Οδηγιών και τη σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών των κρατών μελών της Ε.Ε 3) προάγει τη συνεργασία στον εποπτικό τομέα κύρια μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και προτάσεων για τη βελτίωση των εποπτικών κανόνων. Η CEBS δημοσιεύει πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές τραπεζικής εποπτείας μετά από διαβουλεύσεις με τα μέλη της, έρευνες και γνωμοδοτήσεις προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κείμενα διαβουλεύσεων όπως πρόσφατα για την προσομοίωση καταστάσεων κρίσης (stress testing) και την ανάθεση δραστηριοτήτων σε εξωτερικούς συνεργάτες (standards on outsourcing).

Committee of the regions = Επιτροπή των Περιφερειών. Συμβουλευτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούμενο από αντιπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, οι περισσότεροι των οποίων εκλέγονται άμεσα (ή σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα ευθύνονται πολιτικώς έναντι μιας εκλεγμένης συνέλευσης). Το όργανο συνέρχεται στις Βρυξέλλες σε πέντε ολομέλειες το χρόνο. Οι διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι υποχρεωτικές για πέντε κοινοτικές πολιτικές: εκπαίδευση, πολιτισμός, δημόσια υγεία, διευρωπαϊκά δίκτυα και περιφερειακή πολιτική. Μπορεί επίσης να εκδίδει γνωμοδοτήσεις και για άλλες πολιτικές με δική της

πρωτοβουλία και να τις γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο πριν από τη λήψη των αποφάσεων.

- Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών συμμετέχουν σε 6 εξειδικευμένες επιτροπές, αποστολή των οποίων είναι η προετοιμασία των συνόδων της ολομέλειας αυτής: 1) επιτροπή πολιτικής εδαφικής συνοχής (COTER) 2) επιτροπή οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής (ECOS) 3) επιτροπή αειφόρου ανάπτυξης (DEVE) 4) επιτροπή πολιτισμού και παιδείας (EDUC) 5) επιτροπή συνταγματικών υποθέσεων και ευρωπαϊκής διακυβέρνησης (CONST) 6) επιτροπή εξωτερικών σχέσεων (RELEX).

- Τα 25 κράτη μέλη της Ε.Ε εκπροσωπούνται στην Επιτροπή των Περιφερειών με 344 μέλη (27 προβλέπονται σε περίπτωση ένταξης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας) τα οποία κατανέμονται ως εξής:

24 μέλη: Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο

21 μέλη: Ισπανία, Πολωνία

15 μέλη: Ρουμανία

12 μέλη: Βέλγιο, Ελλάδα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία, Σουηδία, Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Βουλγαρία

9 μέλη: Δανία, Ιρλανδία, Φινλανδία, Λιθουανία και Σλοβακία

7 μέλη: Εσθονία, Λετονία και Σλοβενία

6 μέλη: Λουξεμβούργο και Κύπρος

5 μέλη: Μάλτα

- Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, εάν και όποτε τεθεί σε ισχύ, α) ο αριθμός των μελών της Επιτροπής δεν υπερβαίνει τα 350 και β) το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο των Υπουργών και η Επιτροπή οφείλουν να ζητούν τη γνώμη της ΟΚΕ στις περιπτώσεις που προβλέπει το Σύνταγμα και σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ιδίως εφόσον πρόκειται για διασυνοριακή συνεργασία, και εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο από ένα από τα όργανα αυτά.

Committee on Payment and Settlement Systems, CPSS = Επιτροπή για τα Συστήματα Πληρωμών και Διακανονισμών. Συνεδριάζει στην Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS) η οποία παρέχει γραμματειακή υποστήριξη. Χρησιμεύει σαν διεθνές φόρουμ για τις κεντρικές τράπεζες της ομάδας του G10 για την παρακολούθηση και την ανάλυση των εξελίξεων στις εγχώριες πληρωμές, τα συστήματα πληρωμών, διακανονισμών και συμψηφισμών καθώς και στα σχήματα των διασυνοριακών και πολυνομισματικών διακανονισμών.

Commodities = εμπορεύματα. Πρόκειται για αγαθά, μέταλλα, ή άλλη τυποποιημένη φυσική ουσία που οι επενδυτές αγοράζουν και πωλούν συνήθως μέσω συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures). Άλλως, είναι οι φυσικοί πόροι, τα χημικά, και τα φυσικά προϊόντα που μπορεί ο καθένας να αγγίξει, γευθεί, εξορύξει, καταναλώσει ή να παραδώσει. Η διαπραγμάτευση και η αγοραπωλησία αυτών διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στις διεθνείς αγορές. Τα πιο γνωστά συμβόλαια των commodities μπορούν να διακριθούν σε ευρύτερες κατηγορίες όπως ενέργεια (πετρέλαιο, φυσικό αέριο), μέταλλα (χρυσός, άργυρος, χαλκός, μόλυβδος, ψευδάργυρος, νίκελ κλπ), δημητριακά, τρόφιμα και κλωστοϋφαντουργικά. Ένα συμβόλαιο μελλοντικής εκπλήρωσης εμπορευμάτων (commodity future) είναι μια συμφωνία αγοράς ή πώλησης ενός ορισμένου τύπου εμπορεύματος για παράδοση σε συγκεκριμένη ημερομηνία στο μέλλον, σε συγκεκριμένο τόπο και σε προκαθορισμένη τιμή. Ο τόπος διαπραγμάτευσης είναι τα χρηματιστήρια εμπορευμάτων. Το παλιότερο είναι το Chicago Board of Trade που ιδρύθηκε το 1848 και ακολουθεί το Chicago Butter and Egg Board (1898) που εξελίχθηκε αργότερα με την ονομασία Chicago Mercantile Exchange σαν το μεγαλύτερο χρηματιστήριο παραγώγων και αγροτικών εμπορευμάτων του κόσμου. Άλλα γνωστά χρηματιστήρια εμπορευμάτων είναι:

ΗΠΑ: Coffee, Sugar & Cocoa Exchange Inc. (CSCE), New York • Kansas City Board of Trade (KCBT) • Mid America Commodity Exchange (MIDAM), Chicago • Minneapolis Grain Exchange (MGE) • New York Cotton Exchange (NYCE).

Καναδάς: Winnipeg Commodity Exchange (WCE), Winnipeg, Manitoba (only agricultural futures and options. Contracts traded on WCE include futures contracts for canola, flaxseed, domestic feed wheat, and domestic feed barley. Options on canola, flaxseed, feed wheat and feed barley are also traded).

Βραζιλία: Brazilian Futures Exchange (BBF)

Ηνωμένο Βασίλειο: International Petroleum Exchange (IPE) • Futures and Options Exchange (London FOX) • London Metal Exchange.

Γαλλία: Marché à Terme Internationale de France (MATIF), Paris

Ρωσία: Russian Commodity and Raw Materials Exchange, Moscow

Ουγγαρία: Budapest Commodity Exchange

Σλοβενία: Commodity Exchange of Ljubljana

Ιαπωνία: Tokyo Commodity Exchange (TOKOM) • Tokyo Grain Exchange (TGE)

Αυστραλία: Sydney Futures Exchange (SFE)

Χονγκ Κονγκ: Hong Kong Futures Exchange (HKFE)

Φιλιππίνες: Manila International Futures Exchange (MIFE), Macati

Σιγκαπούρη: Singapore International Monetary Exchange (SIMEX)

Νότιος Αφρική: South African Futures Exchange, SAFEX (agricultural futures including).

Commodity currencies = νομίσματα των οποίων η διακύμανση της ισοτιμίας των είναι ευαίσθητη στις τιμές των εμπορευμάτων και ιδιαίτερα του πετρελαίου. Σαν τέτοια νομίσματα αναφέρονται το δολάριο Καναδά, το δολάριο Αυστραλίας, το δολάριο Νέας Ζηλανδίας και η νορβηγική κορόνα.

Common Agricultural Policy, CAP = Κοινή Αγροτική Πολιτική, ΚΑΠ. Καθιερώθηκε με τα άρθρα 38 επ. της Συνθήκης της Ρώμης για την αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας, την εξασφάλιση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον αγροτικό πληθυσμό, τη σταθεροποίηση των γεωργικών αγορών και την εξασφάλιση του εφοδιασμού και λογικών τιμών στους καταναλωτές.

- Για τη στήριξη της ΚΑΠ δημιουργήθηκε το FEOGA του οποίου **α)** το Τμήμα Εγγυήσεων καταβάλλει στους αγρότες επιδοτήσεις για τη στήριξη των τιμών των γεωργικών προϊόντων και **β)** το Τμήμα Προσανατολισμού χορηγεί δωρεάν ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επενδύσεων που στοχεύουν στη βελτίωση της παραγωγής, εμπορίας και μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων.

- Η πρώτη αναθεώρηση της ΚΑΠ έγινε το Μάιο του 1992 και συνδέθηκε με τις διαπραγματεύσεις στα πλαίσια της GATT που αντικαταστάθηκε από την Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου (WTO). Το νέο σύστημα που άρχισε να εφαρμόζεται από το 1993/94 αντικατέστησε τις επιδοτήσεις των τιμών με απευθείας επιδότηση του εισοδήματος των παραγωγών. Η νέα επιδότηση χορηγείται ανά στρέμμα και όχι ανάλογα με την ποσότητα της παραγωγής. Ο στόχος της πρώτης αναθεώρησης ήταν να μειώσει τα πλεονάσματα και να προστατεύσει το περιβάλλον με την αποθάρρυνση των μεθόδων εντατικής καλλιέργειας. Το ποσοστό της δαπάνης του Τμήματος Εγγυήσεων του FEOGA στο σύνολο των δαπανών του προϋπολογισμού της Ε.Ε. από 58,4% έπεσε μετά την αναθεώρηση στο 49,3%. Με την Ατζέντα 2000 διατηρήθηκε το ύψος των δαπανών του 1999 ενώ συμφωνήθηκε ότι η γεωργική κατευθυντήρια αρχή θα αναθεωρηθεί πριν από την πρώτη διεύρυνση της Ε.Ε.

- Στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας της Ε.Ε της 26.6.2003 επί ελληνικής προεδρίας συμφωνήθηκε η νέα ΚΑΠ της οποίας τα κυριότερα σημεία είναι τα εξής: 1) Η νέα ΚΑΠ θα εφαρμοσθεί βασικά από 1-1-2005 ενώ ως προς την αποδέσμευση των ενισχύσεων από την παραγωγή (decoupling) οι χώρες μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να προσαρμοστούν μέχρι την 1-1-2007. Εισάγεται η έννοια της μερικής αποσύνδεσης των ενισχύσεων σε τομείς όπως το σκληρό σιτάρι, το βόειο-αιγοπρόβειο κρέας, τα γαλακτομικά και τα δημητριακά. Οι μειώσεις των ενισχύσεων των παραγωγών που λαμβάνουν από 5.000 ευρώ και πάνω θα είναι 3% από το 2005, 5% από το 2006 και 7% από το 2007. 2) Παρατείνονται οι ποσοστώς των γαλακτομικών προϊόντων μέχρι το 2014-2015 αντί για το 2008. Οι τιμές του γάλακτος δεν μειώνονται. Αντίθετα, μειώνονται οι τιμές για τη σκόνη γάλακτος και το βούτυρο. 3) Οι ενισχύσεις στο αιγοπρόβειο κρέας μπορούν να διατηρούνται συνδεδεμένες με την παραγωγή μέχρι και 50% ενώ για τις θηλάζουσες αγελάδες μέχρι και 100%. Για τις λοιπές ενισχύσεις στον τομέα της βοοτροφίας μπορεί να διατηρούνται εν μέρει συνδεδεμένες με την παραγωγή. 4) Οι ενισχύσεις στις αροτραίες καλλιέργειες διατηρούνται συνδεδεμένες με την παραγωγή μέχρι 25% της συνολικής ενίσχυσης. 5) Ένα ποσοστό περίπου 10% των συνολικών ενισχύσεων μπορεί να κατευθύνεται σε ορισμένους τύπους γεωργίας για την προώθηση της ποιότητας. Διατηρούνται οι θεσμικές τιμές των αροτραίων. 6) Διατηρείται το σύστημα της παρέμβασης στο ρύζι ενώ σε περίοδο ισχυρής κρίσης στην αγορά παρέχονται στους παραγωγούς εισοδηματικές αντισταθμίσεις ύψους 132,4 ευρώ ανά στρέμμα έναντι 39,4 ευρώ σήμερα. Εισάγεται ελαστικότερο σύστημα ποινών για τις υπερβάσεις στο ρύζι. Για κάθε 1% υπέρβαση των ορίων παραγωγής, επιβάλλεται ποινή 1% ως προς το ύψος της επιδότησης. 7) Διατηρείται αμετάβλητο το εισοδηματικό επίπεδο των ελλήνων παραγωγών σκληρού σίτου. Η συμπληρωματική ενίσχυση που χορηγείται σε παραδοσιακές περιοχές, όπως το σύνολο της Ελλάδας, υφίσταται περιορισμένη μείωση η οποία, όμως, αντισταθμίζεται από πρόσθετη

ενίσχυση 4 ευρώ ανά στρέμμα για την ποιοτική παραγωγή. 8) Το 92% των ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνει ετήσιες ενισχύσεις μέχρι 5.000 ευρώ, δεν θα υποστεί μειώσεις των επιδοτήσεων με αποτέλεσμα το 52% των ενισχύσεων προς τους έλληνες αγρότες να εξαιρείται από την παρακράτηση πόρων που προβλέπει το σύστημα. Οι ενισχύσεις αυτές δεν θα υποβάλλονται σε κρατήσεις ούτε οι αγρότες είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν δηλώσεις, επόμενα απλουστεύεται η σχετική διαδικασία. Από την αναδιανομή των πόρων του συστήματος προσαρμογής των ενισχύσεων (modulation) και όταν αυτό ολοκληρωθεί, η Ελλάδα θα εισπράττει επί πλέον 25.000.000 ευρώ ετησίως με τη μορφή επιδοτήσεων στα προγράμματα ανάπτυξης της υπαίθρου. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες για την ανάπτυξη της υπαίθρου στις περιοχές του στόχου 1, όπως η Ελλάδα, ορίσθηκαν στο 60% των δαπανών αντί του 50% που ίσχυε μέχρι τώρα. 9) Το ποσοστό των πριμοδοτήσεων για τις επενδύσεις που πραγματοποιούν νέοι αγρότες στις περιοχές του στόχου 1, όπως η Ελλάδα, αυξάνεται από 55% σε 60%. 10) Προβλέπεται η χορήγηση ενισχύσεων για επενδύσεις που αφορούν την περιβαλλοντική ανάπτυξη - η οποία από 60% αυξάνεται μέχρι και 85% της συνολικής δαπάνης - και την προστασία των κρατικών δασών. 11) Εισάγονται νέες δράσεις που χρηματοδοτούνται από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, οι οποίες σχετίζονται με τη βελτίωση της ποιότητας των τροφίμων, των όρων παραγωγής και ευζωίας των ζώων και την τήρηση των προτύπων. Οι χρηματοδοτήσεις στον τομέα αυτό μπορεί να φθάσουν μέχρι και 1.500 ευρώ ανά εκμετάλλευση ενώ έμφαση δίνεται στην παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης. 12) Ειδικότερα για τα μεσογειακά προϊόντα, επισημαίνεται η γραπτή δήλωση του Υπουργών Γεωργίας ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρέχει προοπτική με βάση μία μακροπρόθεσμη πολιτική που θα είναι σύμφωνη με τους ισχύοντες φακέλους των προϋπολογισμών τους καθώς και με το νέο πλαίσιο των αγροτικών δαπανών που καθορίσθηκε στο Συμβούλιο των Βρυξελλών του Οκτωβρίου 2002. Σημειώνεται ότι οι πόροι για τη στήριξη των βασικών ελληνικών προϊόντων παραμένουν ως έχουν. Για παράδειγμα, οι ενισχύσεις για το βαμβάκι παραμένουν στα 647.000.000 ευρώ, για το ελαιόλαδο στα 528.000.000 ευρώ και για τα καπνά στα 352.000.000 ευρώ.

• Σημαντική αμφισβήτηση από το Ηνωμένο Βασίλειο των διατιθέμενων ποσών για την ΚΑΠ έγινε κατά την κατάρτιση των δημοσιονομικών προοπτικών 2007-2013. Το κύριο επιχειρήμα του ήταν ότι δεν μπορεί να διατίθεται το 40% των ενισχύσεων στη γεωργία που απασχολεί το 2% μόνο του εργατικού δυναμικού της Ε.Ε και να μη ενισχύονται άλλοι τομείς όπως η έρευνα και η τεχνολογία στις οποίες υστερεί η Ε.Ε. Τελικά, στο Ε.Σ των Βρυξελλών της 15/16.12.2005 επιτεύχθηκε ένας συμβιβασμός σύμφωνα με τον οποίο θα επανεξετασθεί η ΚΑΠ το 2008-2009. Αλλά επειδή απαιτείται ομοφωνία θεωρείται σχεδόν απίθανο να θιγεί η ΚΑΠ πριν το 2013. Ένα άλλο πλήγμα δέχτηκε η ΚΑΠ από τη συμφωνία στη σύνοδο του Χονγκ Κονγκ (13-18/12/2005) του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για τη σταδιακή κατάργηση των αγροτικών επιδοτήσεων σε μία ευρεία σειρά γεωργικών προϊόντων μέχρι και το 2013. Είναι βέβαιο ότι μετά το 2013 η ΚΑΠ θα συρρικνωθεί σημαντικά.

Community Plant Variety Office (CPVO) = Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών (ΚΓΦΠ). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1994 και άρχισε να λειτουργεί την 27 Απριλίου 1995. Έχει την έδρα του στην πόλη Ανζέρ της Γαλλίας. Αποστολή του είναι να διαχειρίζεται ένα καθεστώς το οποίο διέπει τα δικαιώματα σχετικά με τις φυτικές ποικιλίες (μια μορφή δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας για τις φυτικές ποικιλίες). Το ΚΓΦΠ λειτουργεί κατά τρόπο παρόμοιο με το Γραφείο Εναρμόνισης στην Εσωτερική Αγορά: χορηγεί τίτλους προστασίας των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας που συνδέονται με τις νέες φυτικές ποικιλίες. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν επί 25 ή 30 έτη. Προβλέπεται δικαίωμα προσφυγής του ενδιαφερομένου κατά των αποφάσεων του ΚΓΦΠ ενώπιον του Πρωτοδικείου (Court of First Instance) και έφεσης κατά των αποφάσεων αυτού στο Δικαστήριο (Court of Justice).

Community Support Framework, CSF = Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ). Καταρτίζεται από την Ε.Ε με βάση τα Εθνικά Στρατηγικά Πλαίσια Αναφοράς (ΕΣΠΑ) που υποβάλλουν τα κράτη μέλη και καθορίζει την πολυετή διανομή των χορηγήσεων των διαρθρωτικών ταμείων προς τα κράτη μέλη της Ε.Ε. Το ΚΠΣ αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και προσδιορίζει τις προτεραιότητες που έχουν συμφωνηθεί και στις οποίες πρέπει να συγκεντρωθεί η κοινοτική συνδρομή. Οι εισροές της Ελλάδας από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ε.Ε – πλην των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων, ΜΟΠ (βλέπε όρο Integrated Mediterranean Programmes, IMP) εντάχθηκαν στα εξής ΚΠΣ:

1 **1989-1993:** το 1ο ΚΠΣ ή 1ο πακέτο Ντελór ύψους 7,2 δισεκατομμυρίων ECU. Το συνολικό κόστος των επιλεγέντων προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης και της εθνικής συνεισφοράς, ανερχόταν σε 14,3 δισεκατομμύρια ECU. Τα χρήματα δεν απορροφήθηκαν στο σύνολό τους και υπήρξε μεταφορά μέρους αυτών στο 2^ο ΚΠΣ λόγω καθυστερήσεων στην εκτέλεση έργων. Τα έργα αυτά αποκαλούνταν «έργα – γέφυρες» διότι δεν ολοκληρώνονταν στο χρόνο ισχύος του ΚΠΣ και το υπόλοιπο των πιστώσεων μεταφερόταν στο επόμενο ΚΠΣ προκειμένου να ολοκληρωθούν.

2 **1994-1999:** το 2ο ΚΠΣ ή 2ο πακέτο Ντελór ύψους 13,9 δισεκατομμυρίων ECU. Το συνολικό κόστος των έργων και προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης και της εθνικής συνεισφοράς, ανερχόταν σε 22,5 δισεκατομμύρια ECU. Απολογιστικά διατέθηκαν 14,333 εκατομμύρια ευρώ, δημιουργήθηκαν 400.000 θέσεις εργασίας ενώ και πάλι με τη μέθοδο «έργα – γέφυρες» τα μη απορροφηθέντα ποσά μεταφέρθηκαν στο 3^ο ΚΠΣ.

3 **2000-2006:** το 3ο ΚΠΣ με κοινοτική επιχορήγηση 22,7 δισεκατομμύρια ευρώ και με εθνική συμμετοχή (κράτους και ιδιωτών) 17 δισεκατομμύρια ευρώ. Στη λήξη του είχαν απορροφηθεί μόνο 13,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Μέχρι το τέλος του 2008, που λήγει η διετής παράταση απορρόφησης, θα πρέπει να έχουν εκταμιευθεί τα υπόλοιπα 9, 3 δισεκατομμύρια ευρώ (22,5 – 13,4) της κοινοτικής ενίσχυσης. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να υπογραφούν συμβάσεις και να ολοκληρωθούν έργα ύψους 2,27 δισεκατομμυρίων ευρώ. Περίπου το 50% θα κατευθυνθούν σε «έργα – γέφυρες» με το 4^ο ΚΠΣ δηλαδή σε έργα των οποίων η κατασκευή ξεκίνησε με το 3^ο ΚΠΣ και θα ολοκληρωθούν με το 4^ο ΚΠΣ. Τα υπόλοιπα θα κατευθυνθούν όχι σε δημόσια έργα αλλά σε δράσεις που παρουσιάζουν ταχύτερη απορροφητικότητα. Σύμφωνα με Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, στα τέλη του 2006 το ποσοστό απορρόφησης πόρων από το 3ο ΚΠΣ έφθασε το 58%. Η απορρόφηση πόρων για τα τομεακά προγράμματα (υπουργείων) έφθασε το 57,7%, ενώ για τα περιφερειακά το 58,5%. Εξάλλου, οι νομικές δεσμεύσεις (υπογραφείσες συμβάσεις) έφθασαν στο 90% της συνολικής δημόσιας δαπάνης. Οι νομικές δεσμεύσεις καλύπτουν ένα ποσοστό 88,6% για τα τομεακά προγράμματα και 93,3% για τα περιφερειακά.

4 **2007-2013:** το 4ο ΚΠΣ με κοινοτική επιχορήγηση 20,101 δισεκατομμύρια ευρώ.

Compliance risk = κίνδυνος συμμόρφωσης. Είναι ο κίνδυνος που προκύπτει για τα κέρδη ή την αύξηση του κεφαλαίου που προέκυψαν από συναλλαγές και πρακτικές που παραβίασαν τους νόμους, τους κανόνες και κανονισμούς, τις παραδεδεδεγμένες πρακτικές και τα συναλλακτικά ήθη.

Computer Based Training, CBT = εκπαίδευση βασισμένη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή. Μπορεί να παρέχεται είτε μέσω του διαδικτύου ή DVD. Αναφέρεται σε οποιοδήποτε γνωστικό πεδίο και συνήθως συνοδεύεται από ασκήσεις και εξετάσεις. Μεγάλες επιχειρήσεις και τράπεζες παρέχουν επιμόρφωση από απόσταση στους υπαλλήλους τους και στο τέλος τους υποβάλλουν σε εξέταση μέσω του Internet. Ο εκπαιδευόμενος υποχρεούται να απαντήσει σε κάθε ερώτηση σε προσδιορισμένο σύντομο χρονικό διάστημα. Το CBT χρησιμοποιείται και από τα ελεύθερα ανοικτά Πανεπιστήμια που παρέχουν μαθήματα μέσω Η/Υ συνδεδεμένο με το διαδίκτυο. Τη μέθοδο αυτή, που αποκαλείται distance learning, προτιμούν κύρια οι εργαζόμενοι φοιτητές και σπουδαστές.

Concentration risk = συγκεντρωτικός κίνδυνος. Είναι ο κίνδυνος που αναλαμβάνει κάποιος ο οποίος επενδύει όλα τα χρηματικά του διαθέσιμα σε μία μόνο μετοχή ή άλλο χρηματοοικονομικό μέσο ή σε ένα μόνο ακίνητο ή σε μία μόνο επιχείρηση. Απαντάται επίσης στα χρηματοοικονομικά συγκροτήματα (financial conglomerates). Σύμφωνα με την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS) η έκθεση στον κίνδυνο αυτό αφορά επτά περιπτώσεις:

1) ιδιώτες αντισυμβαλλόμενους 2) ομάδες ιδιωτών αντισυμβαλλόμενων 3) αντισυμβαλλόμενους σε ειδικές γεωγραφικές περιοχές 4) αντισυμβαλλόμενους στις βιομηχανίες 5) αντισυμβαλλόμενους σε προϊόντα 6) επιχειρηματικές υπηρεσίες – κλειδιά όπως στις υπηρεσίες υποστήριξης των συναλλαγών (back-office services) και 7) φυσικές καταστροφές. Στην τελευταία περίπτωση (σεισμοί, πλημμύρες, τυφώνες, πυρηνικά και εν γένει περιβαλλοντολογικά ατυχήματα) πρέπει να προστεθούν και οι τρομοκρατικές επιθέσεις που μπορούν να θέσουν εκτός λειτουργίας τις επικοινωνίες και άλλες δημόσιες και κοινωνικές υπηρεσίες ζωτικού ενδιαφέροντος σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Ιδιαίτερα, μετά την 11^η Σεπτεμβρίου 2001, αυτό το είδος του συγκεντρωτικού κινδύνου έχει λάβει σημαντικές

διαστάσεις και αποτελεί αντικείμενο έρευνας από τους ενδιαφερόμενους και κύρια από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Concentrator = συγκεντροποιητής. Στην πληροφορική, αναφέρεται σε κάθε συσκευή επικοινωνίας που επιτρέπει σε ένα μέσο διανεμητικής μετάδοσης να χρησιμοποιεί πολλές πηγές δεδομένων πέρα από τους διαύλους οι οποίοι είναι διαθέσιμοι εντός του μέσου μετάδοσης. Είναι η συσκευή που παρέχει ένα σημείο κεντρικής σύνδεσης για καλώδια σταθμών εργασίας Η/Υ, διακομιστών (servers) και περιφερειακών συσκευών (peripherals). Πολλοί συγκεντροποιητές έχουν την ικανότητα να διευρύνουν το ηλεκτρικό σήμα το οποίο δέχονται. Στις τηλεπικοινωνίες, ο όρος concentrator χρησιμοποιείται σχετικά με τη μετάδοση δεδομένων και υποδηλώνει τη λειτουργική μονάδα που επιτρέπει μία κοινή τοποθεσία αρχείου (path) για το χειρισμό περισσότερων πηγών δεδομένων πέρα από τα κανάλια που είναι διαθέσιμα μέσα στο path. Ένας συγκεντροποιητής, συνήθως, παρέχει δυνατότητες επικοινωνίας πολλών χαμηλής ταχύτητας ασύγχρονων διαύλων και μία ή περισσότερες υψηλής ταχύτητας σε συγχρονισμένους διαύλους.

Condor spread = στρατηγική διαπραγμάτευσης παραγώγων προϊόντων που εφαρμόζεται κύρια στα συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης (options). Συνδυάζει δύο put (δικαίωμα πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον) και δύο call options (δικαίωμα αγοράς ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον) σε διαφορετικές τιμές εξάσκησης του δικαιώματος. Η στρατηγική αυτή εφαρμόζεται σε μία μικρή κλίμακα μεταβλητότητας των τιμών και όταν αναμένεται στο μέλλον μία αύξηση της μεταβλητότητας αυτών, αφού επιτρέπει την καταβολή θετικών πληρωμών πάνω σε μία ευρεία σειρά συναλλακτικών τιμών του υποκειμένου μέσου σε μια δεδομένη χρονική περίοδο. Το διάγραμμα των πληρωμών ομοιάζει με σχήμα πτηνού εξ ου και το όνομα 'κόνδορας'.

Conglomerate = συγκρότημα. Μία εταιρία που ελέγχει ένα αριθμό άλλων εταιριών με διαφορετικές δραστηριότητες. Πιο γνωστά είναι τα χρηματοοικονομικά συγκροτήματα (financial conglomerates) που έχουν σαν μητρική εταιρία μία τράπεζα και θυγατρικές μία ασφαλιστική εταιρία και πολλές άλλες χρηματοπιστωτικές εταιρίες (χρηματοοικονομική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, αμοιβαίο κεφάλαιο, επενδυτική και χρηματιστηριακή εταιρία, εταιρία ακινήτων κλπ). Τα διεθνή χρηματοοικονομικά συγκροτήματα (international financial conglomerates) αποτελούνται από τράπεζες και θυγατρικές τους εταιρίες που έχουν έδρα σε πολλά χρηματοπιστωτικά κέντρα ή κράτη μιας ηπείρου ή σε όλο τον κόσμο.

Consignee = παραλήπτης. Ένα πρόσωπο που δικαιούται ή είναι εξουσιοδοτημένο για λογαριασμό μιας επιχείρησης να παραλάβει τα αποσταλέντα εμπορεύματα.

Consol bond = ένα κυβερνητικό ομόλογο χωρίς προσδιορισμένη λήξη, ιδιαίτερα δημοφιλές στο Ηνωμένο Βασίλειο όπου εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1749. Σήμερα, ο κάτοχος ενός τέτοιου ομολόγου ονομαστικής αξίας π.χ 100 λιρών στερλινών έχει απόδοση 2,5 λίρες το χρόνο. Εν τούτοις θα λαμβάνει διαρκώς μόνο τόκο ενώ δεν εισπράττει ποτέ το κεφάλαιο εκτός εάν το πωλήσει στη δευτερογενή αγορά. Η αποτίμηση αυτού του ομολόγου πραγματοποιείται διαιρώντας τον τόκο με την απόδοση μέχρι τη λήξη (yield to maturity).

Consumer Confidence, Eurozone = δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης της ζώνης του ευρώ που καταρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ανακοινώνεται την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα. Παρέχει πληροφόρηση για τις προθέσεις των καταναλωτών σχετικά με τη δαπάνη και την αποταμίευση και για την άποψη αυτών για την παρούσα και τη μελλοντική κατάσταση. Πιο αναλυτικά, συλλέγονται απαντήσεις από 20.000 καταναλωτές της ζώνης του ευρώ για 1) τη χρηματοοικονομική κατάσταση των νοικοκυριών κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο και τις εκτιμήσεις αυτών για το επόμενο δωδεκάμηνο 2) πως η γενική οικονομική κατάσταση στη χώρα τους άλλαξε το προηγούμενο δωδεκάμηνο και τις εκτιμήσεις αυτών για το επόμενο δωδεκάμηνο 3) τη γενική άποψη για την απασχόληση κατά τους επόμενους 12 μήνες 4) την τρέχουσα και τη μελλοντική για τους επόμενους 12 μήνες αποταμιευτική συμπεριφορά των νοικοκυριών 5) πως κρίνουν τη γενική οικονομική κατάσταση και εάν είναι τώρα η κατάλληλη στιγμή για να προβούν σε μεγάλες αγορές αγαθών. Ο μέσος όρος των απαντήσεων εξάγεται με συντελεστές βαρύτητας που

υπολογίζονται σύμφωνα με τη συμβολή κάθε χώρας στη συνολική τελική ιδιωτική καταναλωτική δαπάνη της Ευρωζώνης.

Consumer Confidence Index, USA = δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης που καταρτίζεται από το Conference Board Inc., μία μη κερδοσκοπική εταιρία των ΗΠΑ με έδρα τη Νέα Υόρκη. Παρουσιάζει τον αριθμητικό μέσο 5.000 απαντήσεων για τη χρηματοοικονομική κατάσταση των νοικοκυριών και τις γενικότερες οικονομικές εξελίξεις και προβλέψεις στις ΗΠΑ. Τα νοικοκυριά ερωτώνται για: 1) τις επιχειρηματικές συνθήκες στην περιοχή τους 2) τις επιχειρηματικές συνθήκες στο διάστημα των επόμενων έξη μηνών 3) τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας της περιοχής τους 4) τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας στο διάστημα των επόμενων έξη μηνών και 5) το οικογενειακό εισόδημα τους προσεχείς έξη μήνες. Καταρτίζεται ένας δείκτης για κάθε ενότητα απαντήσεων και ένας σύνθετος δείκτης για το σύνολο των απαντήσεων. Ανακοινώνεται την τελευταία Τρίτη κάθε μήνα στις 10.00 π.μ. Χρησιμεύει για την πρόβλεψη αιφνιδιαστικών αλλαγών στα καταναλωτικά πρότυπα και δείχνει επίσης την εμπιστοσύνη των πολιτών προς την οικονομία των ΗΠΑ.

Contagious effect = βλέπε όρο «Domino effect or contagious effect».

Contango = μία κατάσταση στην αγορά των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) όπου η μελλοντική τιμή αρχίζει πάνω από την αναμενόμενη τιμή αξίας δύο ημερών και πέφτει όσο πλησιάζει η λήξη της σύμβασης.

Contingent debt = το ενδεχόμενο (πιθανό) μελλοντικό χρέος όπως π.χ η επιβάρυνση του δημόσιου χρέους που θα προκύψει στο μέλλον από την κάλυψη των ελλειμμάτων των ασφαλιστικών ταμείων και των ταμείων υγείας λόγω της γήρανσης του πληθυσμού.

Contingent liabilities = υποχρεώσεις της κυβέρνησης που προκύπτουν από την επέλευση ιδιαίτερων γεγονότων όπως π.χ της κατάρτισης κρατικών εγγυήσεων.

Continuity of contracts = αναφέρεται στην απόφαση του Ε.Σ. του Δουβλίνου σύμφωνα με την οποία η εισαγωγή του ευρώ δεν επηρεάζει τις ήδη υπογραφείσες συμβάσεις. Δηλαδή εξασφαλίζεται η νομική συνέχεια των συμβάσεων που σημαίνει ότι μονομερώς δεν μπορούν να καταργηθούν οι συμβάσεις ή να τροποποιηθούν όροι αυτής αλλά μόνο εάν συμφωνήσουν και οι δύο συμβαλλόμενοι π.χ. για το εφαρμοστέο επιτόκιο.

Continuous Linked Settlement, CLS = Διακανονισμός Αδιάλειπτης Σύνδεσης.
● Μετά την πτώχευση το 1974 της τράπεζας Bankhaus Herstatt του Βερολίνου και την αύξηση του κινδύνου διακανονισμού (settlement risk) λόγω της διεθνοποίησης των συναλλαγών, αναζητήτο ένα νέο παγκόσμιο σύστημα πληρωμών που θα εξάλειφε ή τουλάχιστον θα περιόριζε δραστικά τον κίνδυνο διακανονισμού των πράξεων σε συνάλλαγμα. Με δεδομένο ότι καθημερινά διακινούνται στην παγκόσμια αγορά συναλλάγματος πάνω από 2,5 τρισεκατομμύρια δολάρια και ενδεχόμενη αδυναμία ενός αντισυμβαλλόμενου να τιμήσει τις υποχρεώσεις του και μάλιστα σε ένα περιβάλλον διαφορετικών χρονικών ζωνών μπορεί να οδηγήσει σε συστημικό κίνδυνο, αναλήφθηκε προσπάθεια από τις κεντρικές τράπεζες να πείσουν τη διεθνή χρηματοπιστωτική κοινότητα για την εξεύρεση λύσης. Τελικά το Νοέμβριο του 2002 λειτούργησε το σύστημα διακανονισμού αδιάλειπτης σύνδεσης (CLS) και η επιτυχία του πιστοποιήθηκε το Φεβρουάριο του 2003 με το διακανονισμό 117.000 εντολών πληρωμής που ξεπέρασαν σε αξία το 1 τρισεκατομμύριο δολάρια ενώ την 15 Δεκεμβρίου 2004 διακανονίσθηκαν 107.592 εντολές πληρωμής αξίας 3,684 τρισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ. Την 21η Σεπτεμβρίου 2005, το CLS πραγματοποίησε ένα νέο ημερήσιο ρεκόρ αναφορικά με την αξία των εντολών πληρωμής. Διακανόνισε 344.016 εντολές πληρωμής συνολικής αξίας 4.203 τρισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ. Το 2005, το CLS κάλυψε το 64% του συνόλου των πράξεων σε συνάλλαγμα, Εκτιμάται ότι το 2006, το ποσοστό αυτό θα ανέλθει στο 81% και το 2007 στο 83%. Τελικός στόχος του CLS είναι ο διακανονισμός του 90% των παγκόσμιων συναλλαγών σε συνάλλαγμα.

● Πλεονεκτήματα: το CLS έχει τα εξής κύρια πλεονεκτήματα: α) εξαλείφει ή περιορίζει δραστικά τον κίνδυνο διακανονισμού στις διασυνοριακές πράξεις συναλλάγματος (cross border foreign exchange transactions) αφού εξασφαλίζει την ταυτόχρονη ανταλλαγή των ποσών μεταξύ των δύο αντισυμβαλλόμενων, δηλαδή ο διακανονισμός δεν πραγματοποιείται παρά μόνον εάν έχουν τεθεί στη διάθεση του CLS τα προς πληρωμή ποσά συναλλάγματος

και από τους δύο αντισυμβαλλόμενους **β)** εξαλείφει το κίνδυνο στις διασυνοριακές εντολές πληρωμής αφού ο διακανονισμός γίνεται την ίδια ημέρα (same day) **γ)** οδηγεί σε μεγαλύτερη λειτουργική αποτελεσματικότητα μειώνοντας τα λάθη των πληρωμών, εισπράξεων και επαληθεύσεων **δ)** ο μειωμένος κίνδυνος διακανονισμού επιτρέπει την αύξηση των ορίων συναλλαγών με αντισυμβαλλόμενες τράπεζες με αποτέλεσμα την αύξηση των διεθνών συναλλαγών σε συνάλλαγμα.

● **Νομίσματα:** το CLS αρχικά εκτελούσε διακανονισμούς σε επτά νομίσματα: ευρώ, δολάριο ΗΠΑ, γεν Ιαπωνίας, λίρα Αγγλίας, φράγκο Ελβετίας, δολάριο Καναδά και δολάριο Αυστραλίας. Την 8.9.2003 προστέθηκαν η κορώνα Δανίας, η κορώνα Σουηδίας, η κορώνα Νορβηγίας και το δολάριο Σιγκαπούρης. Την 6.12.2004 προστέθηκαν το δολάριο Νέας Ζηλανδίας, το δολάριο Χονγκ Κονγκ, το γουόν της Νότιας Κορέας και το ραντ της Νότιας Αφρικής.

● **Οργανωτική δομή:** το CLS Group αποτελείται από τα ακόλουθα νομικά πρόσωπα:

1) CLS Group Holdings AG με έδρα την Ελβετία. Είναι μία εταιρία συμμετοχών και κατέχει τις μετοχές των CLS UK Intermediate Holdings Ltd, CLS Bank International και CLS Services Ltd.

2) τη CLS Bank International. Είναι ένα ανεξάρτητο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που παρέχει διακανονισμούς με πληρωμή έναντι πληρωμής σε διασυνοριακές πράξεις συναλλάγματος και σε επιλεγμένα νομίσματα. Διέπεται από το δίκαιο των ΗΠΑ και εποπτεύεται από τη Federal Reserve Bank of New York

3) τη CLS Services Ltd με έδρα το Λονδίνο. Διέπεται από το δίκαιο της Αγγλίας και Ουαλίας και παρέχει λειτουργική και υποστηρικτική συνδρομή (back office, help desk) στη CLS Bank και τις συμμετέχουσες τράπεζες.

4) CLS UK Intermediate Holdings Ltd. Διέπεται από το δίκαιο της Αγγλίας και Ουαλίας και παρέχει ορισμένες υπηρεσίες στη CLS Bank και στις θυγατρικές της εταιρίες όπως χρηματοδότηση, προσωπικό, επικοινωνίες και εσωτερικούς επιθεωρησιακούς ελέγχους

5) CLS Bank (Τράπεζα Διακανονισμού Αδιάλειπτης Σύνδεσης), με έδρα τη Νέα Υόρκη. Έχει λάβει άδεια λειτουργίας από τη Federal Reserve σαν τράπεζα ειδικού σκοπού δηλαδή αποκλειστικά για το διακανονισμό πράξεων σε συνάλλαγμα. Εποπτεύεται από τη Federal Reserve ενώ η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ασκεί την εποπτεία όσον αφορά το σκέλος των συναλλαγών σε ευρώ.

● Όλοι οι μέτοχοι αντιπροσωπεύουν πάνω από το 50% της αξίας των πράξεων στην παγκόσμια αγορά συναλλάγματος ενώ επτά από αυτούς κατέχουν το 44% αυτών. Οι μέτοχοι επένδυσαν για την εγκατάσταση και την ανάπτυξη του συστήματος και έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να γίνουν μέλη των διακανονισμών της CLS Bank με άμεση πρόσβαση στη CLS Bank.

● Ειδικότερα, στη CLS Bank μετέχουν ή συνεργάζονται:

A) Μέλη Διακανονισμού (Settlement Members): δύνανται να γίνουν μόνο μέτοχοι της CLS Bank. Είναι τα μόνα που έχουν ένα άμεσο λογαριασμό διακανονισμού με τη CLS Bank και μπορούν να υποβάλουν εντολές διακανονισμού απευθείας στη CLS Bank.

B) Μέλη Χρήστες (User Members): μπορούν να υποβάλουν εντολές διακανονισμού απευθείας στη CLS Bank αλλά δεν διαθέτουν ένα άμεσο λογαριασμό με τη CLS Bank. Έχουν συνάψει σύμβαση με ένα Μέλος Διακανονισμού το οποίο του παρέχει ρευστότητα και προωθεί τις πληρωμές του προς διακανονισμό στη CLS Bank. Διατηρούν την εμπιστευτικότητα των εμπορικών πληροφοριών διαβιβάζοντας τις εντολές πληρωμής στη CLS Bank.

Γ) Τρίτα Μέρη (Third Parties): δεν έχουν άμεση σχέση με τη CLS Bank αλλά συνδέονται με σύμβαση είτε με ένα Μέλος Διακανονισμού είτε με ένα Μέλος Χρήστη μέσω των οποίων υποβάλλουν τις εντολές τους και προωθούν τις πληρωμές τους στη CLS Bank. Διακρίνουμε τριών ειδών Τρίτα Μέρη: α) τράπεζες μεσαίου και μεγάλου μεγέθους β) θεματοφύλακες (custodians) γ) χρηματοοικονομικά ιδρύματα και επιχειρήσεις που δεν είναι τράπεζες.

Δ) Οι ανταποκριτές μας (Nostro Agents): λαμβάνουν εντολές πληρωμής από ένα Μέλος Διακανονισμού και παρέχουν έγκαιρα μεταφορές κεφαλαίων στους λογαριασμούς που τηρούν τα Μέλη Διακανονισμού στη CLS Bank. Επιπρόσθετα, δέχονται μεταφορές κεφαλαίων από τη CLS Bank, Μέλη Διακανονισμού, Τρίτα Μέρη και άλλους και πιστώνουν τα ποσά στο λογαριασμό του Μέλους Διακανονισμού στη CLS Bank.

Ε) κεντρικές τράπεζες και εγκεκριμένα συστήματα πληρωμών (central banks and approved payment systems): η CLS Bank είναι μία πολυνομισματική τράπεζα που τηρεί τρεχούμενους λογαριασμούς με τις κεντρικές τράπεζες. Επόμενα, οι διακανονισμοί γίνονται σε χρήμα

κεντρικής τράπεζας. Παράλληλα, η CLS Bank μετέχει σε πολλά συστήματα διακανονισμού μεγάλων ποσών σε πραγματικό χρόνο (RTGS systems).

Z) οι παροχείς ρευστότητας (liquidity providers): είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που δεσμεύονται συμβατικά για την παροχή της αναγκαίας ρευστότητας ανταλλάσσοντας το νόμισμα στο οποίο το Μέλος Διακανονισμού έχει χρεωστική θέση, με νόμισμα στο οποίο η θέση του Μέλους Διακανονισμού είναι πιστωτική.

H) Πωλητές (Vendors): Πρόκειται για συνεργαζόμενες με τη CLS εταιρίες που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες εφαρμογών πληροφορικής στη CLS Bank για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ανωτέρω μερών που μετέχουν στο σύστημα. Το 2004, η CLS συνεργαζόταν με την εταιρία Software Service Solution Providers και την εταιρία Systems Integrators and Consultancy Services.

● Η CLS Bank λειτουργεί, όπως τονίσθηκε, με την αρχή της πληρωμής έναντι πληρωμής (**payment versus payment**) που εξασφαλίζει το συγχρονισμό των δύο πληρωμών ώστε να εξαλειφεται ο κίνδυνος διακανονισμού. Για το λόγο αυτό, τα Μέλη Διακανονισμού πρέπει να τηρούν επαρκές υπόλοιπο στο λογαριασμό τους με τη CLS Bank. Ο λογαριασμός αυτός είναι σωρευτικός και πρέπει να διαθέτει επαρκές κάλυμμα ενώ υποδιαιρείται σε υπολογαριασμούς, ένας για κάθε επιλέξιμο νόμισμα. Ορισμένοι υπολογαριασμοί μπορεί να μην έχουν επαρκές υπόλοιπο, αρκεί ο γενικός ή σωρευτικός λογαριασμός να είναι θετικός. Τα Μέλη Διακανονισμού χρηματοδοτούν τους λογαριασμούς μέσω του συστήματος πληρωμών σε ακαθάριστη βάση και πραγματικό χρόνο (RTGS) του κράτους ή της νομισματικής ζώνης έκδοσης του νομίσματος. Τα Μέλη αποστέλλουν μηνύματα SWIFT στη CLS Bank για το διακανονισμό των πράξεων σε συνάλλαγμα μέχρι την 1^η νυκτερινή ώρα Ελλάδος. Η CLS Bank υπολογίζει το καθαρό υπόλοιπο για κάθε μέλος και για κάθε νομισματικό υπολογαριασμό και εκδίδει χρονοδιάγραμμα πληρωμών. Οι πληρωμές πραγματοποιούνται μεταξύ 08.00 και 13.00 ώρα Ελλάδος. Στην σπάνια περίπτωση αδυναμίας πληρωμής, ενεργοποιείται η συμφωνία επιμερισμού των ζημιών (loss sharing agreement).

Conundrum = γρίφος, μυστήριο, παράδοξο. Σε μια σειρά τέτοιων φαινομένων, η ερώτηση τίθεται σαν αίνιγμα και η απάντηση δίνεται σαν λογοπαίγνιο. Γενικότερα, με τον όρο conundrum νοείται κάθε πρόβλημα που παρουσιάζει μεγάλη πολυπλοκότητα και η λύση του πολλές φορές είναι αδύνατη εκτός εάν προηγηθεί μία σε βάθος έρευνα. Ο όρος αναφέρθηκε και από τον πρώην πρόεδρο της κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ (Federal Reserve System) Άλαν Γκρίνσπαν ο οποίος διερωτάτο πως η άσκηση της νομισματικής πολιτικής δεν μπορεί να επηρεάσει τις μεσομακροχρόνιες αποδόσεις των ομολόγων.

Convergence criteria = τα κριτήρια σύγκλισης που τέθηκαν στη Συνθήκη του Μάαστριχ σαν προϋπόθεση ένταξης στη ζώνη του ευρώ. Είναι τα εξής:

1. Ο πληθωρισμός (inflation). Ένα κράτος μέλος πρέπει να έχει σταθερές επιδόσεις στο θέμα των τιμών και μέσο ποσοστό πληθωρισμού, καταγεγραμμένο ένα έτος πριν από τον έλεγχο, που δεν υπερβαίνει εκείνο των τριών κρατών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών, περισσότερο από μιάμιση ποσοστιαία μονάδα. Στο πλαίσιο του κριτηρίου αυτού, ο πληθωρισμός υπολογίζεται με βάση τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή. Για να αξιολογηθεί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών, ο πληθωρισμός κάθε κράτους μέλους μετράται με την εκατοστιαία μεταβολή του αριθμητικού μέσου δώδεκα μηνιαίων δεικτών της προηγούμενης περιόδου.

2. Η δημοσιονομική κατάσταση. Μετράται με δύο κριτήρια:

2α) το ετήσιο δημοσιονομικό έλλειμμα (public deficit) σαν ποσοστό του ΑΕΠ δεν θα πρέπει να υπερβαίνει την τιμή αναφοράς που είναι 3% εκτός εάν είτε ο λόγος αυτός σημειώνει ουσιαστική και συνεχή πτώση και έχει φθάσει σε επίπεδο παραπλήσιο της τιμής αναφοράς είτε, εναλλακτικά, η υπέρβαση της τιμής αναφοράς είναι απλώς έκτακτη και προσωρινή και ο λόγος παραμένει κοντά στην τιμή αναφοράς

2β) το δημόσιο χρέος (public debt) σαν ποσοστό του ΑΕΠ δεν πρέπει να υπερβαίνει το 60% εκτός εάν ο λόγος χρέους/ΑΕΠ μειώνεται επαρκώς και πλησιάζει την τιμή αναφοράς με ικανοποιητικό ρυθμό. Η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πρέπει, επίσης, να λαμβάνει υπόψη κατά πόσον το δημοσιονομικό έλλειμμα υπερβαίνει τις δαπάνες δημοσίων επενδύσεων, καθώς και όλους τους άλλους σχετικούς παράγοντες, όπως η μεσοπρόθεσμη οικονομική και δημοσιονομική κατάσταση του κράτους μέλους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί, επίσης, να συντάξει έκθεση εάν θεωρεί ότι υπάρχει κίνδυνος υπερβολικού ελλείμματος έστω και εάν εκπληρώνονται οι όροι των κριτηρίων. Στο μέτρο του δυνατού

γίνεται διάκριση ανάμεσα στα μέτρα που βελτιώνουν το αποτέλεσμα του προϋπολογισμού για ένα μόνον έτος και συνεπώς απαιτούν αντιστάθμιση στο επόμενο έτος (εφάπαξ μέτρα, one-off measures) και σε εκείνα που έχουν τις ίδιες επιπτώσεις βραχυπρόθεσμα αλλά επί πλέον οδηγούν σε πρόσθετο δανεισμό τα επόμενα έτη και έτσι αρχικά βελτιώνουν αλλά στη συνέχεια επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό (αυτοαναστρεφόμενα μέτρα, self-reversing measures). Τέτοια μέτρα προσωρινής επίδρασης είναι π.χ. τα έσοδα από αποκρατικοποιήσεις ή τα εφάπαξ εισπραττόμενα φορολογικά έσοδα. Τα έσοδα αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του ετήσιου δημοσιονομικού ελλείμματος υπολογίζονται, όμως, για τον προσδιορισμό του συνολικού δημόσιου χρέους.

3. Η σύγκλιση των επιτοκίων (interests convergence). Το υποψήφιο μέλος για ένα διάστημα ενός έτους πριν από την εξέταση, έχει μέσο ονομαστικό μακροπρόθεσμο επιτόκιο το οποίο δεν υπερβαίνει το μέσο όρο των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από απόψεως σταθερότητας τιμών (πληθωρισμού), προσαυξανόμενο με δύο ποσοστιαίες μονάδες. Για το σκοπό του κριτηρίου αυτού χρησιμοποιούνται συγκρίσιμα επιτόκια για ομόλογα αναφοράς του δημοσίου δεκαετούς διάρκειας.

4. Η συμμετοχή στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών No 2 (Exchange Rate Mechanism II (ERM II)). Το υποψήφιο μέλος συμμετέχει στο ΜΣΙ και έχει τηρήσει τα κανονικά περιθώρια διακύμανσης που προβλέπει ο ΜΣΙ χωρίς σοβαρή ένταση κατά τα δύο, τουλάχιστον, τελευταία έτη πριν από την εξέταση. Ειδικότερα, το κράτος μέλος δεν πρέπει να έχει υποτιμήσει την κεντρική διμερή ισοτιμία του νομίσματός του έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους με δική του πρωτοβουλία μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα.

5. Άλλα κριτήρια: εκτός από τα προαναφερθέντα κύρια κριτήρια, εξετάζεται η συμμόρφωση με άλλα κριτήρια. Υποχρεωτική είναι η προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας των κρατών μελών συμπεριλαμβανομένων των καταστατικών των εθνικών κεντρικών τραπεζών, για να εξασφαλισθεί η συμβατότητα με τις διατάξεις του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ. Επικουρικά κριτήρια που όμως εφαρμόζονται χωρίς ιδιαίτερη αυστηρότητα είναι η ολοκλήρωση των αγορών, η κατάσταση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, η έρευνα του εργατικού κόστους ανά μονάδα προϊόντος και άλλοι συναφείς δείκτες. Σημαντικό κριτήριο αποτελεί η διατηρησιμότητα της σύγκλισης (sustainable convergence). Δηλαδή η σύγκλιση δεν πρέπει να έχει επιτευχθεί σε καθορισμένη περίοδο αλλά να είναι διαρκής και σε βάθος χρόνου.

Convertible bonds = μετατρέψιμες ομολογίες που εκδίδονται από μία δημόσια αρχή, τράπεζα ή εταιρία και οι οποίες μπορούν να μετατραπούν σε μετοχές άμεσα ή μετά από ένα καθορισμένο διάστημα και σε καθορισμένη τιμή μετατροπής.

Convexity = καμπύλη κυρτότητας που δείχνει το ποσοστό μεταβολής της duration (βλέπε όρο) σε σχέση με την απόδοση. Διακρίνεται σε:

- ◆ θετική (**positive convexity**) όταν μια αύξηση της τιμής του ομολόγου οφειλόμενη σε μια συγκεκριμένη μείωση της απόδοσης είναι υψηλότερη της μείωσης της τιμής του ομολόγου που οφείλεται στην αντίστοιχη αύξηση της απόδοσης
- ◆ αρνητική (**negative convexity**) όταν μια αύξηση της τιμής του ομολόγου οφειλόμενη σε μια συγκεκριμένη μείωση της απόδοσης είναι μικρότερη της μείωσης της τιμής του ομολόγου που οφείλεται στην αντίστοιχη αύξηση της απόδοσης
- ◆ μηδενική (**zero convexity**) όταν μια αύξηση της τιμής του ομολόγου οφειλόμενη σε μια συγκεκριμένη μείωση της απόδοσης είναι ίση με τη μείωση της τιμής του ομολόγου που οφείλεται στην αντίστοιχη αύξηση της απόδοσης. Για μικρές αλλαγές των αποδόσεων η duration επιτυγχάνει την ακριβή εκτίμηση της παρούσας τιμής, αλλά για μεγαλύτερες μεταβολές των αποδόσεων δίνει λιγότερα ακριβή αποτελέσματα και το λάθος μπορεί να είναι μεγάλο. Στην περίπτωση αυτή χρησιμοποιείται η convexity που παρέχει πιο ακριβείς εκτιμήσεις.

Cookies = μικρά σύντομα αρχεία κειμένου, με τη μορφή data ή text files, που αποθηκεύονται στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές όταν ο χρήστης επισκέπτεται ιστοσελίδες του διαδικτύου. Πρόκειται για μια μορφή τεχνητής νοημοσύνης (βλέπε όρο Artificial intelligence). Χρησιμοποιούνται για την ανάκτηση πληροφοριών από το διαδίκτυο διότι λειτουργούν σαν shortcuts. Συνήθως, δεν μεταδίδουν ιούς διότι δεν είναι εκτελέσιμα αλλά είναι απλά πληροφοριακά αρχεία. Όμως, επειδή οι σύγχρονες τεχνικές παράνομης πρόσβασης απειλούν και τα cookies, από τον Ιούλιο του 2000 άρχισε να υποβαθμίζεται η χρησιμότητα αυτής της εφαρμογής.

Copenhagen criteria = κριτήρια της Κοπεγχάγης. Είναι οι προϋποθέσεις για την ένταξη ενός υποψήφιου κράτους στην Ευρωπαϊκή Ένωση που αποφασίσθηκαν στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης (21 και 22 Ιουνίου 1993). Για να ενταχθεί ένα κράτος στην Ένωση πρέπει να πληροί τα ακόλουθα κριτήρια:

α) πολιτικό κριτήριο (political criterion): να έχει επιτύχει τη σταθερότητα των θεσμών που εγγυώνται τη δημοκρατία, να έχει εδραιώσει το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων

β) οικονομικό κριτήριο (economic criterion): να έχει λειτουργούσα οικονομία της αγοράς και την ικανότητα να αντιμετωπίσει την πίεση του ανταγωνισμού και τις δυνάμεις της αγοράς στην Ευρωπαϊκή Ένωση

γ) κοινοτικό κληθέν (acquis communautaire): να υιοθετεί τους κοινούς κανόνες, πρότυπα και πολιτικές που αποτελούν το σώμα της νομοθεσίας της Ε.Ε.

CORBA (Common Object Request Broker Architecture) = ένα πρότυπο λογισμικό που εξασφαλίζει την επικοινωνία μεταξύ τμημάτων προγραμμάτων (objects) σε ένα δικτυακό περιβάλλον. Χρησιμοποιεί τη γλώσσα προσδιορισμού διασύνδεσης IDL (Interface Definition Language) και το λογισμικό ORB (Object Request Broker) για τη διανομή των χαρακτηριστικών που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία της ενοποιημένης εφαρμογής.

• Η CORBA α) προσφέρει τη δυνατότητα διασύνδεσης υπολογιστών που χρησιμοποιούν διαφορετικό λειτουργικό σύστημα β) αυτοματοποιεί πολλές κοινές δραστηριότητες του προγραμματισμού για τη διασύνδεση διακομιστών (servers), πελατών (clients), βιβλιοθηκών (libraries) κλπ και γ) καθορίζει τις διασυνδέσεις APIs (Application Program Interfaces), το πρωτόκολλο επικοινωνίας και τα πληροφορικά πρότυπα τμημάτων προγραμμάτων και υπηρεσιών (object/service information models).

• Ιδιαίτερα χρήσιμη είναι η αρχιτεκτονική CORBA στους διακομιστές (servers) διότι επιτρέπει τη δικτυακή επικοινωνία με πολλούς πελάτες (clients), σε υψηλές ταχύτητες και με μεγάλη αξιοπιστία.

• Εάν εμφανισθεί στην οθόνη του Η/Υ η λέξη CORBA, σημαίνει ότι κάποιος εισήλθε στο σύστημα και προκάλεσε αποσύνδεση των δικτυακών εφαρμογών, π.χ οι προσωπικοί υπολογιστές δεν μπορούν να επικοινωνήσουν με τους servers. Στην περίπτωση αυτή, οι χρήστες εξέρχονται του συστήματος και γίνεται επανεκκίνηση (restart) από τους τεχνικούς διαχειριστές σαν προσωρινή λύση μέχρι να ευρεθεί η αιτία και διορθωθεί οριστικά το πρόβλημα.

Core principles for systematically important payment systems = βασικές αρχές για τα συστημικά ενδιαφέροντα συστήματα πληρωμών (βλέπε όρο Systematically important payment systems). Είναι τα εξής δέκα ελάχιστα πρότυπα για το σχεδιασμό και τη λειτουργία των ανωτέρω συστημάτων: 1) μία σταθερή νομική βάση σε όλες τις σχετικές δικαιοδοσίες 2) κανόνες και διαδικασίες που εξασφαλίζουν μία καθαρή αντίληψη των σχετικών κινδύνων 3) σαφείς διαδικασίες για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου ρευστότητας και από τους χειριστές του συστήματος και από τους συμμετέχοντες 4) πρόβλεψη για ταχύ τελικό διακανονισμό την ημερομηνία αξίας 5) στην περίπτωση των συστημάτων καθαρού πολυμερούς διακανονισμού, η ικανότητα εξασφάλισης μιας έγκαιρης ολοκλήρωσης του καθημερινού διακανονισμού εάν ο συμμετέχων με τη μεγαλύτερη μοναδιαία υποχρέωση διακανονισμού δεν μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του 6) η χρήση περιουσιακών στοιχείων για το διακανονισμό τα οποία αποτελούν απαιτήσεις επί της κεντρικής τράπεζας ή φέρουν μικρό ή μηδενικό πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας 7) μια υψηλού βαθμού αξιοπιστία ασφάλειας και λειτουργικότητας 8) πρακτικά και επαρκή μέσα διενέργειας πληρωμών 9) αντικειμενικά και διάφανα δημοσιεύσιμα κριτήρια συμμετοχής για ανοικτή πρόσβαση και 10) μια αποτελεσματική, υπεύθυνη και διάφανη διαχείριση.

Corporate banking and corporate finance = τραπεζική των επιχειρήσεων (corporate banking) είναι η κάλυψη των αναγκών μεγάλων συνήθως επιχειρήσεων με δάνεια σε συνάλλαγμα, χρηματοδοτική μίσθωση, ομολογιακά δάνεια, κοινοπρακτικά δάνεια, αμοιβαίες εγγυήσεις, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, επιχειρηματικό κεφάλαιο υψηλού κινδύνου. Χρηματοδότηση επιχειρήσεων (corporate finance) είναι η παροχή σε μεγάλες συνήθως επιχειρήσεις σχεδίων χρηματοδότησης, αποτιμήσεων ή επιβεβαιώσεων αποτιμήσεων, διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, συμβουλών για εξαγορές και συγχωνεύσεις, υπηρεσιών αναδοχής (underwriting), στρατηγικού σχεδιασμού και αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων.

Corporation = μία μορφή επιχειρηματικής οργάνωσης που λειτουργεί με καταστατικό οι γενικές αρχές του οποίου προσδιορίζονται από το νόμο και οι ιδιοκτήτες ή μέτοχοι αυτής έχουν περιορισμένη ευθύνη δηλαδή σε περίπτωση πτώχευσης ευθύνονται μόνο μέχρι τη συμμετοχή τους στο μετοχικό κεφάλαιο και όχι με την προσωπική τους περιουσία. Στις ΗΠΑ, μετά το όνομα της εταιρίας τίθεται το διακριτικό Inc. (Incorporation), στο Ηνωμένο Βασίλειο το Ltd (Limited) και σε άλλες χώρες το S.A (Society Anonymus).

Corporate bond = εταιρικό ομόλογο. Συνήθως εκδίδεται στην ονομαστική του αξία, είναι φορολογήσιμο, έχει μια συγκεκριμένη περίοδο λήξης, διαπραγματεύεται σε μια αναγνωρισμένη αγορά και έχει υψηλότερο επιτόκιο σε σύγκριση με τα κυβερνητικά και τα δημοτικά ομόλογα λόγω του αυξημένου πιστωτικού κινδύνου. Όταν επενδύει κανείς σε εταιρικά ομόλογα, δανείζει χρήματα σε μία επιχείρηση από την οποία προσδοκά να εισπράξει σταθερό τόκο σε κουπόνια και το κεφάλαιο σε καθορισμένη ημερομηνία στο μέλλον. Η μοναδική εγγύηση αποπληρωμής είναι η φερεγγυότητα και η φήμη της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό, εταιρικά ομόλογα εκδίδουν μόνο οι μεγάλες και δυναμικές επιχειρήσεις.

Corporate culture = εταιρική κουλτούρα. Πρόκειται για ένα ευρύτατο όρο που περιγράφει την προσωπικότητα ή τον χαρακτήρα μιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή ενός οργανισμού. Σύμφωνα με ένα άλλο ορισμό είναι οι ηθικοί και κοινωνικοί κανόνες και τα πρότυπα συμπεριφοράς που βασίζονται στη δεοντολογία και τις προτεραιότητες των μελών μιας επιχείρησης. Περιλαμβάνει, εκτός από τη δεοντολογία, τις θεμελιώδεις αξίες, και τους κανόνες συμπεριφοράς όπως αυτοί μπορεί να αποτυπώνονται σε κώδικες εμπιστευτικότητας ή απορρήτου των στοιχείων και των εσωτερικών πληροφοριών, τη συνεργασία μεταξύ στελεχών και υπαλλήλων και μεταξύ της εταιρίας και των πελατών, τη διαφάνεια και τις βασικές αρχές εξέλιξης και αμοιβής του προσωπικού. Η εταιρική κουλτούρα επηρεάζει όχι μόνο την οικονομική πορεία και βιωσιμότητα της επιχείρησης αλλά και τις εργασιακές σχέσεις, διότι οι θεμελιώδεις αξίες και η δεοντολογία δύνανται να αφορούν και α) το ωράριο εργασίας και την ελαστικότητα αυτού β) την ομαδικότητα της εργασίας (team work) γ) το συγκεντρωτικό ή αποκεντρωτικό και τον αυταρχικό ή δημοκρατικό τρόπο άσκησης της διοίκησης δ) την ενδυμασία των υπαλλήλων ε) τις εργασιακές συνθήκες και ιδιαίτερα τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στους τόπους εργασίας και τη μονιμότητα ή προσωρινότητα της εργασίας ή την υιοθέτηση της μερικής και της πρόσκαιρης απασχόλησης ζ) τη σύνδεση της αμοιβής με την παραγωγικότητα μέσω της καταβολής έκτακτων παροχών (bonuses and fringe benefits). Οι κανόνες συμπεριφοράς μπορεί να περιέχουν τις αρχές της επιείκειας και της ανοχής σε περίπτωση αναξίου λόγου παραβάσεων ή να είναι ιδιαίτερα αυστηροί, την απαγόρευση της σεξουαλικής παρενόχλησης και γενικά τις αρχές του πειθαρχικού δικαίου της επιχείρησης. Η διαφάνεια, εφόσον περιλαμβάνεται στον χαρακτήρα της επιχείρησης και λειτουργεί ικανοποιητικά, αφορά την ύπαρξη επαρκών μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου και ελέγχου από εξωτερικούς ελεγκτές, την ποιότητα των χρηματοοικονομικών και λογιστικών πληροφοριών και τη σύσταση ανεξάρτητης επιτροπής εσωτερικού ελέγχου. Η εταιρική κουλτούρα απεικονίζεται συνήθως στους κανονισμούς της επιχείρησης και προς τα έξω στα δελτία τύπου και την ιστοσελίδα της (ιδιαίτερα στα κεφάλαια αποστολή (mission), στόχοι (goals) και οργάνωση (organisation)).

Corporate governance = εταιρική διακυβέρνηση. Ο όρος αναφέρεται α) στον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται οι ευθύνες και τα δικαιώματα ανάμεσα στα διάφορα επίπεδα διοίκησης και ιδιαίτερα μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου, των ανωτάτων στελεχών και της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων β) στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων γ) στον κανονισμό λειτουργίας της επιχείρησης δ) στην επικοινωνία και την πληροφόρηση. Για την κατοχύρωση της διαφάνειας και της χρηστής διαχείρισης ιδιαίτερη αξία έχει η εσωτερική επιθεώρηση της εταιρίας η οποία μπορεί να αναφέρεται σε ένα ανεξάρτητο όργανο που ορίζει η Συνέλευση ή το Καταστατικό και στο οποίο δεν μετέχουν μέλη της διοίκησης.

Correlation coefficient = συντελεστής συσχέτισης. Μία στατιστική μέτρηση που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του βαθμού με τον οποίο δύο μεταβλητές μπορούν να συσχετισθούν γραμμικά. Στη χρηματοοικονομική χρησιμοποιείται για να μετρήσει την έκταση κατά την οποία συμβαδίζουν ή όχι οι αποδόσεις δύο περιουσιακών στοιχείων. Η αξία της μέτρησης εκφράζεται σε κλίμακα μεταξύ -1 και +1. Ένα αρνητικό πρόθεμα σημαίνει ότι οι αποδόσεις π.χ δύο ομολόγων κινούνται σε αντίθετη κατεύθυνση ενώ ένα θετικό πρόθεμα

σημαίνει ότι οι αποδόσεις κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση. Εάν ο συντελεστής είναι μηδέν, δεν υπάρχει συσχετισμός.

Corresponding banking = συμφωνία με βάση την οποία μία τράπεζα διενεργεί πληρωμές και η άλλη υπηρεσίες πληρωμών και αντίστροφα. Οι πληρωμές εκτελούνται συνήθως με αμοιβαίους λογαριασμούς, καλούμενους *nostro* και *loro*, που μπορεί να λειτουργούν και με πιστωτικά όρια. Οι υπηρεσίες αυτές κύρια παρέχονται σε διασυνοριακές συναλλαγές αλλά και για συναλλαγές της εγχώριας αγοράς.

Corresponding Central Banking Model (CCBM) = μοντέλο ανταποκριτών μεταξύ κεντρικών τραπεζών. Μηχανισμός που καθιερώθηκε από το ΕΣΚΤ με στόχο τη διευκόλυνση των διασυνοριακών συναλλαγών. Επιτρέπει στους αντισυμβαλλόμενους τη σύσταση ασφαλειών (*collateral*) επί περιουσιακών στοιχείων που ευρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες ενεργούν σαν θεματοφύλακες η μία για λογαριασμό της άλλης. Αυτό προϋποθέτει την τήρηση ενός λογαριασμού χρεογράφων για κάθε μία από τις άλλες εθνικές κεντρικές τράπεζες του συστήματος αλλά και για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η ΕΚΤ προωθεί το CCBM2 σε συνεργασία με τους μετέχοντες στην αγορά. Προβλέπεται: 1) μία ενιαία διασύνδεση μεταξύ των κεντρικών τραπεζών του Ευρωσυστήματος (*Single Eurosystem Interface*) 2) ένας κοινός δρομολογητής (*common Router*) 3) μία διασύνδεση με το σύστημα πληρωμών TARGET2 για τη διαχείριση των ασφαλειών (*Collateral Management*) 4) μία εφαρμογή για την παροχή οδηγιών διαχείρισης και παρακαταθήκης των χρεογράφων (*Securities module: instructions management and custody*) και 5) μία προαιρετική εφαρμογή για τις απαιτήσεις επί πιστώσεων (*Credit claims, optional*). Το νέο μοντέλο φιλοδοξεί να ενοποιήσει σε ενιαίο σύστημα τις εγχώριες και τις διασυνοριακές συναλλαγές. Εκτιμάται ότι θα έχει μικρότερο λειτουργικό κόστος και αναμένεται να εισαχθεί την περίοδο 2010 – 2012.

Cost of carry = το κόστος διακράτησης. Είναι το κόστος που υφίσταται ο επενδυτής όταν κρατά ανοικτή τη θέση του ή άλλως το κόστος της χρηματοδότησης μιας επένδυσης. Για παράδειγμα, ο τόκος επί χρεογράφων που έχουν αγοραστεί με μικρό περιθώριο κέρδους για τις θέσεις *long* (στα *margin accounts*) και τα μερίσματα που πληρώνονται στις θέσεις *short* και άλλα έξοδα, το κόστος των τόκων για τη χρηματοδότηση χρεογράφων ή άλλων διακρατούμενων χρηματοοικονομικών μέσων. Εκφράζει τη σχέση μεταξύ της μελλοντικής τιμής και της τιμής αξίας δύο ημερών. Προσδιορίζεται ως εξής: $\text{Cost of carry} = \text{τόκος} + \text{κόστος διακράτησης} - \text{εισπραττόμενο εισόδημα}$. Εάν το ανωτέρω κόστος είναι μεγαλύτερο από το επιτόκιο που λαμβάνει ο επενδυτής τότε αυτός έχει ένα αρνητικό κόστος διακράτησης (*negative cost of carry*). Αντίθετα, εάν το κόστος είναι μικρότερο από το επιτόκιο που λαμβάνει ο επενδυτής τότε έχουμε ένα θετικό κόστος διακράτησης (*positive cost of carry*).

Cost of funds index, COFI = είναι ο δείκτης που καθορίζει τις αλλαγές του επιτοκίου σε ένα δάνειο με κυμαινόμενο επιτόκιο. Αντιπροσωπεύει το μέσο σταθμισμένο κόστος των αποταμιεύσεων, των δανείων και των προκαταβολών. Άλλως, ο δείκτης που μετρά το μέσο – σταθμισμένο επιτόκιο που καταβάλλεται από τα πιστωτικά ιδρύματα για να προσελκύσουν καταθέσεις. Ο δείκτης αυτός μπορεί να χρησιμεύσει και σαν δείκτης αναφοράς (*benchmark index*).

Council of Europe = το Συμβούλιο της Ευρώπης. Είναι όργανο που δεν έχει καμία σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ιδρύθηκε το 1949 και έχει την έδρα του στο «Palais de l'Europe» στο Στρασβούργο της Γαλλίας. Ένα από τα πρώτα του επιτεύγματα ήταν η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (*the European Convention on Human Rights*). Το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ένας διακυβερνητικός οργανισμός στόχοι του οποίου είναι, μεταξύ άλλων, η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η προώθηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας της Ευρώπης και η καταπολέμηση κοινωνικών προβλημάτων, όπως οι ρατσιστικές προκαταλήψεις και η μισαλλοδοξία. Δημιούργησε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (*the European Court of Human Rights*) που δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να ασκούν τα δικαιώματά τους όπως προβλέπονται στο πλαίσιο της εν λόγω Σύμβασης. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει σήμερα 46 κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Council of the European Union = Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελείται από εκπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών της Ε.Ε. Όταν το Συμβούλιο συνεδριάζει

με σύνθεση τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων ονομάζεται Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (European Council). Οι σχέσεις της Ένωσης με τον υπόλοιπο κόσμο συζητούνται στο "Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων". Αλλά η συγκεκριμένη σύνθεση του Συμβουλίου είναι επιφορτισμένη και με την ευρύτερη ευθύνη για γενικά θέματα πολιτικής, συνεπώς στις συνεδριάσεις του παρευρίσκεται οποιοσδήποτε υπουργός ή υφυπουργός επιλέξει κάθε κυβέρνηση. Συνολικά, το Συμβούλιο συνεδριάζει με εννέα διαφορετικές συνθέσεις:

- Γενικές Υποθέσεις και Εξωτερικές Σχέσεις (General Affairs and External Relations, Affaires générales et relations extérieures).
- Οικονομικές και Δημοσιονομικές Υποθέσεις (Economic and Financial Affairs - ECOFIN, Affaires économiques et financiers).
- Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις (Justice and Home Affairs, Justice et affaires intérieures).
- Απασχόληση, Κοινωνική Πολιτική, Υγεία και Καταναλωτές (Employment, Social Policy, Health and Consumers Affairs, Emploi, Politique sociale, Santé et Consommateurs).
- Ανταγωνιστικότητα -Εσωτερική Αγορά, Βιομηχανία και Έρευνα περιλαμβανομένου του τουρισμού (Internal Market, Industry and Research including tourism, Compétitivité, Marché intérieur, Industrie et Recherche, y inclus tourisme).
- Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια (Transport, Telecommunications and Energy, Transports, Télécommunications et Energie).
- Γεωργία και Αλιεία (Agriculture and Fisheries, Agriculture et Pêche).
- Περιβάλλον (Environment, Environnement).
- Παιδεία, Νεολαία και Πολιτισμός, περιλαμβανομένου του οπτικοακουστικού τομέα (Education, Youth and Culture, Éducation, Jeunesse et Culture).

Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, το οποίο δεν έχει τεθεί σε ισχύ διότι απαιτεί επικύρωση από όλα τα κράτη μέλη, αναφέρει δύο συνθέσεις του Συμβουλίου και αφήνει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την ευχέρεια να καθορίζει τις άλλες συνθέσεις. Πρόκειται για:

■ το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Νομοθετικού Έργου (The General Affairs and Legislature Council).

Όταν ενεργεί υπό την ιδιότητα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων, προετοιμάζει τις συνόδους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και εξασφαλίζει τη συνέχειά τους από κοινού με την Επιτροπή. Όταν ενεργεί υπό τη νομοθετική του αρμοδιότητα, συσκέπτεται και εκδίδει από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ευρωπαϊκούς νόμους και ευρωπαϊκούς νόμους-πλαίσια.

■ το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων (Foreign Affairs Council).

Καταρτίζει τις εξωτερικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις γενικές στρατηγικές που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και εξασφαλίζει τη συνοχή της δράσης της. Οι κύριες αρμοδιότητες του Συμβουλίου είναι οι εξής: 1) θεσπίζει την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Σε πολλούς τομείς, το Συμβούλιο νομοθετεί από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 2) συντονίζει τη γενική οικονομική πολιτική των κρατών μελών 3) συνομολογεί διεθνείς συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και ενός ή περισσότερων κρατών ή διεθνών οργανισμών 4) εγκρίνει τον προϋπολογισμό της Ένωσης από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 5) αναπτύσσει την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας της Ένωσης (ΚΕΠΠΑ) με βάση τους γενικούς προσανατολισμούς που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο 6) συντονίζει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών δικαστικών και αστυνομικών αρχών σε ποινικές υποθέσεις.

Counterparty = ο αντισυμβαλλόμενος σε μία χρηματοοικονομική συναλλαγή. Για παράδειγμα, σε μία συναλλαγή με μία κεντρική τράπεζα αντισυμβαλλόμενος μπορεί να είναι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, άλλοι διεθνείς οργανισμοί, μία άλλη εθνική κεντρική τράπεζα, ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, το Δημόσιο ή δημόσιοι οργανισμοί και επιχειρήσεις ή ένα κεντρικό αποθετήριο τίτλων.

Counterparty risk = κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου. Υφίσταται όταν ο ένας εκ των αντισυμβαλλόμενων σε μια διμερή συναλλαγή (π.χ. χρεώστης, ανταποκριτής, κεντρικό αποθετήριο τίτλων) αδυνατεί να καταβάλει την οφειλή ή γενικά να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Country risk = κίνδυνος χώρας. Ο κίνδυνος που ενδεχόμενα υπάρχει σε μια διεθνή συναλλαγή λόγω της αστάθειας στη χώρα του αντισυμβαλλόμενου. Η εκτίμηση του κινδύνου λαμβάνει υπόψη πολιτικούς παράγοντες, την αναλογία εισαγωγών / συναλλαγματικών

αποθεμάτων της χώρας, το ύψος του εξωτερικού δημόσιου χρέους και τη δομή των χρηματοοικονομικών αγορών. Αφορά την πιθανότητα μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλόμενου λόγω της πολιτικής και οικονομικής κατάστασης της χώρας του.

Coupon = κουπόνι, τοκομερίδιο. Η περιοδική πληρωμή τόκων στον κάτοχο ενός ομολόγου κατά τη διάρκεια της ζωής του ομολόγου. Το κουπόνι εκφράζει το επιτόκιο επί της ονομαστικής αξίας του ομολόγου. Το όνομα προέρχεται από την παλαιά μορφή των τίτλων με έντυπη μορφή όπου το κουπόνι αποκόπτετο από το σώμα του κυρίου τίτλου ώστε να πραγματοποιηθεί η πληρωμή. Μετά την απούλοποίηση των τίτλων, οι περιοδικοί τόκοι των ομολόγων πληρώνονται με βάση ηλεκτρονικό σύστημα καταχώρησης των αύλων τίτλων.

Coupon bond = ομόλογο με κουπόνια τα οποία πληρώνουν περιοδικά τόκους. Είναι το συνηθέστερο είδος ομολόγου σε αντίθεση με το ομόλογο χωρίς κουπόνι (zero - coupon bond) που δεν φέρει κουπόνια αλλά εκδίδεται σε τιμή κατώτερη της ονομαστικής του αξίας.

Court of Justice of the European Communities = Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) με έδρα τη λεωφόρο Κόνραντ Αντενάουερ στο Λουξεμβούργο. Αποτελείται από τρία δικαστήρια:

● **The Court of Justice = το Δικαστήριο.**

Ιδρύθηκε το 1952 και αποτελείται από ένα δικαστή από κάθε κράτος μέλος και 8 γενικούς εισαγγελείς με εξαετή θητεία η οποία μπορεί να ανανεωθεί. Μετά τη διεύρυνση και για λόγους αποτελεσματικότητας, το δικαστήριο συνεδριάζει, εκτός της ολομέλειας, και σε τμήμα μείζονος σύνθεσης 13 δικαστών ή σε τμήματα 5 ή 3 δικαστών. Δεν υφίσταται δικαίωμα έφεσης κατά των αποφάσεων του Δικαστηρίου.

Εκδικάζει:

α) Actions for failure to fulfil obligations = προσφυγές για αθέτηση υποχρέωσης. Ασκούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή από κράτος μέλος εναντίον άλλου κράτους μέλους που έχει παραβιάσει την κοινοτική νομοθεσία.

β) Actions for annulment = προσφυγές ακύρωσης Οδηγίας, Κανονισμού ή Απόφασης των οργάνων της Ε.Ε και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Κατατίθενται από κράτος μέλος και ζητείται η ακύρωση αυτών εφόσον δεν τηρήθηκε η νόμιμη διαδικασία ψήφισής των.

γ) Actions for failure to act = προσφυγές κατά παραλείψεων του Συμβουλίου των Υπουργών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ασκούνται από κράτος μέλος, ιδιώτες, εταιρίες ή από όργανα της Ε.Ε. και το υποβαλλόμενο αίτημα αφορά την επίσημη διαπίστωση της παράλειψης. Οι προσφυγές κατατίθενται μόνο μετά από προηγούμενη όχληση του οργάνου της Ε.Ε να ενεργήσει τα νόμιμα.

δ) References for preliminary rulings = προδικαστικές αποφάσεις. Εκδίδονται μετά από αιτήματα εθνικών δικαστηρίων και αφορούν την ερμηνεία και ισχύ του κοινοτικού δικαίου.

ε) Appeals = εφέσεις. Σαν Εφετείο εκδικάζει προσφυγές κατά των αποφάσεων του Πρωτοδικείου (Court of First Instance). Έχει τη δυνατότητα να ακυρώνει αποφάσεις του Πρωτοδικείου, να τις εκδικάζει επί της ουσίας ή να τις αναπέμψει στο Πρωτοδικείο. Όπως εξαιρετικά, μπορεί να εκδικάζει προσφυγές κατά εφετειακών αποφάσεων του Πρωτοδικείου που δίκασε προσφυγές κατά αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Δημόσιας Διοίκησης.

● **The Court of First Instance = το Πρωτοδικείο.**

Ιδρύθηκε το 1988 με σκοπό να βελτιωθεί η δικαστική προστασία των ατομικών συμφερόντων και να δοθεί η δυνατότητα στο Δικαστήριο (Court of Justice) να επικεντρωθεί κύρια στο θεμελιώδες καθήκον του της ενιαίας ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου. Αποτελείται από ένα δικαστή από κάθε κράτος μέλος με εξαετή ανανεώσιμη θητεία. Συνεδριάζει σε συνθέσεις τριών ή πέντε δικαστών ή ακόμα και με ένα δικαστή ενώ σε υποθέσεις μείζονος σημασίας συνέρχεται η ολομέλεια των δικαστών. Εκδικάζει υποθέσεις που δεν υπόκεινται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου (Court of Justice) και ιδιαίτερα ορισμένα είδη υποθέσεων και ιδίως προσφυγές που ασκούνται από ιδιώτες, εταιρίες και ορισμένους οργανισμούς.

Αναλυτικότερα εκδικάζει:

1) Actions for annulment = προσφυγές ακύρωσης Οδηγίας, Κανονισμού ή Απόφασης των οργάνων της Ε.Ε.

2) Actions for failure to act = προσφυγές κατά παραλείψεων οργάνων της Ε.Ε.

3) Actions for reparation of damage = προσφυγές για την αποκατάσταση ζημίας που προκλήθηκε από παράνομη δράση οργάνων της Ε.Ε.

4) Actions based on a arbitration clause = προσφυγές που βασίζονται σε ρήτρα διαιτησίας. Πρόκειται για διαφορές που αφορούν συμβάσεις δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου τις οποίες έχει συνάψει η Κοινότητα και οι οποίες περιλαμβάνουν σχετική ρήτρα.

5) Actions concerning the civil service = προσφυγές που αφορούν διαφορές της Ε.Ε και των υπαλλήλων θεσμικών οργάνων της.

Κατοχυρώνεται δικαίωμα άσκησης έφεσης κατά των αποφάσεων του Πρωτοδικείου ενώπιον του Δικαστηρίου (Court of Justice) μόνο για θέματα που αφορούν αποκλειστικά το δίκαιο.

● **The European Union Civil Service Tribunal = το Δικαστήριο της Δημόσιας Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

Ιδρύθηκε το 2004 σαν τμήμα του Πρωτοδικείου και αποτελείται από επτά δικαστές. Αποφαινεται σε διενέξεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της δημόσιας διοίκησης αυτής. Οι αποφάσεις του υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Πρωτοδικείου (Court of First Instance) αλλά μόνο για νομικά και όχι για πραγματικά ζητήματα, εξαιρετικά δε και ενώπιον του Δικαστηρίου (Court of Justice).

◆ Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, εάν και όποτε τεθεί σε ισχύ, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει:

α) the Court of Justice = το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο που αποτελείται από ένα δικαστή ανά κράτος μέλος και 8 τουλάχιστον γενικούς εισαγγελείς και ενεργεί σαν δευτεροβάθμιο δικαστήριο σε εφέσεις κατά των αποφάσεων του τακτικού δικαστηρίου και αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις επί της ερμηνείας του Συντάγματος και της εγκυρότητας και της ερμηνείας των πράξεων των οργάνων της Ε.Ε

β) the General Court = το Γενικό Δικαστήριο που αποφαινεται κύρια σε πρώτο βαθμό επί προσφυγών κατά παράνομων πράξεων ή παραλείψεων οργάνων της Ε.Ε, των διαφορών αποζημιώσεων, των διαφορών μεταξύ της Ε.Ε και των υπαλλήλων της και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των κρατών μελών προς την ΕΤΕΠ

γ) the specialised courts = τα ειδικά δικαστήρια που υπάγονται στο Γενικό Δικαστήριο και είναι αρμόδια να εκδικάζουν σε πρώτο βαθμό ορισμένες κατηγορίες προσφυγών που ασκούνται σε συγκεκριμένους τομείς. Οι αποφάσεις τους υπόκεινται σε αναίρεση και σε ορισμένες περιπτώσεις σε έφεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

Covenant = συμβόλαιο, συμφωνητικό. Είναι μία γραπτή συμφωνία που δεσμεύει τους υπογράφοντες να προβούν σε ορισμένες ενέργειες (positive covenants), όπως της πραγματοποίησης χρηματικών πληρωμών ή της τακτικής συντήρησης ενός παραδοσιακού κτιρίου, ή να απέχουν από ορισμένες ενέργειες (negative covenants) όπως τον μη παραπέρα δανεισμό του δανειολήπτη από άλλες πηγές χωρίς τη συναίνεση του δανειστή ή να μη χρησιμοποιηθεί το πωλούμενο ακίνητο για κέντρο διασκέδασης ή σαν εργοστάσιο ρυπαίνουσας βιομηχανίας και γενικά για σκοπούς που έρχονται σε αντίθεση με την πολιτιστική κληρονομιά ή με την προστασία του περιβάλλοντος. Παραβίαση της συμφωνίας οδηγεί σε αποστέρηση δικαιωμάτων που απορρέουν από τη σύμβαση ή σε κατάσχεση του μεταβιβασθέντος δικαιώματος επί κινητών και ακινήτων.

Covered bonds = καλυπτόμενα ομόλογα. Είναι ομόλογα σταθερού εισοδήματος, που εκδίδονται κύρια στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και καλύπτονται από περιουσιακά στοιχεία που περιορίζουν ή εκμηδενίζουν τον πιστωτικό κίνδυνο όπως π.χ από υψηλής ποιότητας υποθήκες, ενυπόθηκα ομόλογα ή δάνεια και εγγυήσεις της κυβέρνησης, οργανισμών του δημοσίου τομέα ή διεθνών χρηματοοικονομικών οργανισμών. Εκδίδονται συνήθως από ειδικά πιστωτικά ιδρύματα, που επιδιώκουν περιορισμένους σκοπούς, και σύμφωνα με τις εποπτικές αρχές φέρουν μικρότερο κίνδυνο. Αυτό συμβαίνει διότι σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής ή πτώχευσης του εκδότη, η αποπληρωμή τους θα εξυπηρετηθεί κατά προτίμηση από το προϊόν της πώλησης της δεξαμενής των ομολόγων και άλλων περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν διατεθεί για την ασφάλεια των πληρωμών των καλυπτόμενων ομολόγων.

- Τα καλυπτόμενα ομόλογα, σαν εναλλακτική μορφή επένδυσης των κρατικών ομολόγων, είναι ιδιαίτερα ελκυστικά διότι εξασφαλίζουν μεγαλύτερη απόδοση και λαμβάνουν υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission) έχει προτείνει να καθιερωθούν περιορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας για τις ασφάλειες (εγγυήσεις) των covered bonds όπως να είναι απαιτήσεις έναντι κυβερνήσεων, κεντρικών τραπεζών, πολυεθνικών αναπτυξιακών και διεθνών οργανισμών που φέρουν πιστωτικό κίνδυνο 0% ή να είναι απαιτήσεις έναντι διοικητικών οργανισμών και μη εμπορικών εταιριών που φέρουν κίνδυνο 20% κλπ. Οι εσωτερικές νομοθεσίες ορισμένων κρατών μελών της Ε.Ε απαιτούν και άλλες εξασφαλίσεις όπως το κεφάλαιο και οι τόκοι των ασφαλειών να συμβαδίζουν με όλη τη ζωή του καλυπτόμενου ομολόγου ώστε να περιορισθεί ο κίνδυνος ρευστότητας, η παρούσα καθαρή αξία των ευαίσθητων περιουσιακών στοιχείων και όλες οι ευαίσθητες επιτοκιακές υποχρεώσεις που καλύπτουν όλα τα πιθανά σενάρια της καμπύλης αποδόσεων δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 10% των συνολικών κεφαλαίων των στεγαστικών τραπεζών που εκδίδουν τα covered bonds ή όταν αναλαμβάνεται συναλλαγματικός κίνδυνος με έκδοση σε νόμισμα άλλο από το ευρώ, να καλύπτεται πλήρως αυτός ο κίνδυνος με τεχνικές hedging.
- Πιο γνωστά καλυπτόμενα ομόλογα είναι τα γερμανικά Pfandbriefe, τα covered bonds της Ιρλανδίας, της Δανίας, της Ισπανίας όπου η σχετική αγορά έχει προσελκύσει κεφάλαια 200 δισεκατομμυρίων ευρώ και της Αυστρίας όπου δύο εκδότριες τράπεζες επέκτειναν τη βάση των επενδυτών τους και στην Ασία. Αναμένεται ότι καλυπτόμενα ομόλογα θα εκδοθούν και στις ΗΠΑ.

CPU (Central Processing Unit) = κεντρική μονάδα επεξεργασίας Η/Υ. Είναι ο εγκέφαλος του ηλεκτρονικού υπολογιστή που πραγματοποιεί μαθηματικούς υπολογισμούς, ερμηνεύει και εκτελεί εντολές και επιβλέπει τη μεταφορά δεδομένων από και προς εξωτερικές πηγές. Αποτελείται από ένα επεξεργαστή, μια μονάδα ελέγχου και μια μνήμη συνήθως μικρής χωρητικότητας.

Crash of an IT system = η θέση εκτός λειτουργίας ενός Η/Υ, μιας συσκευής δικτύων ή ενός λογισμικού που τρέχει πάνω σε Η/Υ ή σε δίκτυα όπως σε ένα λειτουργικό σύστημα ή μία εφαρμογή δικτύων. Crashes συνήθως συμβαίνουν μετά από σύντομη προειδοποίηση ή και χωρίς οποιαδήποτε προηγούμενο σήμα. Οφείλονται σε βλάβη του υλικού ή του λογισμικού.

Crawling peg = η πρόσδεση νομισμάτων σε ένα ισχυρό νόμισμα ή ένα καλάθι νομισμάτων και η διακύμανση αυτών γύρω από μία κεντρική ισοτιμία, η οποία αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα σύμφωνα με ένα μαθηματικό τύπο που καθορίζεται από τις αρχές.

Credit at Risk, CaR = μέθοδος μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου. Μετρά την αναμενόμενη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο στη χειρότερη περίπτωση και σε δεδομένο επίπεδο εμπιστοσύνης. Χρησιμοποιείται στα φέροντα υψηλό κίνδυνο ομόλογα και όταν το χαρτοφυλάκιο αποτελείται από παράγωγα.

Credit bureau = πιστωτικό γραφείο. Ερευνά το ιστορικό της λήψης δανείων του πελάτη ώστε να διευκολύνει τη λήψη απόφασης για τη χορήγηση ή όχι νέου δανείου. Γνωστά είναι τα τρία πιστωτικά γραφεία των ΗΠΑ:

☉ η Experian έχει 13.000 υπαλλήλους και η έδρα της είναι στην Κόστα Μέσα της Καλιφόρνιας ενώ έχει γραφεία σε 19 κράτη. Παρέχει αξιολόγηση πιστωτικής ικανότητας (credit score) σε εταιρίες και σε φυσικά πρόσωπα, πληροφορίες για τον πιστωτικό κίνδυνο, υπηρεσίες διαχείρισης της πελατείας (CRM) και συμβουλευτικές πιστωτικές υπηρεσίες στις εταιρίες αυτοκινήτων και τους καταναλωτές.

☉ η Equifax ιδρύθηκε το 1899 και μετετράπη σε ΑΕ το 1965. Έχει 4.800 υπαλλήλους και 9.504 μετόχους. Η μετοχή της είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Παρέχει αξιολόγηση πιστωτικής ικανότητας σε εταιρίες και σε φυσικά πρόσωπα (credit score), διαθέτει μία εντυπωσιακή βάση δεδομένων που αφορά πιστωτικές πληροφορίες πελατών, παρέχει υπηρεσίες διαχείρισης πελατείας μεταξύ των οποίων συμβουλές για εξαγορές και συγχωνεύσεις και πιστωτικές συμβουλές σε καταναλωτές. Έχει κεντρικά γραφεία στο Σαν Φραντζίσκο, το Ντένβερ, το Γουέστ Παλμ Μπιτς και την Αλφαρέττα των ΗΠΑ και δραστηριοποιείται σε 13 άλλα κράτη

☉ η Trans Union έχει 3.600 υπαλλήλους, έδρα το Σικάγο, 250 γραφεία στις ΗΠΑ και γραφεία, συνεργάτες και στρατηγικές συμμαχίες σε 24 κράτη. Παρέχει αξιολόγηση πιστωτικής ικανότητας σε εταιρίες και σε φυσικά πρόσωπα (credit score) και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε εταιρίες και καταναλωτές.

Credit Card = πιστωτική κάρτα. Εκδίδεται από τράπεζες και είναι συνήθως ενταγμένη σε ένα από τα δίκτυα των παγκόσμιων οργανισμών καρτών (Visa, MasterCard, American Express, κλπ). Στην αλλοδαπή και ιδιαίτερα στις ΗΠΑ, πιστωτικές κάρτες εκδίδονται και από μεγάλες επιχειρήσεις και αλυσίδες καταστημάτων. Η πιστωτική κάρτα παρέχει στον κάτοχο τη δυνατότητα πραγματοποίησης αγορών ή και αναλήψεων μετρητών, με πίστωση, στην Ελλάδα ή/και το εξωτερικό. Οι συναλλαγές του κατόχου χρεώνονται συνήθως σε ένα τραπεζικό λογαριασμό και η παρεχόμενη πίστωση είναι προκαθορισμένου ανώτατου ύψους (πιστωτικό όριο). Ο κάτοχος έχει την ευχέρεια τμηματικής ή ολοσχερούς εξόφλησης του χρεωστικού υπολοίπου. Στην περίπτωση της τμηματικής εξόφλησης, ο κάτοχος επιβαρύνεται με τόκους επί του ανεξόφλητου υπολοίπου, ενώ στην ολοσχερή εξόφληση το κόστος της κάρτας περιορίζεται στη συνδρομή και τυχόν άλλα έξοδα όπως αναλήψεις μετρητών. Στην Ελλάδα, ο αριθμός των πιστωτικών καρτών πολλαπλασιάστηκε τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΚΤ, το 1995 ανερχόταν σε 1.058.000, το 2000 σε 3.030.000 και το 2004 σε 5.641.932.

Credit card backed security = έκδοση ομολόγου υποστηριζόμενο από πληρωμές επί πιστωτικών καρτών. Ένας τύπος του εγγυημένου με περιουσιακά στοιχεία ομολόγου (asset-backed security, ABS, βλέπε όρο) που γνώρισε μεγάλη άνθηση στις ΗΠΑ όπου το εκκρεμές χρέος από 304 δισεκατομμύρια δολάρια το 1987 ανήλθε σε 1,5 τρισεκατομμύρια δολάρια τον Ιούλιο του 2004. Προσφέρει καλύτερες αποδόσεις σε σύγκριση με τα κυβερνητικά και εταιρικά ομόλογα για να καλύψει τον αυξημένο κίνδυνο μη αποπληρωμής που αντιμετωπίζουν οι κάτοχοι των ομολόγων. Οι τράπεζες- εκδότριες πιστωτικών καρτών για να διευκολύνουν τους επενδυτές προβαίνουν σε δημοσίευση στατιστικών στοιχείων αποδόσεων του προηγούμενου μήνα που περιλαμβάνουν τα ποσοστά μη αποπληρωμής και τα υπερβολικά spreads. Excess spread είναι η απόδοση του χαρτοφυλακίου μείον τα έξοδα, τα επενδυτικά κουπόνια και τα τέλη εξυπηρέτησης. Η απόδοση χαρτοφυλακίου (portfolio yield) υπολογίζεται σαν η χρηματοπιστωτική επιβάρυνση πλέον των εξόδων διαιρούμενη με το ισοζύγιο του συγκεντρωτικού κεφαλαίου στις αρχές κάθε μήνα πολλαπλασιαζόμενου επί 12.

Credit derivative = πιστωτικό παράγωγο. Ένα σύνθετο χρηματοοικονομικό προϊόν που διαχωρίζει τον πιστωτικό κίνδυνο από το υποκείμενο μέσο (underlying instrument) και επιτρέπει τη χωριστή τιμολόγηση και μεταφορά του πιστωτικού κινδύνου.

Credit limit = πιστωτικό όριο. Ποσοτικό όριο μέχρι του οποίου επιτρέπονται ορισμένες δανειακές συναλλαγές όπως οι υπεραναλήψεις από τρεχούμενο λογαριασμό (overdraft), οι αγορές μέσω πιστωτικής κάρτας και γενικά οποιαδήποτε τραπεζική ή εμπορική συναλλαγή για την οποία έχει παραχωρηθεί πιστωτική διευκόλυνση.

Credit Linked Note = χρεόγραφο συνδεδεμένο με πιστωτικό γεγονός. Πρόκειται για χρεόγραφο που πληρώνει τόκο αλλά το ποσοστό της επιστροφής του κεφαλαίου εξαρτάται από γεγονός που έχει σχέση με την πιστοληπτική ικανότητα του υπόχρεου όπως αδυναμία πληρωμής ή πτώχευση. Για παράδειγμα στη σύμβαση έκδοσης αναγράφεται ότι το κεφάλαιο ενός ομολόγου με κυμαινόμενο επιτόκιο θα αποπληρωθεί στο 51% ή στο 100% της αξίας ενός ομολόγου αναφοράς, που είναι ένα παρόμοιο ομόλογο του ίδιου εκδότη μείον τον πιστωτικό κίνδυνο, εάν ένα πιστωτικό γεγονός συμβεί.

Credit Rating Agencies, CRAs = πρακτορεία ή εταιρίες πιστοληπτικής διαβάθμισης. Αξιολογούν τον πιστωτικό κίνδυνο των κυβερνήσεων, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, των επιχειρήσεων και γενικά των εκδοτών χρεογράφων σταθερού εισοδήματος. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αποτελούν πολύτιμο οδηγό για τους συναλλασσόμενους, τους αποταμιευτές και τους επενδυτές που σταθμίζουν τους πιθανούς κινδύνους μη αποπληρωμής ή της πτώσης της αγοραίας τιμής των ομολόγων και λοιπών χρεογράφων και μετοχών. Αναλυτικότερα, το CRA συγκεντρώνει και διασταυρώνει πληροφορίες από πολλές πηγές που αφορούν τον εκδότη χρεογράφων, την αγορά στην οποία αναπτύσσει τη δραστηριότητά του, τη γενική οικονομική κατάσταση και τη φύση του χρεογράφου. Λόγω των

διαφόρων τύπων των εκδιδόμενων χρεογράφων, για παράδειγμα βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα ομόλογα που αντιπροσωπεύουν χρέος υψηλής ή μειωμένης εξασφάλισης, διαφορετικά χρεόγραφα του ίδιου εκδότη μπορούν να έχουν διαφορετική βαθμολόγηση. Υπάρχουν περισσότερες από 130 εταιρίες αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου. Ορισμένες προσφέρουν και άλλες συναφείς υπηρεσίες. Οι περισσότερες από αυτές αποκτούν εισόδημα από τη διανομή της αξιολόγησης στους επενδυτές-συνδρομητές σε αντίθεση με τις τρεις πιο γνωστές εταιρίες, που αναπτύσσουν τη δράση τους σε διεθνές επίπεδο, και οι οποίες κερδίζουν από τους εκδότες των χρεογράφων ενώ στη συνέχεια παρέχουν συνήθως δωρεάν την αξιολόγηση στο ευρύ κοινό. Πρόκειται για τη:

- **Standards and Poor's.** Εταιρία με έδρα τη Νέα Υόρκη που προήλθε από τη συγχώνευση το 1941 μεταξύ των εταιριών Standard Statistics και Poor's Publishing Company. Διαθέτει το μεγαλύτερο διεθνές δίκτυο αναλυτών πιστοληπτικής αξιολόγησης, περίπου 1200. Γνωστός είναι ο δείκτης της μετοχών S&P 500 για τις ΗΠΑ ενώ χρησιμοποιεί και άλλους δείκτες όπως ο S&P Global 1200 που καλύπτει 29 χώρες και το 70% της κεφαλοποίησης της παγκόσμιας αγοράς, ο S&P Managed Futures Index, οι S&P/ HKEx Indices για το Χονγκ Κονγκ και ο S&P Asia 50 για το Χονγκ Κονγκ, την Κορέα, την Ταϊπέι και τη Σιγκαπούρη (βλέπε όρο «Standards and Poor's stock exchange indices»). Συντάσσει εκθέσεις για 15.000 αμοιβαία κεφάλαια των ΗΠΑ και παρέχει πιστοληπτική βαθμολόγηση για 1.800 κεφάλαια σε παγκόσμια κλίμακα. Ειδικότερα, προσφέρει τις ακόλουθες υπηρεσίες: α) πιστοληπτική βαθμολόγηση και ανάλυση κινδύνου β) συμβουλές σε επενδυτικούς οίκους γ) χρηματοοικονομικές αναφορές και φορολογικές αποτιμήσεις δ) λογιστική αποτίμηση και συμβουλές για πάγια περιουσιακά στοιχεία και ακίνητα ε) συμβουλές για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων ζ) συνδρομή σε δικηγορικά γραφεία για την κατανόηση της λειτουργίας των αγορών και των συναλλαγών με στόχο την δικαστική επίλυση διαφορών.

- **Moody's Corporation.** Εταιρία με έδρα τη Νέα Υόρκη που απασχολεί 2.300 υπαλλήλους σε παγκόσμιο επίπεδο και διατηρεί γραφεία σε 18 χώρες. Αποτελείται από δύο θυγατρικές εταιρίες: α) τη Moody's Investors Service. Απασχολεί 1.800 υπαλλήλους περιλαμβανομένων 1.000 αναλυτών. Προσφέρει κύρια πιστοληπτική αξιολόγηση και ανάλυση του πιστωτικού κινδύνου. Επίσης, δημοσιεύει πιστωτικές αναλύσεις, έρευνες και σχόλια για 3.000 ιδρύματα και 22.000 συνδρομητές σε παγκόσμια κλίμακα. Η αξιολόγηση και η ανάλυση του πιστωτικού κινδύνου καλύπτει χρέος αξίας 30 τρισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ που αφορά 150.000 χρεόγραφα κυβερνήσεων, πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων, 75.000 ομόλογα χρηματοδότησης του δημόσιου τομέα, 10.000 συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων και 100 κυρίαρχα κράτη β) Moody's KMV. Παρέχει ποσοτικά προϊόντα για επενδυτές ευαίσθητους στον πιστωτικό κίνδυνο όπως μοντέλα πιθανοτήτων αδυναμίας αποπληρωμής, εκτιμήσεις χρηματοοικονομικής ανάκαμψης, λογιστικές αποτιμήσεις και συσχετίσεις. Εξυπηρετεί 1.500 πελάτες σε 80 χώρες συμπεριλαμβανομένων του 70% των μεγαλύτερων τραπεζών σε παγκόσμιο επίπεδο και διατηρεί τη μεγαλύτερη διεθνή βάση δεδομένων με περιστατικά αδυναμίας αποπληρωμής.

- **Fitch Ratings Sovereigns Group.** Εταιρία με έδρα τη Νέα Υόρκη που προσφέρει πιστωτικές έρευνες και συμβουλές σε περισσότερες από 80 χώρες και πιστοληπτική αξιολόγηση για εκδόσεις χρέους κυβερνήσεων σε τοπικό και ξένο νόμισμα που καλύπτει το 95% των σχετικών διεθνών εκδόσεων. Οι έμπειροι αναλυτές της στα γραφεία της Νέας Υόρκης, του Λονδίνου και του Χονγκ Κονγκ είναι διαθέσιμοι σε πελάτες από όλο τον κόσμο. Μέσω της κύριας θυγατρικής της Fimalac S.A και της FitchRatings (θυγατρικής της Fimalac) που έχει διπλή έδρα στη Νέα Υόρκη και το Λονδίνο και των θυγατρικών Fitch Risk, Fitch Training, των συνδρομητικών ιστοσελίδων FitchResearch και Fitch Ratings' Commercial Paper, της CreditDisk, της Fitch Insurance Information, της Fitch Ratings Delivery Service, της βάσης δεδομένων Bankscope και της FitchRatingsBloombergService παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες: α) πιστοληπτική βαθμολόγηση και ανάλυση του πιστωτικού και λειτουργικού κινδύνου και του κινδύνου αγοράς β) επιμόρφωση σε στελέχη μεγάλων διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών για πιστωτικά, εταιρικά και δομημένα χρηματοδοτικά προγράμματα γ) στοιχεία πιστοληπτικής βαθμολόγησης και ερευνών σε επενδυτές που αφορούν εκδότες χρεογράφων δ) στοιχεία πιστοληπτικής βαθμολόγησης και ερευνών για την αγορά των εμπορικών χρεογράφων (commercial papers) ε) CD-ROM με δεδομένα πιστοληπτικής βαθμολόγησης και ερευνών που αφορούν τράπεζες, επιχειρήσεις εκτός ΗΠΑ και κυβερνήσεις ζ) χρηματοπιστωτική και επιχειρηματική πληροφόρηση για περισσότερες από 6.000 ασφαλιστικές εταιρίες σε 100 χώρες η) έγκαιρη και συνεχή ενημέρωση με τις πιστοληπτικές βαθμολογήσεις της Fitch μέσω ηλεκτρονικής διαβίβασης απευθείας στη βάση δεδομένων των συνδρομητών θ) σε συνεργασία με την ηλεκτρονική εταιρία εκδόσεων του

Βελγίου Bureau van Dijk προσφέρει σε 11.000 τράπεζες στον κόσμο στοιχεία χρηματοοικονομικών λογαριασμών 1) μέσω των τερματικών Bloomberg διανέμει ειδήσεις σχετικές με τις πιστοληπτικές βαθμολογήσεις (αναβαθμίσεις, υποβαθμίσεις) και σχετικά σχόλια.

Οι κλίμακες που χρησιμοποιούν για την πιστοληπτική βαθμολόγηση οι τρεις ανωτέρω εταιρίες είναι:

Standards and Poor's									
AAA	AA+	AA	AA-	A+	A	A-	BBB+	BBB	BBB-
Moody's Investors Service									
Aaa	Aa1	Aa2	Aa3	A1	A2	A3	Baa1	Baa2	Baa3
FitchRatings									
AAA	AA+	AA	AA-	A+	A	A-	BBB+	BBB	BBB-

Credit risk = πιστωτικός κίνδυνος. Είναι ο κίνδυνος χρηματοοικονομικής ζημίας που προκύπτει όταν ο αντισυμβαλλόμενος δεν διακανονίζει πλήρως την υποχρέωσή του είτε στον οφειλόμενο χρόνο είτε οποτεδήποτε μετά την πάροδο αυτού. Περιλαμβάνει τον κίνδυνο απώλειας κεφαλαίου (βλέπε όρο Principal risk), τον κίνδυνο κόστους αντικατάστασης (βλέπε όρο Replacement cost risk) ο οποίος περιέχει και τον κίνδυνο απώλειας μη πραγματοποιηθέντων κερδών, τον κίνδυνο μη διακανονισθείσας σύμβασης όπως επίσης και τον κίνδυνο παραδοθέντων χρεογράφων ή γενομένων πληρωμών προς τον ευρισκόμενο σε αδυναμία εκπλήρωσης των δικών του υποχρεώσεων. Διακρίνεται σε κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου (βλέπε όρο Counterparty risk), σε κίνδυνο εκδότη (βλέπε όρο Issuer risk), σε κίνδυνο χώρας (βλέπε όρο Country risk) και σε κίνδυνο διακανονισμού (βλέπε όρο Settlement or Herstatt risk).

Credit scoring = ένας αριθμός, συνήθως μεταξύ του 300 και του 800, που αντανακλά την αξιολόγηση του ιστορικού των δανείων ενός προσώπου με βάση το πιστωτικό του δελτίο. Οι δανειστές υπολογίζουν αυτό τον αριθμό με τη βοήθεια Η/Υ σαν ένα μέρος της διαδικασίας για τη χορήγηση ή όχι ενός δανείου και σε καταφατική περίπτωση τον προσδιορισμό των όρων του δανειστικού συμβολαίου (επιτόκιο, δόσεις, ασφάλειες κλ.).

Credit Union = πιστωτική ένωση. Ο όρος απαντάται κύρια στις ΗΠΑ και αναφέρεται σε ένα μη κερδοσκοπικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που η λειτουργία του εξασφαλίζεται αποκλειστικά από τα μέλη του που μετέχουν στο μετοχικό του κεφάλαιο και λαμβάνουν για κάθε χρήση μέρος. Προσφέρει στα μέλη του χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες περιλαμβανομένων των καταθέσεων και της χορήγησης καταναλωτικών δανείων. Μεγάλες οργανώσεις και εταιρίες μπορούν να ιδρύουν πιστωτικές ενώσεις για τα μέλη και τους υπαλλήλους τους αντίστοιχα.

CrestCo = είναι το κεντρικό αποθετήριο τίτλων (Central Securities Depository, CSD) για το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία και λειτουργεί το σύστημα CREST που προσφέρει διακανονισμό στα κυβερνητικά και εταιρικά ομόλογα συμπεριλαμβανομένων αυτών που διαπραγματεύονται στα χρηματιστήρια του Λονδίνου και της Ιρλανδίας. Επίσης, διακανονίζει χρηματοοικονομικά μέσα της αγοράς χρήματος και κεφάλαια. Ο διακανονισμός γίνεται σε πραγματικό χρόνο (real-time) ακόμα και την ίδια ημέρα (same day settlement) ενώ παρέχεται παράδοση έναντι πληρωμής (delivery versus payment, DVP) σε χρήμα κεντρικής τράπεζας με ταυτόχρονη παράδοση των τίτλων και των χρημάτων. Άμεση σύνδεση με τα συστήματα διακανονισμού της Ευρώπης και των ΗΠΑ, επιτρέπει τον διακανονισμό σε 18 διεθνείς αγορές. Έχει 52.000 μέλη από τα οποία 50.000 είναι ιδιώτες που τηρούν τα χρεόγραφα αυτών στη CrestCo. Τον Σεπτέμβριο του 2002 συγχωνεύθηκε με το Euroclear και αποτελεί σήμερα τμήμα του ομίλου. Απασχολεί περίπου 400 άτομα.

CRM (Customer Relationship Management) = διαχείριση πελατειακών σχέσεων. Μία ευρύτατα προωθούμενη τα τελευταία χρόνια στρατηγική που έχει σαν βάση το

πελατοκεντρικό σύστημα και χρησιμοποιεί σύγχρονα επικοινωνιακά μέσα και λογισμικό πληροφορικής. Αποσκοπεί στην προσέγγιση και την ικανοποίηση των αναγκών του πελάτη ή των υποψηφίων πελατών με τελικό στόχο τη διατήρηση των υπαρχόντων πελατών και την προσέλκυση νέων.

- Η επικοινωνία με τους πελάτες πραγματοποιείται με σύγχρονα call centers, μέσω ιστοσελίδων του internet, με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, με καταστήματα ικανοποίησης όλων των αναγκών του πελάτη (one stop shopping) και λιγότερο με επισκέψεις στο σπίτι ή την επιχείρηση. Σε ειδικά προγράμματα πληροφορικής αποθηκεύονται όλες οι πληροφορίες για τον πελάτη δηλαδή οι προτιμήσεις του σε προϊόντα, ο τρόπος εξόφλησης, η ιδιοσυγκρασία του. Με τον τρόπο αυτό ο πελάτης έρχεται σε επαφή με ένα μόνο υπάλληλο και δεν χρειάζεται να επικοινωνεί με πολλά τμήματα της επιχείρησης για να εξυπηρετηθεί. Παράλληλα ο πωλητής μέσω λογισμικού παρέχει πληροφορίες στον πελάτη για όλα τα προσφερόμενα προϊόντα ενώ εάν κλείσει παραγγελία επιμελείται συνήθως ο ίδιος της διεκπεραίωσης της πληρωμής.

- Συνοπτικά, το CRM στοχεύει στην στρατηγική της ανάπτυξης της χρηματοοικονομικής αξίας του πελάτη, στη συλλογή και χρήση πληροφοριών γι' αυτόν, στην προβολή των πρωτοβουλιών του CRM μέσω των τρόπων μέτρησης της χρηματοοικονομικής τους αξίας και στη δημιουργία ενός οργανισμού δυναμικής εκμάθουσας ώστε να μεγιστοποιηθούν τα κέρδη της επιχείρησης από την εφαρμογή του συστήματος. Αποτέλεσμα αυτής της επιχειρησιακής στρατηγικής είναι η απόκτηση πλήρους εικόνας του πελάτη, η ανάπτυξη προσωποποιημένων σχέσεων, η πώληση περισσότερων προϊόντων σε κάθε πελάτη και η μείωση του κόστους των συναλλαγών.

- Η παγκόσμια αγορά CRM άρχισε να αναπτύσσεται το 1996. Το 2001 ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε 47 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ και το 2007 σε 70 περίπου δισεκατομμύρια δολάρια.

- Ειδικότερα στην τραπεζική, το CRM εφαρμόζεται με την καταγραφή και στη συνέχεια με τη διαχείριση κάθε πληροφορίας σχετικής με τις τραπεζικές συναλλαγές του πελάτη. Εκτός από τα οικογενειακά και τα εισοδηματικά δεδομένα καταγράφονται τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που χρησιμοποιεί ο πελάτης και ανιχνεύονται οι ανάγκες του για παλιά αλλά και για νέα προϊόντα. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται οι δαπάνες ανίχνευσης μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων, προσωπικών τηλεφωνημάτων από τον επενδυτικό σύμβουλο ή τηλεφωνημάτων μέσω call centre και η περιττή προσφορά προϊόντων που ήδη διαθέτει ο πελάτης όπως για παράδειγμα πιστωτικής κάρτας. Η ανάλυση των αναγκών κάθε πελάτη τράπεζας ενδέχεται να συνδυάζεται και με προσφορά εξατομικευμένης τιμολόγησης όπως π.χ μικρότερου επιτοκίου ή προμήθειας εφόσον ο πελάτης έχει καταγραφεί από την τεχνική CRM σαν αξιόπιστος και δεκτικός διεύρυνσης των συναλλαγών του με την τράπεζα.

Cross rates = σταυρωτές ισοτιμίες. Στην αγορά συναλλάγματος είναι η ισοτιμία μεταξύ διαφόρων νομισμάτων εξαιρουμένου του βασικού νομίσματος. Στη ζώνη του ευρώ, από λογιστική άποψη βασικό νόμισμα (basis currency) θεωρείται το ευρώ. Επόμενα, οποιαδήποτε ισοτιμία μεταξύ ζεύγους νομισμάτων, που δεν περιλαμβάνει το ευρώ, καλείται σταυρωτή ισοτιμία (π.χ δολάριο ΗΠΑ – λίρα Αγγλίας, ελβετικό φράγκο – γεν Ιαπωνίας κλπ). Ορισμένα νομίσματα μη ισχυρών κρατών ενδέχεται να μη διαπραγματεύονται στην αγορά έναντι όλων των ισχυρών νομισμάτων. Στην περίπτωση αυτή η ισοτιμία εξάγεται μέσω ενός τρίτου διαπραγματεύσιμου νομίσματος όπως π.χ εάν γνωρίζουμε την ισοτιμία δολαρίου - ευρώ και την ισοτιμία δολαρίου ΗΠΑ - δολαρίου Μπαρμπάντος μπορούμε να εξάγουμε μέσω των σταυρωτών ισοτιμιών την άγνωστη μέχρι τώρα τρέχουσα ισοτιμία ευρώ-δολαρίου Μπαρμπάντος.

Cross-selling = σταυρωτές πωλήσεις. Είναι η αύξηση ή ο πολλαπλασιασμός των πωλήσεων μιας επιχείρησης σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις ή μέσα στην ίδια την επιχείρηση εάν στον πελάτη ο οποίος αγοράζει ένα βασικό προϊόν του προσφέρεται ταυτόχρονα η αγορά και άλλων προϊόντων της επιχείρησης. Για παράδειγμα, μέσα σε μία τράπεζα, στον πελάτη που υπέγραψε σύμβαση χορήγησης στεγαστικού δανείου, οι τραπεζικοί υπάλληλοι τον πείθουν να αγοράσει ταυτόχρονα και άλλα τραπεζικά προϊόντα όπως να ανοίξει λογαριασμούς καταθέσεων, να αποκτήσει πιστωτική κάρτα, να εξοφλεί τις πάγιες εντολές του (φως, νερό, τηλέφωνο, συνδρομές) μέσω του τραπεζικού του λογαριασμού και να ασφαλίσει περιουσιακά του στοιχεία. Ή μία τράπεζα συνεργάζεται με μία ασφαλιστική εταιρία. Η τράπεζα μέσω του δικτύου των υποκαταστημάτων της πωλεί έναντι προμήθειας τα ασφαλιστικά προϊόντα αυτής ενώ η ασφαλιστική εταιρία προσπαθεί μέσω του δικτύου αυτής να εξασφαλίσει πελάτες για τις

υπηρεσίες και τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα της τράπεζας. Συνήθως, οι δύο εταιρίες ανταλλάσσουν το πελατολόγιο αυτών.

CRT, Cathode Ray Tube = ακτινοβόλος καθοδική λυχνία. Είναι η συσκευή εμφάνισης εικόνων που τεχνικά αναφέρεται σε κάθε κενή λυχνία που χρησιμοποιεί μία εστιασμένη ακτινοβολία ηλεκτρονίων. Εφευρέθηκε το 1897 από το γερμανό φυσικό Καρλ Φέρντιναντ Μπράουν και εφαρμόστηκε στην εργασία του Φίλο Φαρναγουόρθ για τις τηλεοράσεις ενώ στη συνέχεια επεκτάθηκε στις συσκευές μαγνητοσκόπησης και προβολής (video and video cameras), στα ραντάρ και τα παλμοσκόπια. Σήμερα, η τεχνική αυτή αντιμετωπίζει τον ανταγωνισμό της νέας τεχνολογίας που εκφράζεται μέσω των τηλεοράσεων υγρών κρυστάλλων και πλάσματος (βλέπε όρους LCD, Liquid Crystal Display και Plasma display).

Crude oil = ακατέργαστο αργό πετρέλαιο. Ρευστό ορυκτό που εξάγεται από το υπέδαφος και ταξινομείται ανάλογα με την πυκνότητα και ρευστότητά του και την περιεκτικότητα σε θείο. ■ Τυγχάνει επεξεργασίας από τα διυλιστήρια ώστε να εξαχθούν τα καύσιμα όπως π.χ η βενζίνη (gasoline), το πετρέλαιο θέρμανσης των σπιτιών (home heating oil), το πετρέλαιο κίνησης (diesel fuel) και η κηροζίνη για την κίνηση των αεροπλάνων (Kerosene). Μαζί με το φυσικό αέριο (natural gas) παρέχουν το 65% της παγκόσμιας ενέργειας. Σύμφωνα με το δημόσιο οργανισμό των ΗΠΑ EIA (Energy Information Administration) το πετρέλαιο παρέχει το 40% της παγκόσμιας ενέργειας, το φυσικό αέριο το 25%, ο άνθρακας το 22%, οι πυρηνικοί αντιδραστήρες το 8% και οι ήπιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας το 4%.

■ Το αργό πετρέλαιο μετράται και τιμολογείται συνήθως σε δολάρια ανά βαρέλι. Γνωστός είναι ο συγκεκριμένος αγγλικός όρος bpd = barrel per day (βαρέλι ανά ημέρα) με τον οποίο απεικονίζεται η πετρελαϊκή παραγωγή μιας χώρας ή η παραγωγή του OPEC ή η παγκόσμια παραγωγή.

■ Σήμερα εμπορεύονται διεθνώς 161 είδη αργού πετρελαίου. Δύο, όμως, είναι τα πιο γνωστά τα οποία χρησιμεύουν σαν δείκτες αναφοράς (benchmarks) και για τα υπόλοιπα είδη:

α) US light sweet crude oil, WTI. Πρόκειται για πετρέλαιο εξαιρετικής ποιότητας από το οποίο εξάγονται μεγάλες ποσότητες βενζίνης. Παράγεται στις ΗΠΑ και έχει πυκνότητα 39.6 βαθμούς που το καθιστά ελαφρύ αργό (light crude oil) και περιεκτικότητα σε θείο 0,24 που το καθιστά γλυκύ-απαλό (sweet crude oil). Διαπραγματεύεται κύρια στο Χρηματιστήριο Εμπορευμάτων της Νέας Υόρκης (New York Mercantile Exchange, NYMEX) και αποτελεί δείκτη αναφοράς (benchmark) για την τιμολόγηση των πετρελαίων της αμερικανικής ηπείρου. Ο δείκτης αυτός είναι γνωστός με την ονομασία WTI (West Texas Intermediate). Ο WTI συνήθως διαπραγματεύεται περίπου 2 δολάρια ανά βαρέλι πάνω από το καλάθι των τιμών του OPEC (OPEC Basket price) και 1 με 2 δολάρια πάνω από το πετρέλαιο της Βόρειας Θάλασσας.

β) North See Brent blend crude oil. Μία από τις μεγαλύτερες ταξινομήσεις του πετρελαίου που αποτελείται κύρια από το Brent Crude, το Brent Sweet Light Crude, το Oseberg και τα Forties. Το Brent Crude εξάγεται από τη Βόρεια Θάλασσα και για το λόγο αυτό αποκαλείται North See crude oil. Είναι ένας συνδυασμός 15 εμπορευσιμων πετρελαίων με πυκνότητα 38,3 βαθμούς που το καθιστά ελαφρύ αργό (light crude oil) όχι όμως τόσο ελαφρύ όσο το αμερικανικό αργό και με περιεκτικότητα σε θείο 0,37 που το καθιστά γλυκύ-απαλό (sweet crude oil) αλλά λιγότερο γλυκό από το αμερικανικό αργό (βλέπε πιο πάνω). Τιμολογείται σύμφωνα με τις τιμές που διαμορφώνονται στο Λονδίνο. Η πρακτική αυτή έχει δημιουργήσει το σημαντικότερο δείκτη αναφοράς (benchmark) για την Ευρώπη, την Αφρική και εν μέρει για την Ασία. Για παράδειγμα, άλλοι τύποι πετρελαίων που έχουν σαν δείκτη αναφοράς το North See Brent blend crude oil, τιμολογούνται με την τιμή αυτού που διαμορφώνεται καθημερινά στο Λονδίνο μείον 0,50 δολάρια. Γενικά, το North See Brent blend crude oil τιμολογείται περίπου ένα δολάριο ανά βαρέλι πάνω από το καλάθι των τιμών του OPEC (OPEC Basket price) και ένα μέχρι 2 δολάρια το βαρέλι λιγότερο από την τιμή του αμερικανικού αργού (WTI).

■ **OPEC Basket price** είναι το καλάθι των τιμών του OPEC. Αποτελείται από τις τιμές των εξής 7 ειδών αργού πετρελαίου: 1) Algeria's Saharan Blend 2) Indonesia's Minas 3) Nigeria's Bonny Light 4) Saudi Arabia's Arab Light 5) Dubai's Fateh 6) Venezuela's Tia Juana Light και 7) Mexico's Isthmus. Δεν πρόκειται για διαπραγματεύσιμο δείκτη αναφοράς αλλά χρησιμοποιείται από τον OPEC στατιστικά για την παρακολούθηση των συνθηκών που επικρατούν στην παγκόσμια αγορά πετρελαίου. Στην πραγματικότητα απεικονίζει το μέσο όρο των τιμών των διαφορετικών ειδών πετρελαίου.

■ **Imported Refiner Acquisition Cost, IRAC** είναι το κόστος απόκτησης των εισαγομένων προϊόντων διύλισης δηλαδή μία ποσοτικά σταθμισμένη μέση τιμή του εισαγομένου στις Ηνωμένες Πολιτείες αργού πετρελαίου (crude oil) σε μία καθορισμένη χρονική περίοδο. Επειδή οι ΗΠΑ είναι το κράτος που εισάγει τα περισσότερα είδη αργού από οποιοδήποτε άλλο κράτος, ο IRAC μπορεί να θεωρηθεί σαν η αντιπροσωπευτικότερη μέση τιμή του αργού πετρελαίου στον κόσμο. Είναι επίσης παρόμοιος με τον OPEC Basket price διότι οι τιμές του είναι περίπου 2 δολάρια λιγότερα από τον WTI και 1 με 2 δολάρια λιγότερα από το North Sea Brent blend crude oil. Όπως και το OPEC Basket price δεν αποτελεί διαπραγματεύσιμο δείκτη αναφοράς αλλά μάλλον χρησιμοποιείται σαν συγκριτικός στατιστικός δείκτης.

Cumulative Abnormal Return, CAR = συσσωρευμένη μη κανονική απόδοση. Εκφράζει το ποσό της διαφοράς της αναμενόμενης απόδοσης ενός χρεογράφου και της τρέχουσας πραγματικής απόδοσης που διαμορφώθηκε από τη διοχέτευση ειδήσεων στην αγορά.

Currency board = η υποχρέωση κάλυψης του συνόλου της νομισματικής κυκλοφορίας μιας χώρας από το συναλλαγματικό της απόθεμα που τηρείται στο νόμισμα που έχει επιλεγεί σαν νόμισμα πρόσδεσης. Οι χώρες που ακολούθησαν στο παρελθόν το σύστημα αυτό (Εσθονία, Λιθουανία κλπ.) γνώρισαν στην αρχή φαινόμενα ύφεσης αλλά στη συνέχεια ο πληθωρισμός τους μειώθηκε εντυπωσιακά και επιτεύχθηκε σημαντική δημοσιονομική εξυγίανση.

Currency distribution = κατανομή νομισμάτων. Αφορά τη στρατηγική διαχείρισης των διαθεσίμων μιας τράπεζας και γενικά μιας επιχείρησης με τον προσδιορισμό, σε ετήσια βάση ή σε συχνότερες και μικρότερες χρονικές περιόδους σε περίπτωση δραματικής αλλαγής των δεδομένων της αγοράς, του ποσοστού τήρησης των διαθεσίμων σε κάθε νόμισμα. Για παράδειγμα, 50% των διαθεσίμων θα τηρούνται σε ευρώ, 20% σε δολάρια ΗΠΑ, 10% σε χρυσό, 5% σε φράγκα Ελβετίας, 5% σε λίρες Αγγλίας, 3% σε γεν Ιαπωνίας, 3% σε δολάρια Αυστραλίας, 2% σε δολάρια Καναδά και 2% σε κορώνες Σουηδίας. Η κατανομή αντανakλά την επιλογή για τη σχέση συναλλαγματικού και επιτοκιακού κινδύνου-απόδοσης, τη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου, τις ανάγκες για διεξαγωγή συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ σε δολάρια για προμήθεια πετρελαίου ή και σε γεν για την εισαγωγή πρώτων υλών ή εξοπλισμού) κλπ. Αλλαγή του δείκτη κατανομής επιβάλλεται όταν π.χ αυξήθηκαν ή μειώθηκαν σημαντικά τα επιτόκια και επόμενα οι αποδόσεις ενός νομίσματος, σε περίπτωση αυξημένου συναλλαγματικού κινδύνου λόγω μεγάλης και απροσδόκητης μεταβλητότητας των ισοτιμιών ή γεωπολιτικών συγκρούσεων και όταν αναμένεται πτώση της ισοτιμίας λόγω δημοσιονομικών προβλημάτων (μεγάλα ελλείμματα και δυσχέρεια εξυπηρέτησης του χρέους).

Currency Information System, CIS = Πληροφοριακό Σύστημα Νομίσματος. Πρόκειται για τη στατιστική βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) που αφορά τις εκδόσεις, τα ευρισκόμενα σε κυκλοφορία και τα αποθέματα σε τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ ανά αξία όπως και τις σχετικές ταμειακές δραστηριότητες των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ). Τροφοδοτείται κάθε μήνα από στοιχεία των ΕθνΚΤ τα οποία επεξεργάζεται η ΕΚΤ και στη συνέχεια διανέμονται μέσω του πληροφοριακού συστήματος στις ΕθνΚΤ.

Currency pair = ζεύγος νομισμάτων. Επειδή η αξία ενός νομίσματος είναι σχετική, οι διαπραγματευτές συναλλάγματος πάντα συναλλάσσονται με ζεύγος νομισμάτων. Για παράδειγμα, σε ευρώ – δολάριο ΗΠΑ όπου το ευρώ είναι το βασικό νόμισμα και το δολάριο είναι το άλλο νόμισμα. Η ισοτιμία ευρώ δολαρίου σημαίνει για τους διαπραγματευτές πόσες μονάδες του άλλου νομίσματος απαιτούνται για να αγοράσουν μία μονάδα του βασικού νομίσματος.

Currency risk = κίνδυνος νομίσματος. Προκύπτει από αντίθετες κινήσεις των σταυρωτών συναλλαγματικών ισοτιμιών οι οποίες μειώνουν την αξία του συναλλαγματικού αποθέματος σε όρους εγχωρίου νομίσματος. Ο κίνδυνος αυτός προκύπτει επίσης και με την ανατίμηση του εγχωρίου νομίσματος.

Currency specialisation = εξειδίκευση στη διαπραγμάτευση των νομισμάτων. Για παράδειγμα, σε ένα dealing room ορισμένοι διαπραγματευτές διαχειρίζονται τα διαθέσιμα σε δολάρια, άλλοι αυτά σε ευρώ ή σε γεν και άλλοι σε άλλα νομίσματα. Περαιτέρω εξειδίκευση μπορεί να υπάρξει σε συγκεκριμένες αγορές όπως ορισμένοι διαπραγματευτές διαχειρίζονται τα διαθέσιμα σε δολάρια στην αγορά των ΗΠΑ και άλλοι στην αγορά της Ευρώπης. Για την αποκεντρωμένη διαχείριση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) των συναλλαγματικών διαθεσίμων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ορισμένες ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος έχουν αναλάβει τη διαχείριση των διαθεσίμων σε δολάρια και άλλες σε γεν. Η μέθοδος αυτή έχει σαν στόχο την αύξηση της απόδοσης λόγω καλύτερης γνώσης των επί μέρους αγορών και της εμπειρίας και εξειδίκευσης στη διαχείριση ορισμένου νομίσματος.

Cushion bonds = ομόλογα προστασίας. Είναι ομόλογα με κουπόνια υψηλής απόδοσης που πωλούνται με ένα μέτριο premium διότι είναι ανακλητά (callable) σε μια τιμή κατώτερα των ομολόγων χωρίς ρήτρα ανακλητότητας. Προσφέρουν επαρκή προστασία σε περιόδους πτώσης των τιμών.

Custody and custodians = θεματοφυλακή (custody) είναι η φύλαξη και διαχείριση χρεογράφων για λογαριασμό τρίτων. Τη διαμεσολάβηση αυτή ασκούν οι θεματοφύλακες (custodians) που είναι τράπεζες, κεντρικά αποθετήρια τίτλων και σε διεθνές επίπεδο διεθνείς εταιρείες όπως το Clearstream και το Euroclear. Αναλυτικά ο custodian α) δέχεται για φύλαξη χρεόγραφα τρίτων β) δέχεται ή παραδίδει εμπορεύσιμα χρεόγραφα γ) εισπράττει το κεφάλαιο, τους τόκους ή τα μερίσματα των φυλασσόμενων χρεογράφων δ) προσφέρει στους πελάτες τους προγράμματα δανεισμού χρεογράφων (securities lending programmes) ώστε να αυξήσει την απόδοση των χρεογράφων που τηρεί. Τους custodians χρησιμοποιούν συνήθως οι θεσμικοί επενδυτές που δεν επιθυμούν να καταθέσουν τα χρεόγραφα που κατέχουν στους διαχειριστές επενδυτικών κεφαλαίων ή τους διαμεσολαβητές της αγοράς (broker-dealers). Με αυτό το διαχωρισμό των καθηκόντων περιορίζεται σημαντικά ο κίνδυνος της απάτης (fraud risk). Εάν ένας επενδυτής κατέχει χρεόγραφα που έχουν εκδοθεί σε άλλη χώρα, ο custodian αυτού θα συμβληθεί με τους συναδέλφους του της χώρας αυτής για να παράσχει τοπικές υπηρεσίες. Στην περίπτωση αυτή, οι ξένοι διαμεσολαβητές αποκαλούνται subcustodians.

Custody risk = κίνδυνος θεματοφυλακής. Είναι η πιθανή απώλεια χρεογράφων τρίτων που τηρούνται από ένα π.χ. κεντρικό αποθετήριο τίτλων στην περίπτωση που ο θεματοφύλακας καταστεί αναξιόχρεος ή επιδείξει αμέλεια ή διαπράξει απάτη.

Customer Lifetime Value, CLV = η αξία ενός πελάτη σε όλη τη διάρκεια της συνεργασίας αυτού με την τράπεζα. Αντιπροσωπεύει μία εφαρμογή των αρχών της μοντέρνας χρηματοδότησης αναφορικά με την αξιολόγηση των σχέσεων με τον πελάτη και αποσκοπεί στην απονομή ενός βαθμού κερδοφορίας που βασίζεται στα έσοδα και έξοδα που προέκυψαν από τις συναλλαγές με τον πελάτη δηλαδή εάν ο πελάτης υπήρξε επικερδής για την τράπεζα.

Customer oriented banking = τραπεζική προσανατολισμένη προς τον πελάτη. Σύγχρονη μέθοδος προσέγγισης της πελατείας που: α) ερευνά την αγοραστική συμπεριφορά των καταναλωτών και καταγράφει τις αγορές ειδών ανάγκης και ειδών ευχαρίστησης, β) τα στελέχη των τραπεζών ακούν τους πελάτες προσεκτικά στο χώρο της τράπεζας ή τους επισκέπτονται στο χώρο εργασίας τους ή επικοινωνούν τακτικά μαζί τους μέσω των καινοτόμων τεχνολογιών, γ) τα τραπεζικά στελέχη μετατρέπονται τα ίδια σε πελάτες για να διαπιστώσουν την εφαρμογή της μεθόδου από τους συναδέλφους τους, δ) διαμορφώνουν τα προσφερόμενα προϊόντα ανάλογα με τις ανάγκες του πελάτη στον οποίο προσπαθούν να πωλήσουν όσο το δυνατόν ευρύτερη σειρά προϊόντων και υπηρεσιών.

Cybernetics = κυβερνητική. Επιστημονικός κλάδος ασχολούμενος με τη μελέτη λειτουργιών και επικοινωνίας στα πλαίσια της πληροφορικής και της επιχειρησιακής έρευνας. Βασίζεται στη θεωρία ότι τα νοήμονα όντα προσαρμόζονται και εκπληρώνουν τους σκοπούς των αντιδρώντας σε αναδράσεις από το περιβάλλον τους.

Cyberspace = κυβερνοχώρος. Ο όρος οφείλεται στο συγγραφέα Ουίλλιαμ Γκίμπσον που τον αναφέρει στο μυθιστόρημά του *Neuromancer*. Σήμερα, με τον όρο περιγράφεται το σύνολο της πληροφόρησης που είναι διαθέσιμη μέσω των δικτύων ηλεκτρονικών υπολογιστών και

ιδιαίτερα του Internet. Όταν είσαι on-line συνδεδεμένος με το διαδίκτυο, ευρίσκεσαι στον κυβερνοχώρο.

Cylinder = η αγορά ενός put option (δικαίωμα πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον) και η πώληση ενός call option (δικαίωμα αγοράς ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον) με διαφορετικές τιμές άσκησης του δικαιώματος (different strike options). Η θέση παρέχει στον αγοραστή δυνατότητα κάλυψης του κινδύνου από την πτώση των τιμών, ενώ το ποσό της τιμής (premium) του put option που κατέβαλε μειώθηκε κατά την αξία του call option που εισέπραξε, παραιτούμενος από τυχόν συμμετοχή σε κέρδη λόγω ανόδου των τιμών.